

ÁRSSKÝRSLA 2020

Ársskýrsla 2020

Efnisyfirlit

ÁVARP STJÓRNARFORMANNS	4
STJÓRN OG STARFSFÓLK	5
IÐGJÖLD.....	6
LÍFEYRIR	9
REKSTUR SJÓÐSINS	11
LÁN TIL SJÓÐFÉLAGA	11
ÁHÆTTUSTEFNA OG ÁHÆTTUSTÝRING	12
ÁBYRGAR FJÁRFESTINGAR.....	19
ÞRÓUN FJÁRMÁLAMARKAÐA	21
VERÐBRÉFAEIGN.....	25
ÁVÖXTUN	26
TRYGGINGAFRÆÐILEG STAÐA.....	27
FJÁRFESTINGARSTEFNA VEGNA ÁRSINS 2021	28
SÉREIGNARDEILD	28
STJÓRNARHÁTTAYFIRLÝSING FESTU LÍFEYRISSJÓÐS 2020	32
HLUTHAFASTEFNA FESTU LÍFEYRISSJÓÐS.....	39
SAMSKIPTA- OG SIÐAREGLUR FYRIR STJÓRN OG STARFSFÓLK FESTU LÍFEYRISSJÓÐS.....	41
STEFNA FESTU LÍFEYRISSJÓÐS UM ÁBYRGAR FJÁRFESTINGAR	43
ÁRSREIKNINGUR 2020.....	45

Ávarp Stjórnarformanns

Þrátt fyrir miklar sveiflur á eignamörkuðum á árinu 2020, sem að stórum hluta má rekja til heimsfaraldurs af völdum Covid-19 veirunnar, reyndist ávöxtun eigna mjög góð á árinu. Ávöxtun allra eignaflokka sjóðsins var jákvæð, en sérílagi hækkuðu hlutabréf mikið. Þannig hækkaði Úrvalsvísitala Kauphallar Íslands um tæplega 22%. Ávöxtun á erlendum hlutabréfamörkuðum var jafnframt mjög góð og hækkaði heimsvísitala hlutabréfa um tæplega 16% mælt í USD. Innlend skuldabréf skiluðu almennt þokkalegri ávöxtun.

Hrein nafnávöxtun samtryggingardeildar á árinu 2020 var jákvæð um 12,9%, en að teknu tilliti til verðbólgu var hrein raunávöxtun jákvæð um 9,1%. Fjárfestingar í innlendum og erlendum hlutabréfum skiluðu bestri raunávöxtun eignaflokka, en jafnframt skiluðu skuldabréf sjóðsins góðri ávöxtun. Ávöxtun sparnadarleiða séreignardeildar sjóðsins var jafnframt góð. Hrein nafnávöxtun þeirra var á bilinu 4,6% – 13,1% árið 2020.

Hrein eign sjóðsins til greiðslu lífeyris var í lok árs 2020 tæplega 207 milljarðar króna og jukust eignir sjóðsins um 30 milljarða króna eða um 17% m.v. lok árs 2019.

Iðgjöld síðasta árs námu tæplega 11,5 milljörðum króna og lækkuðu um 2,95% frá fyrra ári. Til sjóðsins greiddu samtals 17.653 sjóðfélagar hjá 2.538 launagreiðendum.

Á árinu 2020 fengu 10.658 lífeyrisþegar greiddan lífeyri hjá sjóðnum og fjölgaði þeim um 575 frá fyrra ári eða um 5,7%.

Lífeyrisgreiðslur ársins 2020 námu tæplega 4,7 milljörðum króna og hækkuðu þær um 11,1% frá fyrra ári. Skýrist það aðallega af hækkanði greiðslum til ellilífeyrisþega, auk þess sem lífeyrisgreiðslur eru verðtryggðar. Lífeyrir sem hlutfall af iðgjöldum var 41,6% á árinu 2020.

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður sjóðsins sem hlutfall af eignum lækkar nokkuð á árinu þrátt fyrir þær auknu kröfur sem gerðar eru til starfsemi lífeyrissjóða. Fór hlutfallið úr 0,19% árið 2019 í 0,18% árið 2020.

Tryggingafræðileg staða sjóðsins batnar á milli ára og er jákvæð um 1,5% í lok árs 2020, en staðan var neikvæð um 0,5% í lok árs 2019. Við úttekt ársins 2020 var stuðst við sérhæfðar lífslíkur sem byggja á reynslu árunna 2014-2018. Jafnframt var stuðst við örorkulíkur byggðar á reynslu sjóðsins miðað við árin 2010-2014.

Áherslur stjórnar á starfsárinu lutu að stefnumótun og uppfærslu megin stefnuskjala sjóðsins. Jafnframt stóð stjórn að framkvæmd eigin áhættumats á árinu í samræmi við lög. Matið tók til allra viðeigandi áhættuþátta sjóðsins og voru niðurstöður þess nýttar til uppfærslu á áhættu- og áhættustýringarstefnu sjóðsins. Áhrif Covid-19 höfðu þó nokkur áhrif á störf stjórnar, sem nýtti fjarfundartækni í auknu mæli til að bregðast við ástandinu.

Stjórnin var eins og ávallt áður samhent í sínum störfum. Formlegir fundir stjórnar á starfsárinu voru 15 en auk þess hafa stjórnarmenn og framkvæmdastjóri reglulegt samband á milli formlegra funda. Tveir fulltrúaráðsfundir voru jafnframt haldnir á starfsárinu, að hausti og að vori í samræmi við samþykktir sjóðsins.

Endurskoðunarnefnd sjóðsins starfar í samræmi við lög um ársreikninga. Formlegir fundir nefndarinnar á starfsárinu voru 6. Hlutverk og tilgangur nefndarinnar er m.a. að leitast við að tryggja áreiðanleika ársreikninga og annarra fjármálaupplýsinga ásamt því að kanna óhæði endurskoðenda sjóðsins.

Fyrir hönd stjórnar sjóðsins flyt ég starfsmönnum hans og sjóðfélögum þakkir fyrir ánægjulegt samstarf og samskipti á liðnu starfsári.

Anna Á. Halldórsdóttir
stjórnarformaður

Stjórn og starfsfólk

Stjórn sjóðsins er skipuð sex mönnum. Þrír eru kosnir af fulltrúum sjóðfélaga á ársfundi og þrír af stjórn Samtaka atvinnulífsins (SA). Varamenn eru kosnir á sama hátt. Stjórnin ber ábyrgð á starfsemi sjóðsins samkvæmt ákvæðum samþykktu hans. Stjórnin fjallar m.a. um breytingar á samþykktum sjóðsins, mótar fjárfestingarstefnu, setur útlánareglur o.fl. Stjórnarmenn Festu lífeyrissjóðs starfsárið 2020–2021 voru:

Nafn:	Starfssvið:	Nafn:	Starfssvið:
Anna Ágústa Halldórsdóttir	Formaður	Einar Steinþórsson	Varamaður
Sigurður Ólafsson	Varaformaður	Eyrún Jana Sigurðardóttir	Varamaður
Halldóra Sigr. Sveinsdóttir	Meðstjórmandi		
Örvar Ólafsson	Meðstjórmandi		
Kristín Magnúsdóttir	Meðstjórmandi		
Þór Hreinsson	Meðstjórmandi		

Sjóðurinn er með skrifstofur á þremur stöðum. Aðalskrifstofa sjóðsins er í Reykjanesbæ þar sem vinna tíu starfsmenn, en auk þess eru tveir starfandi á Akranesi og tveir á Selfossi. Hjá sjóðnum starfa því alls 14 starfsmenn í 13,3 stöðugildum. Starfsmenn Festu lífeyrissjóðs eru:

Reykjanesbær	Starfssvið
Gylfi Jónasson	Framkvæmdastjóri
Baldur Snorrason	Sjóðstjóri
Guðleif Bergsdóttir	Alm. afgreiðsla / iðgjöld
Ingibjörg Ármannsdóttir	Alm. afgreiðsla / iðgjöld
Jóhann Líndal Jóhannsson	Forstöðumaður reikningshalds
Sigfús R. Eysteínsson	Skrifstofustjóri
Sigurlín Högnadóttir	Lífeyrismál / bókhald
Stella Rún Kristjánsdóttir	Lánamál / lífeyrismál
Þórarinn G. Reynisson	Deildarstjóri innheimtu
Þráinn Guðbjörnsson	Áhættustjóri
Selfoss	
Fjóla Dögg Þorvaldsdóttir	Alm. afgreiðsla / iðgjöld
Sigurlín Guðný Ingvarsdóttir	Lífeyrismál / bókhald
Akranes	
Guðrún Lára Ottesen	Alm. afgreiðsla / iðgjöld
Ingibjörg Björnsdóttir	Lífeyrismál / bókhald

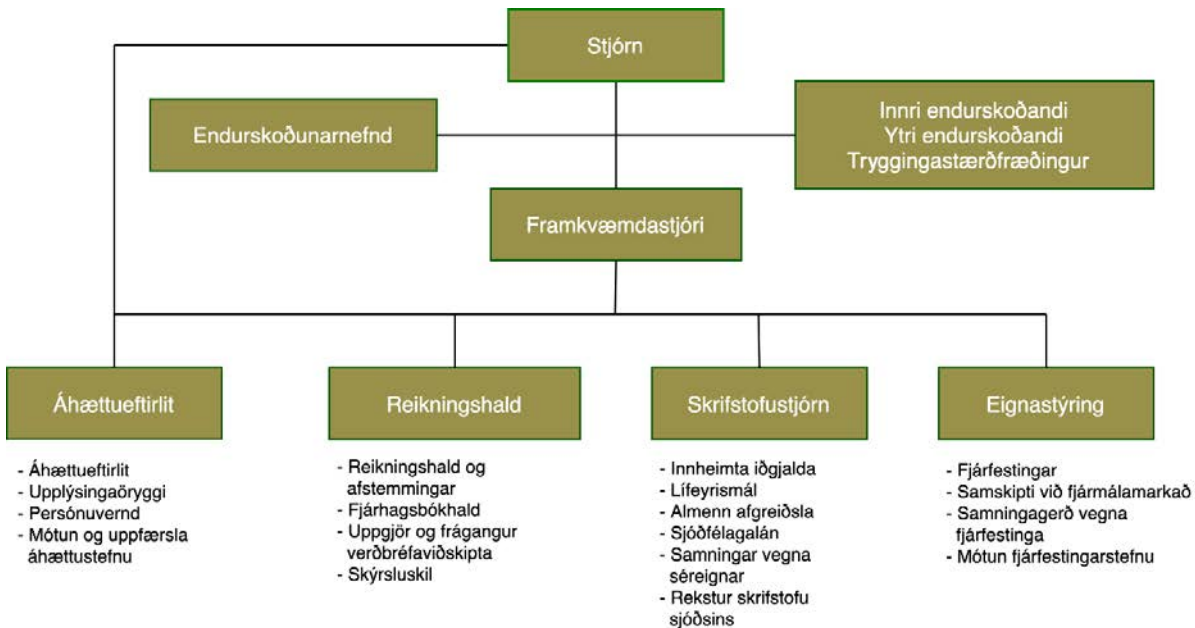
Endurskoðunarnefnd, sem er undirnefnd stjórnar sjóðsins, er skipuð einum utanaðkomandi aðila sem er sérfræðingur á sviði reikningshalds og tveimur stjórnarmönnum. Eftirfarandi aðilar eru í nefndinni starfsárið 2020-2021:

Nafn:	Starfssvið:
Kristinn Bjarnason	Formaður
Halldóra Sigr. Sveinsdóttir	Nefndarmaður
Örvar Ólafsson	Nefndarmaður
Kristín Magnúsdóttir	Varamaður

Ytri endurskoðandi sjóðsins er PricewaterhouseCoopers ehf. Innri endurskoðandi er Ernst & Young ehf. og Vigfús Ásgeirsson hjá Talnakönnun hf. er tryggingastærðfræðingur sjóðsins.

Skipurit

Sjóðurinn er eignaraðili að Jökllum - Verðbréfum hf., sem er í eigu tveggja lífeyrissjóða og sinnir félagið eingöngu þjónustu við eigendur sína. Jöklar – Verðbréf hf. sinna miðvinnslu og bakvinnslu á hluta af eignasafni sjóðsins. Festa er jafnframt aðili að samstarfssamningi um Greiðslustofu lífeyrissjóða sem sér um útreikning og greiðslu lífeyris fyrir sjóðinn.

Iðgjöld

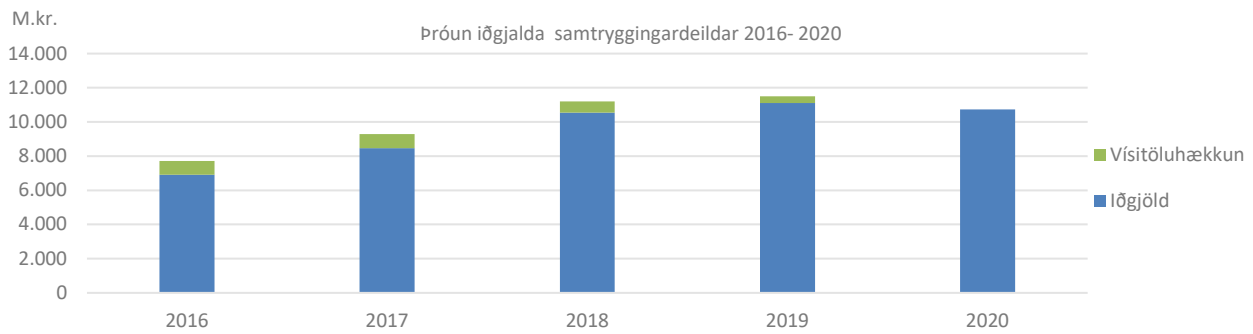
Samkvæmt lögum er öllum launamönnum rétt og skylt að tryggja sér lífeyrisréttindi með aðild að lífeyrissjóði frá og með 16 ára til 70 ára aldurs. Lágmarksiðgjald skal vera a.m.k. 12% af iðgjaldsstofni. Greiða launamenn 4% iðgjald af heildarlaunum sínum til samtryggingardeildar lífeyrissjóðs, en launagreiðendur greiða 8% mótframlag, samtals 12% launa.

Í kjarasamningi milli aðildarféлага ASÍ o.fl. og SA frá 21. janúar 2016 var kveðið á um hækkað mótframlag launagreiðenda í lífeyrissjóði, frá og með 1. júlí 2016, fyrir þá sem eru aðilar að framangreindum kjarasamningi. Í kjarasamningnum var kveðið á um þrepaskipta hækkun mótframlags launagreiðenda í lífeyrissjóð og er mótframlagið nú 11,5% hjá þeim sem eru aðilar að framangreindum kjarasamningi.

Frá og með 1. júlí 2017 hefur sjóðfélögum sem þess óska, gefist tækifæri til að ráðstafa að öllu leyti eða hluta því iðgjaldi sem er umfram 12% í tilgreinda séreign sem svo er nefnd. Það er önnur tegund séreignarsparnaðar en áður hefur boðist.

Þegar sjóðfélagi nær 70 ára aldri hættir hann að greiða iðgjald. Á meðfylgjandi mynd má sjá þróun iðgjalda samtryggingardeildar sl. 5 ár, annars vegar á verðlagi hvers árs og hins vegar á verðlagi í árslok 2020.

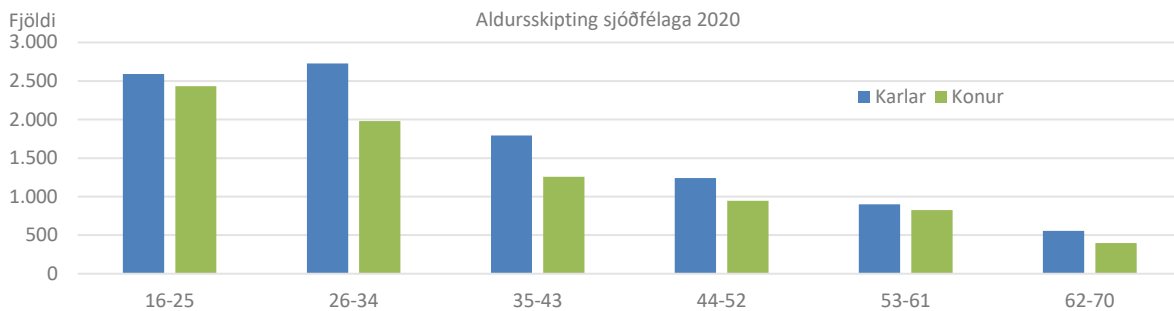

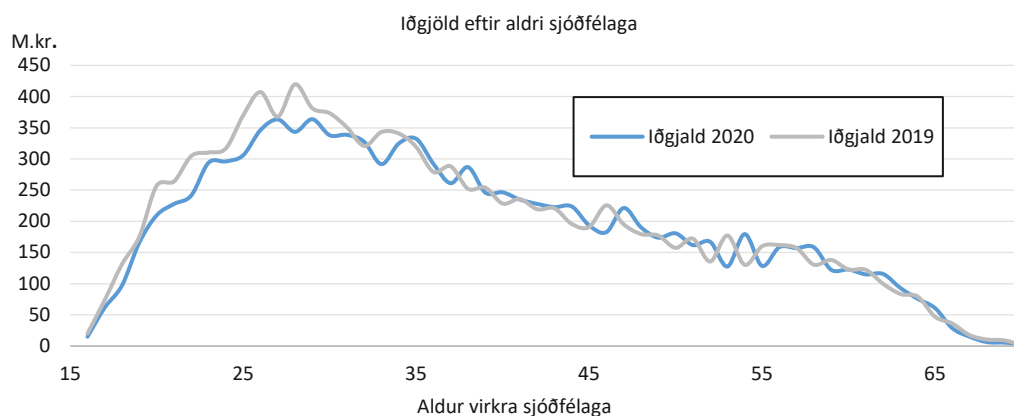
Á árinu 2020 námu iðgjaldagreiðslur til samtryggingardeildar um 10.574 milljón króna samanborið við um 10.956 milljón króna árið á undan. Um er að ræða 3,5% lækkun milli ára.

Aldursskipting sjóðfélaga

Meðalaldur sjóðfélaga Festu lífeyrissjóðs er fremur lágur, sé litið til aldursskiptingar. 28,5% sjóðfélaga með lífeyrisréttindi eru yngri en 25 ára og 55,1% sjóðfélaga með réttindi eru yngri en 34 ára.

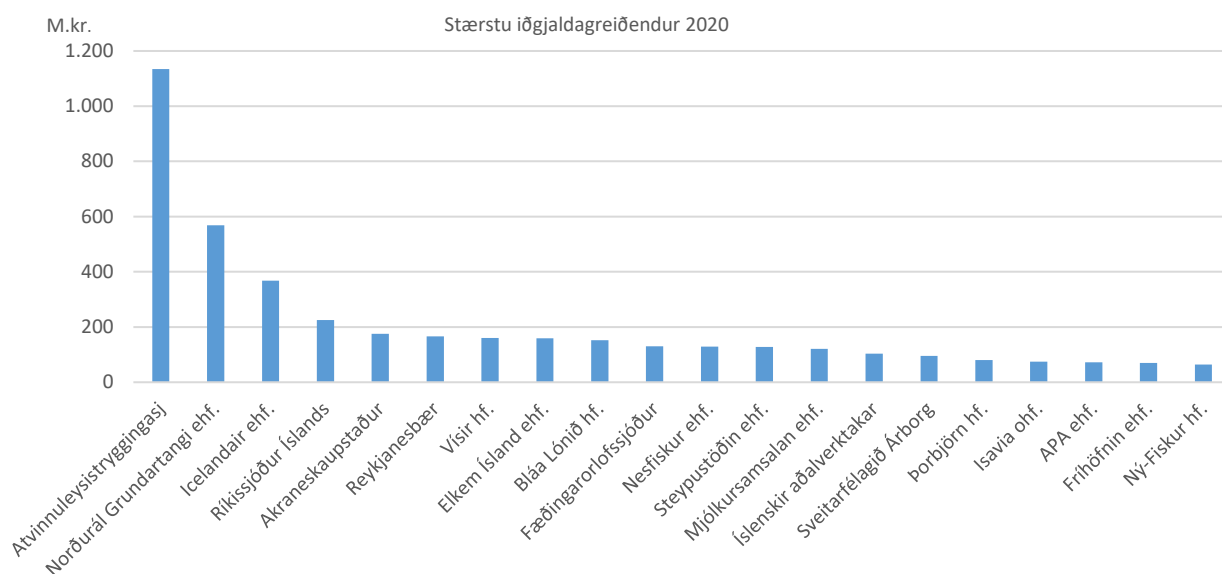
Með auknu atvinnuleysi í kjölfar bankahrunsins árið 2008, dró nokkuð úr iðgjaldagreiðslum yngri sjóðfélaga, enda varð atvinnuleysi heldur meira meðal þeirra. Þessi þróun snerist jafnt og þétt við frá árinu 2011, með vaxandi hlutfalli iðgjalda yngri sjóðfélaga. Sú þróun var jákvæð í tryggingafræðilegu tilliti, þar sem réttindaávinnsla yngri sjóðfélaga er aldursháð á meðan eldri sjóðfélagar hafa flestir áunnið sér rétt til jafnrar réttindaávinnslu. Framtíðarskuldbinding sjóðsins nær því hraðar jafnvægi við slíkar aðstæður. Undanfarin ár hefur hins vegar orðið breyting á og dregið úr iðgjaldagreiðslum yngri sjóðfélaga. Líklega má rekja þessa þróun til samdráttar í ferðaþjónustu undanfarin tvö ár.

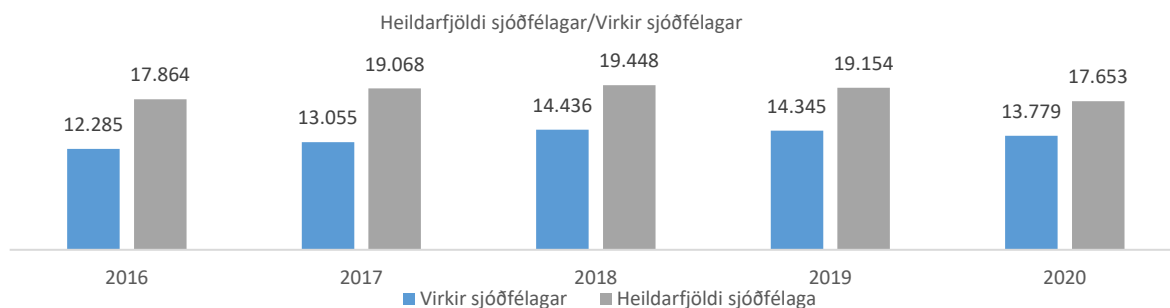
Stærstu iðgjaldagreiðendur

Á árinu 2020 greiddu 2.538 launagreiðendur iðgjöld til sjóðsins. Fimmtán stærstu launagreiðendur stóðu fyrir 33,7% af iðgjöldum. Atvinnuleysistryggingasjóður er stærsti launagreiðandinn með 10% allra iðgjalda og Norðurál Grundartangi kemur næst með 5% allra iðgjalda. Sjóðurinn nýtur þess að vera landfræðilega vel dreifður, en einnig er mikil dreifing á atvinnugreinar. Samdráttur í einni atvinnugrein hefur því ekki jafn mikil áhrif á iðgjaldagreiðslur og hjá sjóðum sem þjónusta afmarkaðri starfssvið.

Á meðfylgjandi mynd má sjá þá 20 launagreiðendur sem greiddu hæst iðgjöld vegna starfsmanna sinna á árinu 2020.

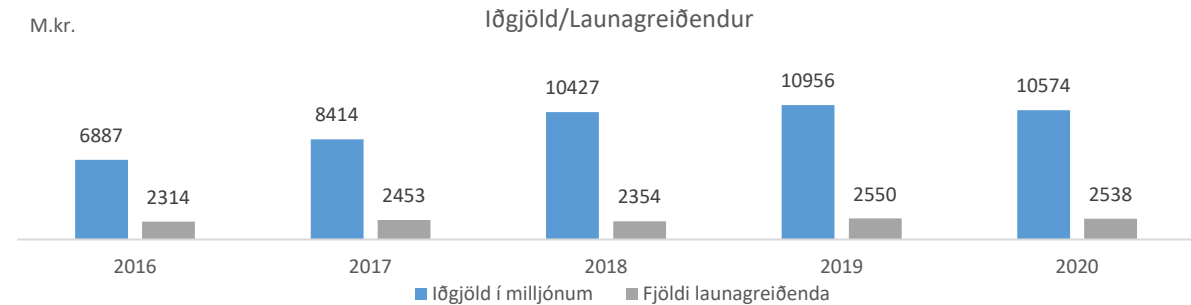

Á árinu 2020 greiddu alls 17.653 sjóðfélagar iðgjald til sjóðsins, 1.501 færri en árið áður. Þar af voru 13.779 virkir sjóðfélagar en það eru þeir sem að jafnaði greiða iðgjöld með reglubundnum hætti í hverjum mánuði.

Eins og sjá má á mynd fjölgar greiðandi sjóðfélögum frá árinu 2016 til ársins 2018 en fækkar hins vegar á árinu 2019 og enn meira á árinu 2020. Endurspeglar það lakara atvinnuástand á starfssvæði sjóðsins.

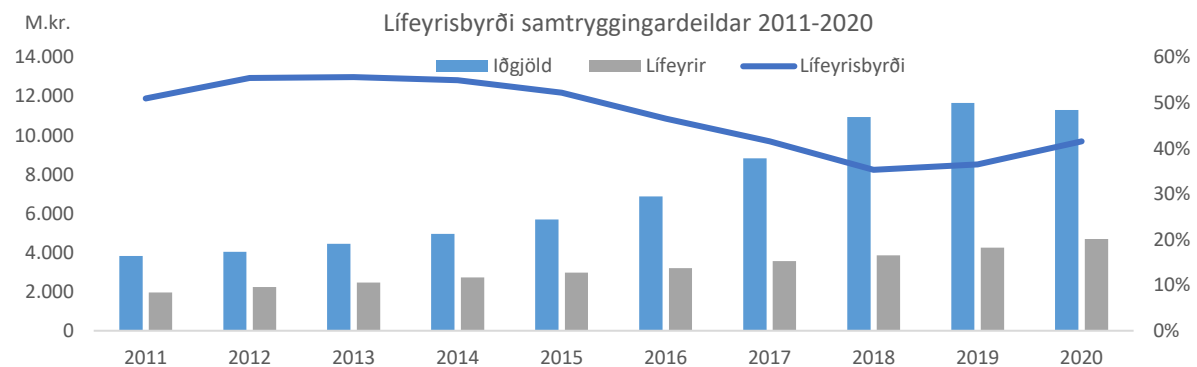
Heildariðgjöld samtryggingardeildar námu 10.574 milljónum króna á árinu 2020 og lækkuðu þau um 381 milljón króna frá fyrra ári. Launagreiðendum fækkaði um 12, voru 2.550 árið 2019 en 2.538 árið 2020.

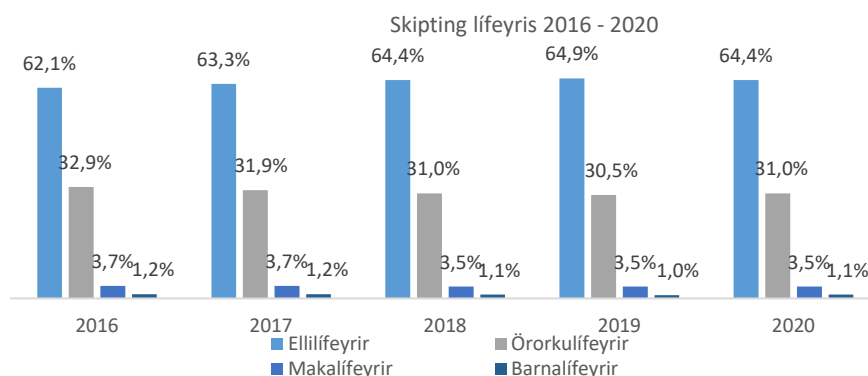
Lífeyrir

Lífeyrisgreiðslur samtryggingardeildar samkvæmt reglugerð sjóðsins voru 4.633 milljónir króna á árinu 2020 en það er 10,8% hækkun frá fyrra ári.

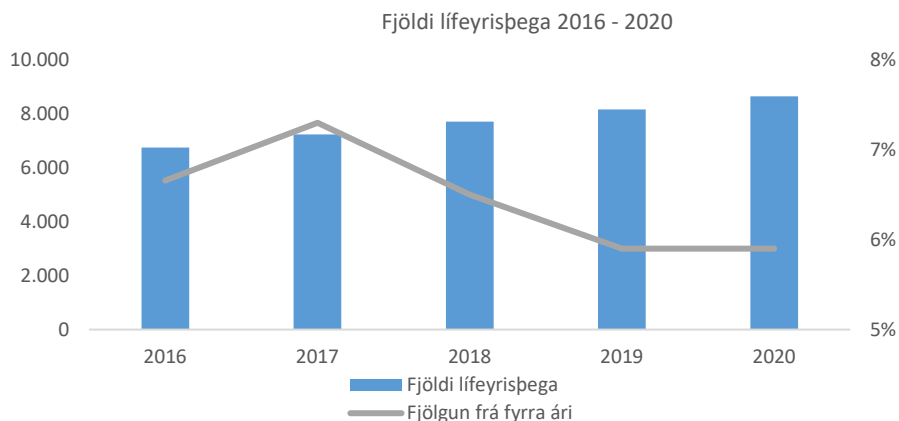
Heildarfjöldi lífeyrisþega á árinu var 10.658 samanborið við 10.083 árið á undan sem er 5,4% fjölgun milli ára. Hafa ber í huga að margir lífeyrisþegar fá greidda fleiri en eina tegund lífeyris. Ellilífeyrisþegum fjölgaði um 6,0% frá fyrra ári, örorkulífeyrisþegum fjölgaði um 5,3%, makalífeyrisþegum fjölgaði um 4,3%, og barnalífeyrisþegum fjölgaði um 7,1%. Lífeyrisgreiðslurnar eru verðtryggðar og taka breytingum skv. vísitölu neysluverðs.

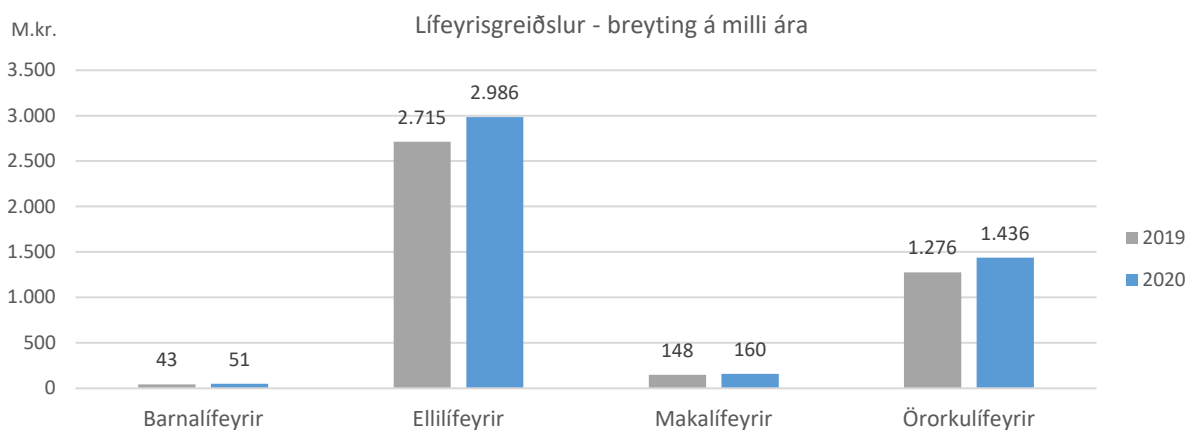
Lífeyrisbyrði samtryggingardeildar sem hlutfall af iðgjöldum nam 41,6% á árinu 2020 samanborið við 36,5% árið áður. Fyrir efnahagshrunið fór lífeyrisbyrði sjóðsins lakkandi sem var í takt við hagsveifluna, þar sem í fullu atvinnustigi fjölga greiðandi sjóðfélögum ört á meðan aukning lífeyrisþega vex hægar. Í kjölfar bankahrunsins jókst atvinnuleysi og iðgjaldtekjur sjóðsins drógust saman á meðan lífeyrisgreiðslur tóku að vaxa. Atvinnuástandið fram til ársins 2018 var með ágætum en hefur farið versnandi síðan.

Af einstökum tegundum lífeyris vegur ellilífeyrir hvað þyngst eða tæplega 64,4% af heildar lífeyrisgreiðslum ársins 2020. Hlutfall örorkulífeyris af heildarlífeyrisgreiðslum hækkar lítillega á milli ára, var 31% á árinu 2020 samanborið við 30,5% árið á undan. Virkir lífeyrisþegar, eða meðaltal þeirra lífeyrisþega sem fá greiddan lífeyri í hverjum mánuði yfir árið, hefur farið fjölgandi á undanförunum árum. Þannig fjölga þeim um 5,9% á milli árunna 2019-2020 sem er sama hlutfallshækkun og á milli árunna 2018-2019.

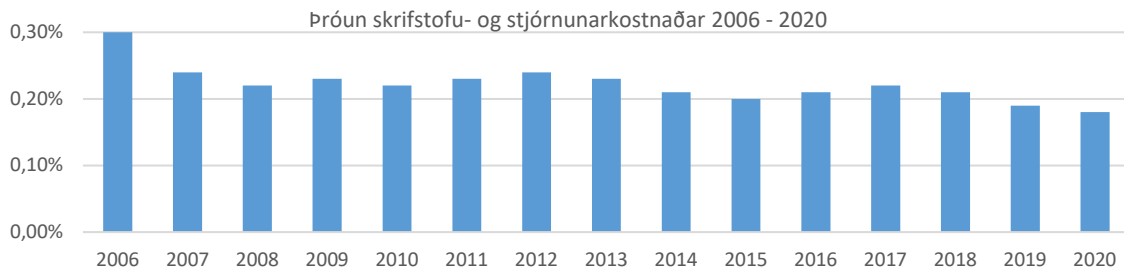

Af einstökum tegundum lífeyris aukast barnalífeyrisgreiðslur mest á milli ára, eða um 17,3%. Greiðslur örorkulífeyris aukast einnig nokkuð, eða um 12,5%, ellilífeyrisgreiðslur aukast um 10% og makalífeyrisgreiðslur aukast um 8,5% frá fyrra ári.

Rekstur sjóðsins

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður sjóðsins fellur til annarsvegar vegna kostnaðar við ávöxtun eigna sjóðsins og hinsvegar vegna annars reksturs sjóðsins, s.s. innheimtu iðgjalda og greiðslu lífeyris. Á meðfylgjandi mynd má sjá þróun skrifstofu- og stjórnunarkostnaðar sem hlutfall af meðalstöðu eigna sjóðsins.

Það er mikilvægt fyrir sjóðinn að sýna hagræði í rekstri, þar sem lægri rekstrarkostnaður hefur jákvæð áhrif á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins.

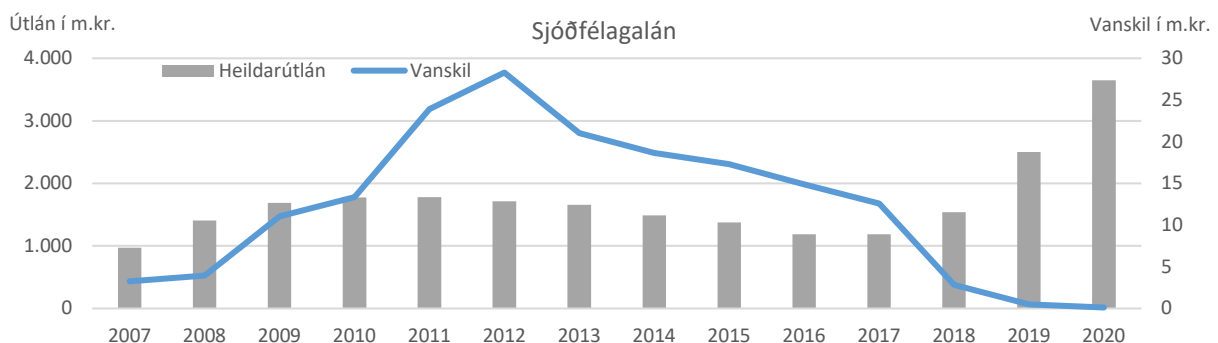
Kröfur sem gerðar eru til lífeyrissjóða varðandi aukið innra eftirlit, starfaaðgreiningu og áhættustýringu hafa aukið kostnað nokkuð á undanförunum árum. Þrátt fyrir það hefur náðst, með mikilli hagræðingu, að halda rekstrarkostnaði Festu lífeyrissjóðs í skefjum undanfarin ár.

Sjóðurinn sinnir einnig skráningu og innheimtu stéttarfélagsiðgjalda fyrir þrjú aðildarfélög sjóðsins og greiða þau fyrir þá þjónustu skv. samningi þar um. Mikil hagræði hlýst af þessu samstarfi t.d. í formi bættrar innheimtu iðgjalda og stéttarfélagsiðgjalda. Auk þess sinnir sjóðurinn innheimtu iðgjalds til VIRK starfsendurhæfingarsjóðs samkvæmt samningi.

Lán til sjóðfélaga

Á árinu 2017 tóku gildi ný lög um fasteignalán til neytenda og heyra lán lífeyrissjóða til sjóðfélaga sinna undir þau lög. Tilgangur hinna nýju laga var að stuðla að ábyrgari lánveitingum og upplýstari ákvörðunum. Er það gert m.a. með því að efla upplýsingagjöf lánveitenda til lánsúmsækjenda. Talsverð aukning var í lánveitingum til sjóðfélaga á árinu 2020, ef miðað er við árin á undan.

Erfiðleikar í íslensku efnahagslífi í kjölfar bankahrunsins höfðu í för með sér að vanskil á lánamarkaði jukust. Hér að neðan má sjá vanskil sjóðfélagalána Festu m.v. stöðu heildarútlána til sjóðfélaga. Skoðað er 14 ára tímabil þ.e. frá 2007-2020. Sjá má að hlutfall vanskila af heildarútlánnum til sjóðfélaga hefur farið stöðugt lækkandi frá árinu 2012. Vanskil sjóðfélagalána í árslok 2020 eru afar lítil eins og sjá má.

Áhættustefna og áhættustýring

Sjóðurinn framkvæmdi eigið áhættumat á árinu og var það í samræmi við reglugerð um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða; nr. 590/2017. Stjórn sjóðsins fjallaði um drög að áhættumati á stjórnarfundi í maí og var tekið tillit til ábendinga er komu fram í kjölfarið. Í lok júní 2020 skilaði sjóðurinn eigin áhættumati til Fjármálaeftirlitsins.

Niðurstöður eigin áhættumats eru ávallt nýttar við endurskoðun og uppfærslu á áhættustefnu og áhættustýringarstefnu sjóðsins. Á árinu var lögð áhersla á að vinna heildstætt yfirlit yfir áhættuþætti og áhættumat þeirra m.t.t. frumáhættu, stýringa, eftirstæðrar áhættu og eftirlitsþátta.

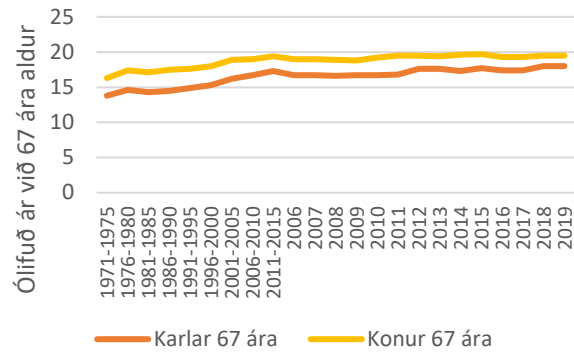
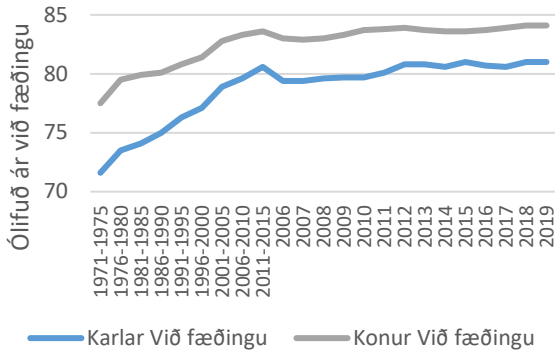
Áhætta er skilgreind sem öll þau atvik sem auka marktækt líkurnar á því að réttindi sjóðfélaga skerðist til skemmri eða lengri tíma. Skilgreining áhættu nær sér í lagi yfir hættuna á fjárhagslegu tapi sem leiðir af atburði og fellur undir einn eða fleiri af þeim áhættuþáttum sem sjóðurinn skilgreinir og leiðir ekki til jafn mikillar eða meiri lækkunar skuldbindinga á sama tíma. Markmið áhættustýringar er að mæla þessa áhættu, setja skorður og viðmið og stuðla að því að hún sé meðvituð á hverjum tíma.

Áhættustefnan og áhættustýringarstefnan greina frá umfangi og skipulagi heildar áhættustýringar hjá lífeyrissjóðnum. Hluti af áhættustefnu er lögbundin fjárfestingarstefna sjóðsins sem tilgreinir hvaða og hversu mikla áhættu lífeyrissjóðurinn er tilbúinn að taka. Áhættu sjóðsins er skipt í lífeyristryggingaráhættu, mótaðilaáhættu, fjárhagslega áhættu, lausafjáraáhættu og rekstraráhættu. Nánari útlitun er eftirfarandi:

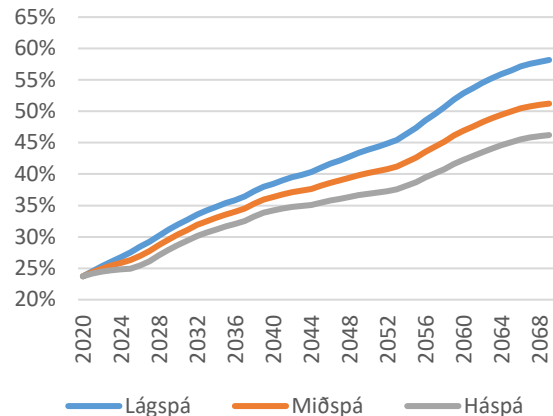
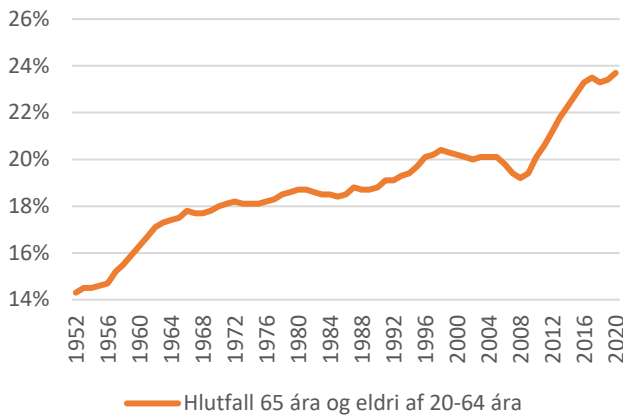
<p>Lífeyristryggingaráhætta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Skerðingaráhætta ▪ Iðgjaldaáhætta ▪ Umhverfisáhætta ▪ Lýðfræðileg áhætta ▪ Réttindaflutningsáhætta ▪ Pólítísk áhætta, lög og reglur 	<p>Lausafjáraáhætta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Seljanleikaáhætta ▪ Útstreymisáhætta <p>Mótaðilaáhætta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Útlánaáhætta ▪ Samþjöppunaráhætta ▪ Landsáhætta ▪ Afhendingar- og uppgjörsáhætta
<p>Fjárhagsleg áhætta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vaxta- og endurfjárfestingaráhætta ▪ Uppgreiðsluáhætta ▪ Markaðsáhætta ▪ Gjaldmiðlaáhætta ▪ Ósamræmisáhætta ▪ Verðbólguáhætta ▪ Áhætta vegna eigna utan efnahagsreiknings 	<p>Rekstraráhætta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Starfsmannaáhætta ▪ Áhætta vegna svika ▪ Áhætta vegna upplýsingatækni ▪ Orðsporsáhætta ▪ Skjala- og lagaáhætta ▪ Skjalaáhætta ▪ Úrskurðaráhætta lífeyris ▪ Áhætta vegna útvistunar ▪ Upplýsingaáhætta

Lífeyrstryggingaráhætta

Einn af mikilvægari áhættuflokkum er falla undir lífeyrstryggingaráhættu er lýðfræðileg áhætta. Meðalævi Íslendinga hefur verið að lengjast umtalsvert á undanförunum áratugum og þ.a.l. greiða lífeyrissjóðir sjóðfélögum ellilífeyri í lengri tíma. Á rúnum fjórum áratugum hefur ólifuð meðalævi (lífslíkur) karla við fæðingu lengst um 9,4 ár eða úr 71,6 ári í 81,0 ár. Ólifuð meðalævi kvenna við fæðingu hefur á sama tíma lengst um 6,7 ár eða úr 77,5 árum í 84,2 ár.

Þessi þróun hefur í för með sér að hlutfall sjóðsfélaga á lífeyrisaldri hefur aukist og mun aukning halda áfram. Mælikvarðiinn sem vert er að skoða í þessu sambandi er hlutfall 65 ára og eldri af 20-64 ára.

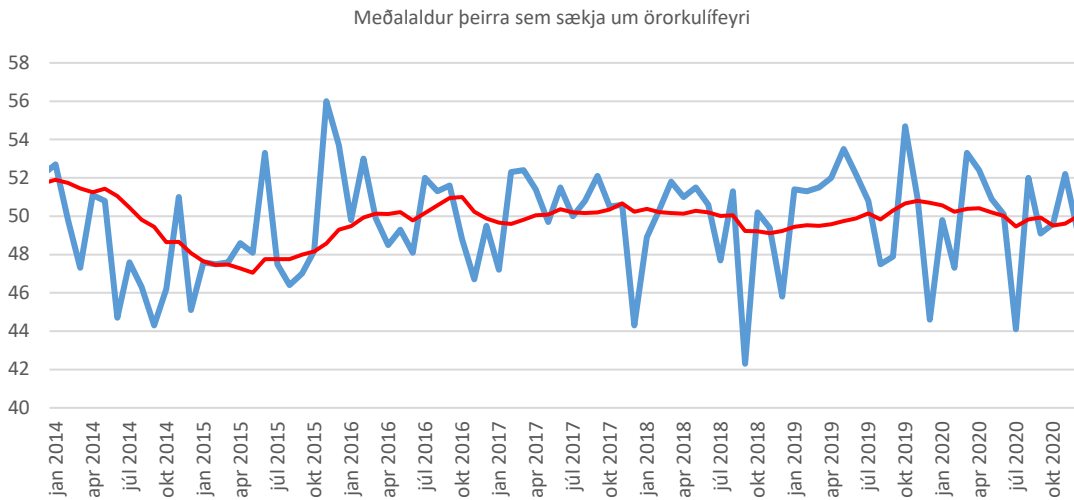

Á árunum 2000-2020 hækkaði þetta hlutfall um 3,5%. Samkvæmt spá Hagstofunnar mun þetta hlutfall hækka í framtíðinni og vera komið í 30,4% árið 2030 og 36,4% árið 2040. Aukin lífaldur hefur bein áhrif á afkomu lífeyrissjóða og mun óhjákvæmilega hafa áhrif á tryggingafræðilega stöðu þegar til lengri tíma er litið.

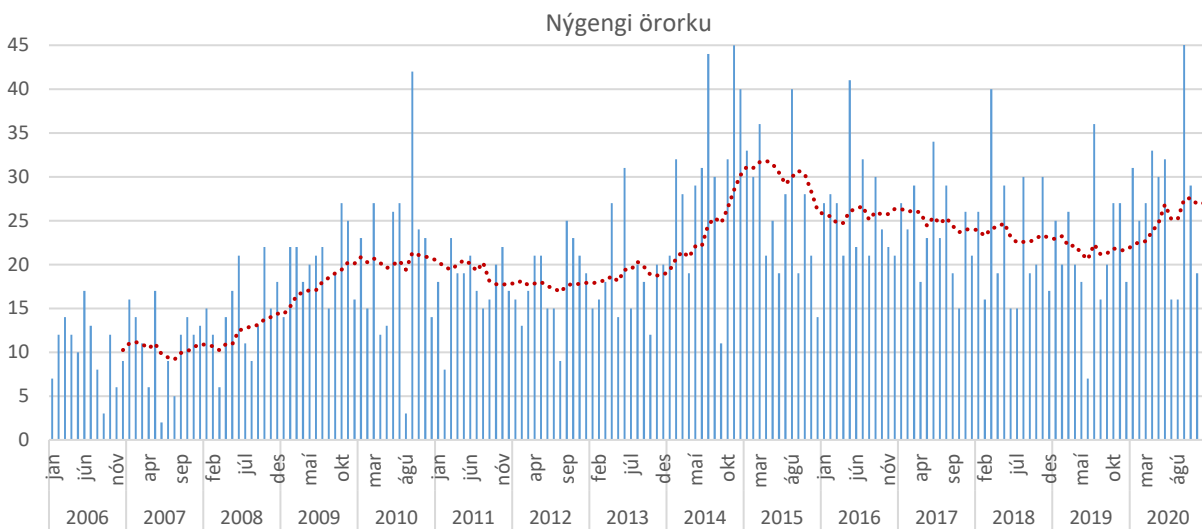
Mikið starf hefur verið unnið á vegum Landssamtaka lífeyrissjóða við að kanna hvernig bregðast megi við þeim auknu skuldbindingum sem fylgja auknum lífslíkum. Náði samstarf hefur verið haft við Félag íslenskra tryggingastærðfræðinga. Þær tillögur sem liggja fyrir lúta að því að seinka töku lífeyris, en sú framkvæmd yrði gerð í skrefum og markmiðum nán á nokkrum árum.

Meðalaldur umsækjenda um örorkulífeyri virðist nú standa í stað eftir að hafa lækkað lítillega á árunum 2014-2015. Yngri greiðsluþegar örorkulífeyris fela í sér auknar skuldbindingar fyrir sjóðinn þegar til lengri tíma er litið.

Nýgengi örorku hækkaði töluvert á árinu. Meðalföldi umsókna á mánuði árið 2019 var 21,7 á mánuði en 27 á mánuði árið 2020.

Örorkubyrðin er þung hjá Festu lífeyrissjóði. Það er því mikilvægt að ná árangri við að minnka nýgengi örorku og ná fólki aftur út á vinnumarkaðinn. Með lögum um starfsendurhæfingarsjóð er verið að veita miklum fjármunum til starfsendurhæfingar. Það er því forgangsverkefni að nýta þessa fjármuni vel. Á árinu 2014 voru gerðar breytingar á samþykktum sjóðsins er lúta að því að auka vægi endurhæfingar umsækjenda um örorkulífeyri. Sjóðurinn hefur einnig náði samstarf við VIRK starfsendurhæfingu í því skyni að draga úr örorku hjá sjóðnum.

Lausafjárahætta

Lausafjárahætta er skipt í tvo undirflokk, seljanleikaáhætta og útstreymisáhætta. Seljanleikaáhætta felur í sér þá áhætta að ekki sé hægt að selja (eða kaupa) tiltekinn fjármálagerning á viðunandi

verði með stuttum fyrirvara. Útstreymisáhætta getur hinsvegar raungerst þegar mikill samdráttur iðgjaldatekna og/eða snörp hækkun lífeyrisgreiðslna leiðir til lausafjárskorts og þess að sjóðurinn þurfi að losa eignir á óhagstæðum kjörum.

Sjóðurinn hefur sett sér markmið um 2% hlutfall lausafjár sem endurspeglar meðalstöðu sjóðsins til lengri tíma en einnig til að geta staðið við skuldbindingar, s.s. greiðslur lífeyris, mánaðarlega. Ennfremur samanstendur stór hluti eigna sjóðsins af auðseljanlegum eignum. Miðað við veltu á skráðum innlendum verðbréfum í kauphöllinni getur lífeyrissjóðurinn selt stóran hluta af eignum sjóðsins án vandkvæða á nokkrum dögum/vikum í eðlilegu árferði. Stærsti hluti erlendra eigna er jafnframt auðseljanlegur. Engu að síður er seljanleikaáhætta sjóðsins töluverð þar sem innlendi markaðurinn er grunnur í samanburði við eignir lífeyrissjóðakerfisins í heild sinni. Samkvæmt síðustu mælingu teljast 78,8% eigna sjóðsins vera auðseljanlegar. Innlendir og erlendir fagfjárfestastjóðir ýmiskonar, auk einstakra óskráðra innlendra eigna, teljast tregseljanlegar.

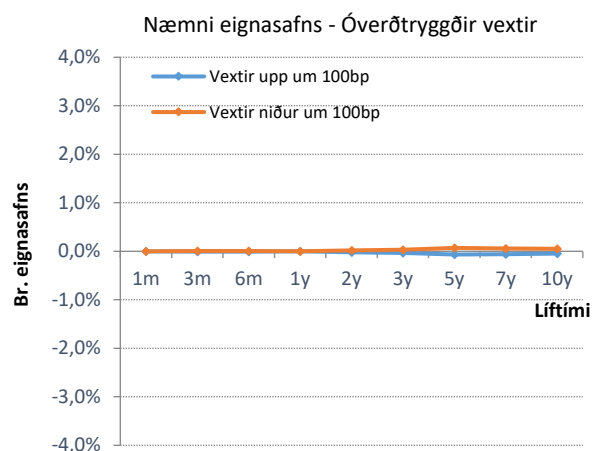
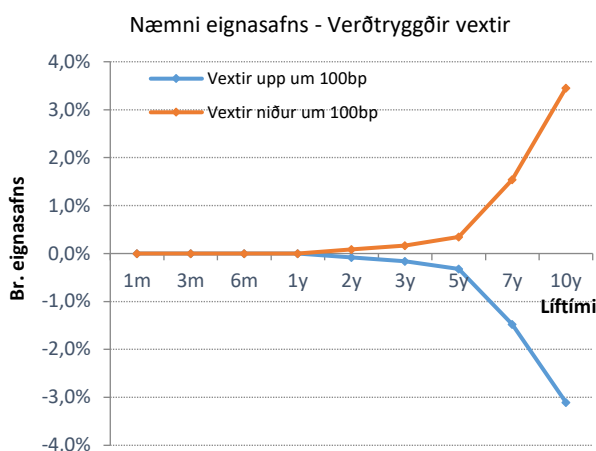
Tryggingafræðileg úttekt sýnir að útstreymisáhætta er ekki mikil hjá sjóðnum, þ.e. nettó innflæði næstu ár vegur upp mögulegt óvænt útstreymi. Skylduaðild er að sjóðnum sem lágmarkar iðgjalda- og réttindaflutningsáhættu. Jafnframt eru sjóðfélagar vel dreifðir milli landshluta og atvinnugreina, en það dregur úr áhættu vegna staðbundins atvinnuleysis eða atvinnuleysis í einstökum atvinnugreinum.

Mótaðilaáhætta

Við greiningu á mótaðilaáhættu er leitast við að meta hættuna á því að gagnaðilar fjármálagerninga standi ekki við skuldbindingar sínar. Undir mótaðilaáhættu fellur m.a. útlánaáhætta, sem er sú áhætta að mótaðilar standi ekki skil á greiðslum af fjármálagerningum. Útlánaáhætta er mæld með svokölluðu gjaldþolsprófi eða láns hæfismati. Sjóðurinn hefur gert samning við ALM Verðbréf hf. um gerð láns hæfismats fyrir þá útgefendur í safni sjóðsins sem veða meira en 1% af hreinni eign til greiðslu lífeyris. eru slík láns hæfismöt gerð árlega, en auk þess hefur sjóðurinn aðgang að greiningum IFS Ráðgjafar hf. og Reitunar hf.

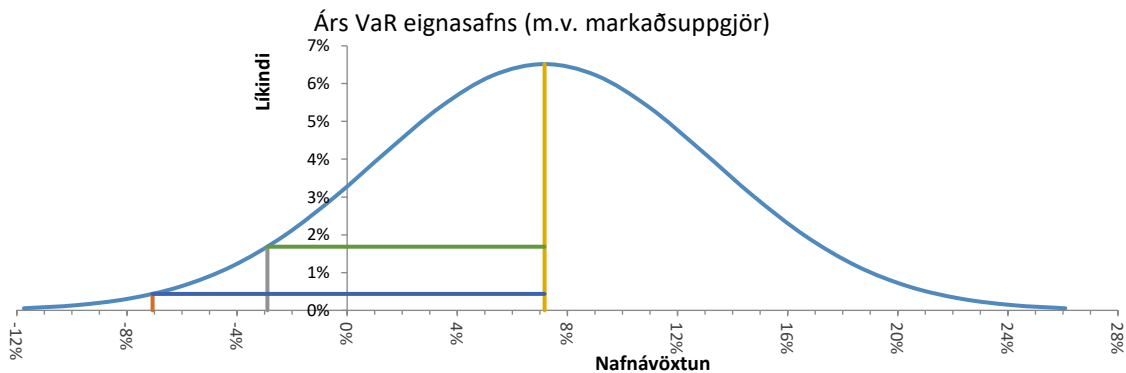
Fjárhagsleg áhætta

Mat á fjárhagslegri áhættu byggir á eignum sjóðsins hverju sinni og mælingu á þeim sjö undirflokkum er falla undir þennan áhættuþátt. Dæmi um mælingu á vaxtaáhættu má sjá á eftirfarandi myndum. Þar kemur fram hversu næmt eignasafn sjóðsins er fyrir breytingum á annars vegar verðtrygðum- og hins vegar óverðtrygðum vöxtum.

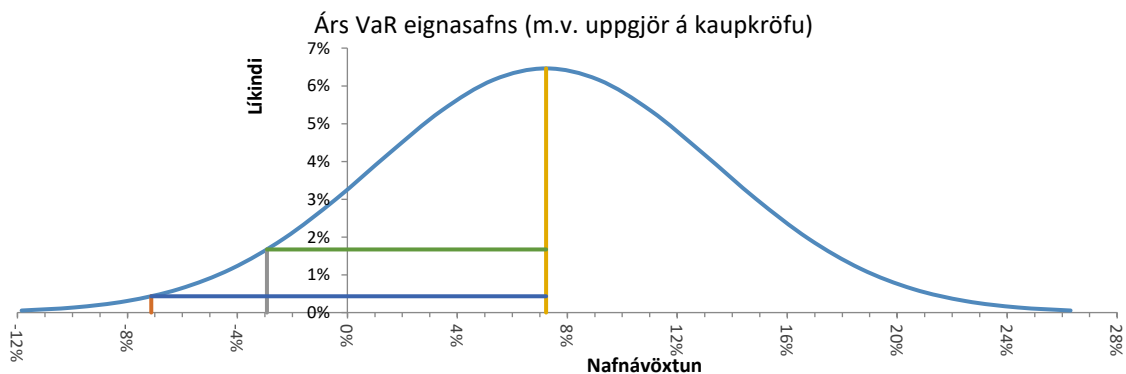

Myndin sýnir hlutfallslega breytingu á markaðsvirði eignasafnsins ef vextir breytast um 1% (100bp) á tilteknum tíma. Í þessari greiningu er gert ráð fyrir að skuldabréf sjóðsins séu gerð upp á markaðskröfu. Í raun er tiltölulega lítill hluti skuldabréfa sjóðsins gerður upp á markaðskröfu, eða 28%. Mælingin leiðir þó í ljós þá endurfjárfestingaráhættu sem sjóðurinn býr við í umhverfi lækkandi vaxta. Líklegt er að hlutfall skuldabréfa sem virt eru á markaðskröfu fari hækkandi. Þannig hækkaði hlutfallið úr 26% í 28% árið 2020. Það mun auka sveiflur í ávöxtun sjóðsins og því mun mikilvægi slíkra mælinga fara vaxandi.

Við mat á markaðsáhættu er notuð svokölluð VaR greining. VaR (fjárhæð í húfi) sýnir hámarkstap sem getur orðið vegna breytinga á markaðsvirði eigna m.v. 99% líkur. Þannig eru 1% eða 5% líkur á því að tap vegna breytinga á virði eigna verði meira en sýnt er á mynd. Þar sem skuldabréf sjóðsins eru að mestu gerð upp á kaupkröfu horfir sjóðurinn frekar til mælinga er byggja á þeirri uppgjörsaðferð.

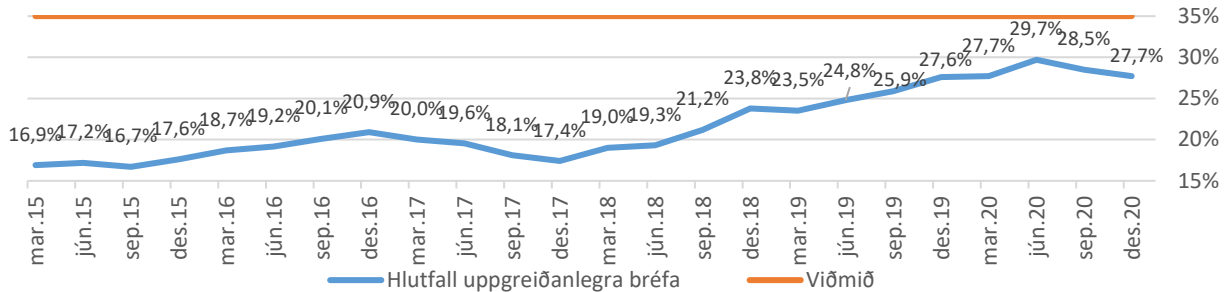

Miðað við uppgjör á markaðskröfu er ólíklegt að nafnávöxtun verði lakari en -7,17%, þ.e., 99% líkur eru á því að nafnávöxtun sjóðsins verði betri.

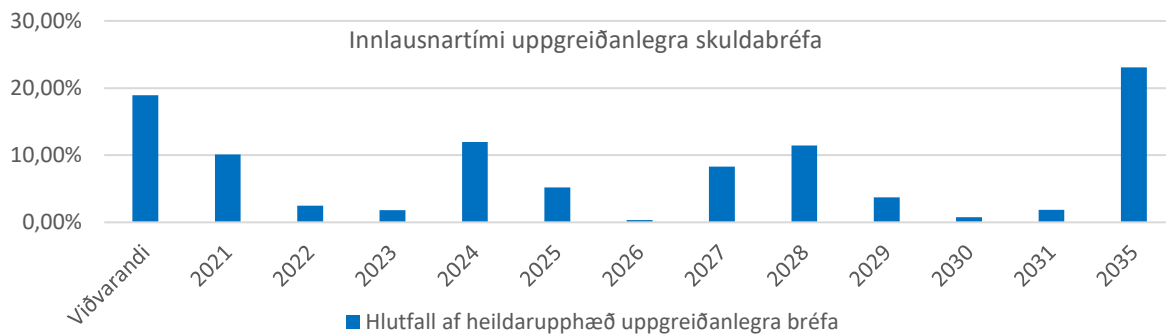

Miðað við uppgjör á kaupávöxtunarkröfu sem á við um meirihluta skuldabréfaeignar sjóðsins, er ólíklegt að nafnávöxtun sjóðsins á ársgrunni verði lakari en -7,23% miðað við núverandi eignasafn og gefnar forsendur. Athyglisvert er að VaR er örlítið verra miðað við uppgjör á kaupávöxtunarkröfu. Ástæða þess er sú að neikvæð fylgni á milli erlendra eigna (í krónum) við innlend skuldabréf á markaðskröfu gerir meira en að vega upp á móti auknu flökti vegna markaðskröfu.

Sum skuldabréf eru með uppgreiðsluheimild sem felur í sér uppgreiðsluáhættu fyrir lífeyrissjóðinn. Uppgreiðsluáhætta er skilgreind sem líkur á að uppgreiðslur vaxi eftir því sem munur á vöxtum skuldabréfa og markaðsvöxtum er meiri.

Hlutfall uppgreiðanlegra skuldabréfa sjóðsins hefur vaxið lítillega á undanförunum árum, en stendur nánast í stað á árinu 2020. Líklegt er að þessi þróun haldi áfram þar sem lítið er um útgáfu óuppgreiðanlegra bréfa. Þess ber þó að geta að ákvæði eru um uppgreiðslugjald vegna flestra skuldabréfa með uppgreiðsluheimild. Innlausnartími uppgreiðanlegra bréfa dreifist yfir langt árabil.

Rekstraráhætta

Rekstraráhætta á m.a. rætur að rekja til áhættu tengda upplýsingakerfum sjóðsins, framkvæmd viðskipta, ófullnægjandi verkferlum eða starfsmönnum. Ofangreinda áhættuþætti er misauðvelt að mæla. Þannig er erfitt að mæla rekstraráhættu. Með auknu innra eftirliti í starfseminni er þó hægt að draga verulega úr þessum áhættuþætti. Aðra þætti er auðveldara að mæla.

Sjóðurinn hefur einnig gert þjónustusamning við ALM Verðbréf hf. um ráðgjöf og framkvæmd mælinga einstakra áhættuþátta fjárhagslegrar- og mótaðilaáhættu í samræmi við áhættu- og áhættustýringarstefnu.

Ábyrgar fjárfestingar

Stjórn Festu hefur sett sér stefnu um ábyrgar fjárfestingar. Þar setur sjóðurinn fram þau atriði sem hann telur mikilvæg siðferðisleg viðmið í fjárfestingum. Að auki skal hluthafastefna sjóðsins höfð til viðmiðunar við fjárfestingaákvæðanir. Samfara aukinni áherslu á ábyrgar fjárfestingar er Festa stofnaðili að IcelandSIF, félags um aðferðarfræði ábyrgra fjárfestinga.

Þegar fjallað er um ábyrgar fjárfestingar, er horft til þátta er taka til umhverfis- og félagslegra viðmiða ásamt góðum stjórnarháttum félaga. Þessi viðmið geta varðað m.a. eftirfarandi atriði: a) Umhverfisþættir (loftslag, mengun, orkunýting); b) Samfélagslegir þættir (mannréttindi, aðbúnaður starfsfólks); c) Stjórnarhættir (samsetning stjórna, launastefna, gagnsæi). Í daglegri umræðu er þessir málaflokkar gjarnan nefndir UFS þættir.

Festa lífeyrissjóður er tiltölulega stór fjárfestir á innlendum verðbréfamarkaði. Sjóðurinn er hins vegar lítill í alþjóðlegum samanburði. Sjóðurinn getur því haft meiri áhrif á ofangreinda þætti í fjárfestingum sínum á innlendum markaði.

Erlendar fjárfestingar Festu fara að mestu fram í gegn um verðbréfa- og fagfjárfestasjóði. Leitast er við að velja erlenda samstarfsaðila sem meðal annars hafa sett sér siðferðisleg viðmið við fjárfestingar, áður en ákvörðun er tekin um að fjárfesta í erlendum sjóðum.

Stefna Festu lífeyrissjóðs sem eiganda er að þau fyrirtæki sem sjóðurinn kemur að, starfi í sátt við umhverfi sitt, fylgi lögum og reglum og hafi leiðbeiningar um góða stjórnarhætti að leiðarljósi. Sjóðurinn mun sem eigandi, reyna að stuðla að því að fyrirtæki starfi eftir almennum lögum og reglum, sinni upplýsingaskyldu, hafi umhverfismál að leiðarljósi og leitist við að starfa í sátt við umhverfi sitt. Sjóðurinn hvetur sérstaklega til virkrar samkeppni og ábyrgðar gagnvart samkeppnislögum.

Ef upp koma tilvik þar sem fyrirtæki sem skráð eru á markaði og Festa er eigandi að, verður uppvíst að broti á sviði umhverfismála, félagslegra mála eða stjórnháttu að mati lögbærra aðila, mun sjóðurinn beita sér fyrir því að tafarlaust verði brugðist við slíku og látið af broti. Jafnframt verði farið fram á að gripið verði til viðeigandi ráðstafana í því skyni að tryggja að ekki komi til sambærilegra atvika aftur.

Ef ekki verður brugðist við með fullnægjandi hætti að mati Festu, mun sjóðurinn taka það til skoðunar að selja viðkomandi eignarhlut að hluta eða heild ef svo ber undir. Einnig getur sjóðurinn útilokað ákveðnar fjárfestingar þar til talið er að viðkomandi hafi látið af broti og/eða gert fullnægjandi úrbætur.

Festa hefur væntingar til þess að eignastýringaraðilar sem sjóðurinn stofnar til samstarfs við, setji sér stefnu um ábyrgar fjárfestingar. Slíkar stefnur eru einn þeirra þátta sem sjóðurinn tekur tillit til við val á samstarfsaðilum.

Það hefur háð eftirliti með ofangreindum þáttum hversu takmarkaðar upplýsingar hafa legið fyrir um þá á innlendum markaði. Nýlegar breytingar á ársreikningalögum sem fólu m.a. í sér auknar kröfur til ófjárhagslegrar upplýsingagjafar félaga hafa þó leitt til úrbóta. Jafnframt hefur aukin umræða og auknar kröfur samfélagsins til slíkrar upplýsingagjafar orðið til þess að félög leggja aukna áherslu á þennan málaflokk.

Á árinu 2020 hóf Festa samstarf við UFS Reitun varðandi mat á útgefendum skráðra hlutabréfa og skuldabréfa m.t.t. þátta sem falla undir samfélagslega ábyrgð. Reitun vann UFS mat á 28 útgefendum skráðra hlutabréfa og skuldabréfa í safni sjóðsins og vega þeir rúmlega 31% af heildareignum.

Mæliaðferð	UFS einkunn		Umhverfisþættir		Félagsþættir		Stjórnarhættir	
Meðaltal	64	B3	56	C1	76	B2	62	B3
Miðgildi	63	B3	55	C1	79	B2	68	B3
Vegið meðaltal safns	74	B2	69	B3	82	B1	74	B2

Meðaleinkunn út úr þessum mötum er 64 stig (á skalanum 1-100) sem jafngildir flokki B3 (á skalanum A1-A3, B1-B3, C1-C3 og D). Meðaleinkunn einstakra þátta er hæst fyrir félagsþætti 76 stig, eða flokkur B2. Meðaleinkunn fyrir flokk um stjórnarhætti er 62 stig, flokkur B3 og flokkur um umhverfisþætti með 56 stig, flokkur C1.

Ef horft er til vægis þeirra 28 útgefenda sem metnir voru í safni sjóðsins, batnar meðaleinkunn nokkuð og fer í 74 stig sem jafngildir B2.

Fyrirhugað er að meta 3-4 útgefendur á mánuði á árinu 2021 og standa því vonir til þess að meginhluti eignasafns sjóðsins verði metinn m.t.t. samfélagslegrar ábyrgðar innan fárra ára. Með aukinni vitund útgefenda um þennan málaflokk má gera ráð fyrir batnandi mati þegar fram líða stundir.

Þróun fjármálamarkaða

Flestir eignamarkaðir komu ágætlega út á árinu. Ávöxtun sjóðsins reyndist góð og í raun betri en væntingar voru um, sérílagi þegar horft er til þess að árið 2020 mun fara í sögubækurnar þar sem Covid-19 réði ríkjum og setti hagkerfi heimsins í uppnám.

Í byrjun árs fóru að berast fréttir af „flensu“ í Kína sem ekki þótti þó mikil ástæða til að hafa áhyggjur af til að byrja með. Það breyttist þó fljótt þegar hún fór að berast um heiminn og menn fóru að gera sér grein fyrir alvarleika málsins.

Hlutabréfamarkaðir um allan heim tóku dýfu í mars, en skuldabréf hækkuðu verulega í verði þar sem ríki heimsins tóku til við vaxtalækkanir og örvunaraðgerðir í þágu efnahagslífsins. Vegna alvarleika Covid-19 þurfti að grípa til stórtækra aðgerða víða um heim, sem fólu m.a. í sér lokunaraðgerðir með tilheyrandi neikvæðum áhrifum á efnahagslífið. Því var gripið til örvunaraðgerða til mótvægis.

Flug nánast stöðvaðist og hinar ýmsu atvinnugreinar lögðust nánast af það sem eftir var árs 2020. Flugfélög urðu afar illa úti og áttu þó nokkur þeirra í alvarlegum rekstrarerfiðleikum. Vextir héldu áfram að lækka víðast hvar í heiminum og urðu raunvextir víðast hvar neikvæðir á útgáfum ríkisverðbréfa. Vegna stuðningsaðgerða ríkisstjórna og seðlabanka af áður óþekktri stærðargráðu, bæði til fyrirtækja og heimila, tóku hlutabréfamarkaðir fljótt við sér og fóru að hækka aftur.

Tæknifyrirtæki hækkuðu verulega enda varð Covid-19 til þess að mikill fjöldi fólks fór að vinna heiman frá og því jókst notkun fjarfundarbúnaðar verulega ásamt því að samkomubönn, s.s. lokun veitingastaða og króa og ýmiskonar takmarkanir, urðu til þess að hlutabréf streymisveita hækkuðu. Einnig jókst verslun á netinu mikið. Covid-19 árið er árið sem fólk vann heiman frá, verslaði á netinu og horfði á sjónvarpið.

Þegar leið á árið fóru skuldabréf að lækka eftir miklar hækkanir og fóru fjárfestar að beina fjármagni í hlutabréfakaup í auknum mæli. Undir lok árs jókst innflæði fjármagns í sjóði sem einkum fjárfesta í verðbréfum nýmarkaðsríkja.

Við árslok gekk Bretland formlega úr Evrópusambandinu. Lengi vel leit út fyrir að sú útganga yrði án sérstaks samnings á milli Bretlands og Evrópusambandsins en svo reyndist þó ekki vera og náðist samningur þar á milli. Tíminn mun leiða í ljós hver áhrif þess munu verða.

Þegar nær dró árslokum komu þær ánægjulegu fréttir að bóluefni gegn Covid -19 væri væntanlegt og einkenndist það sem eftir leið árs af umræðu um bólusetningu og virkni bóluefna. Þessar fréttir urðu til að jákvæðni og bjartsýni jókst.

Áhrif Covid-19 á árinu voru veruleg og höfðu ferðatakmarkanir svo gott sem lagt ferðaþjónustuna á hliðina. Nokkurn tíma mun taka að endurreisa hana.

Hlutabréf

Á Íslandi hækkaði úrvalsvísitalan með arði (OMX10G) um 21,9% á árinu 2020 en heildarvísitala hlutabréfa (OMXIGI) hækkaði um tæplega 25,9%.

Heildarviðskipti á árinu námu 602 milljörðum króna, eða um 2,4 milljarðar á dag. Dróst veltan lítillega saman frá fyrra ári, en til samanburðar námu viðskipti á árinu 2019 um 612 milljörðum króna eða um 2,5 milljörðum á dag. Samdrátturinn var um 1,6%

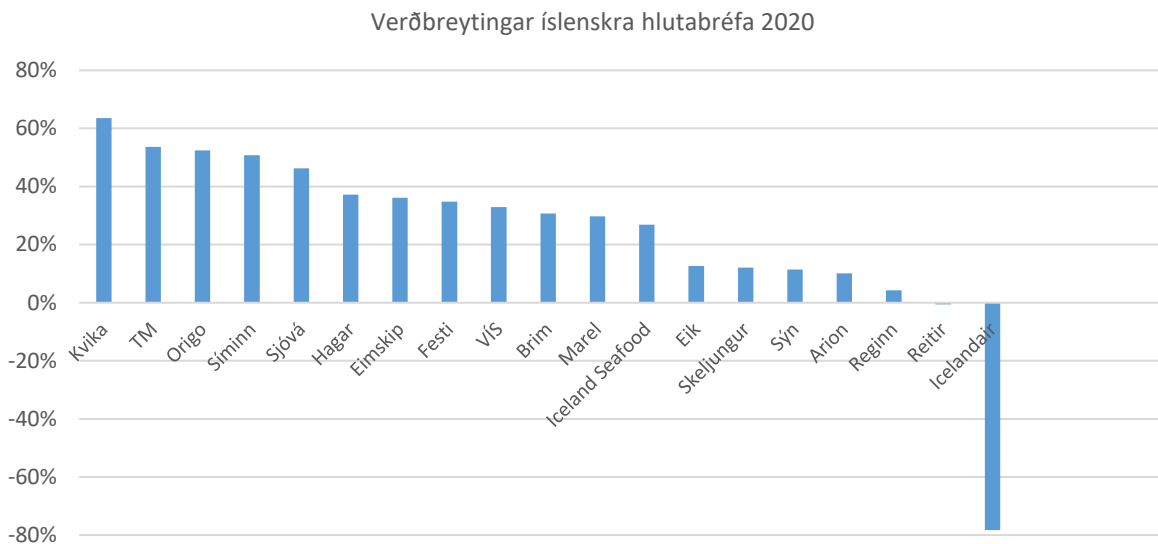

Veltumestu félög ársins voru Marel (103,2milljarðar), Arion banki (79,4milljarðar), Festi (43,7milljarðar) VÍS (41,8 milljarðar) og Síminn (41 milljarður).

Á aðalmarkaði Kauphallar Íslands, lækkuðu hlutabréf Icelandair mest á árinu eða um 78%, og Reita fasteignafélags um 2,9%. Kvika banki var það félag sem hækkaði mest á árinu eða um 63,5%, TM hækkaði um 53,6% og Origo um 50,9%. Icelandair var það félag sem flest viðskipti voru með á árinu, en skráð viðskipti voru 17.218. Í Marel voru þau 6.070, Arion banka 4.233, VÍS 2.472 og Kvikubanka 2.439.

Mestur fjöldi viðskipta átti sér stað í desember mánuði, eða 9.515. Þar af var fjöldi viðskipta með Icelandair 4.974, sem er mesti fjöldi viðskipta með eitt félag í sögu íslenska hlutabréfamarkaðarins.

Markaðsvirði skráðra hlutabréfa á aðalmarkaði Kauphallar Íslands í árslok var 1.563 milljarðar en við árslok 2019 var markaðsvirði skráðra hlutabréfa 1.251 milljarðar.

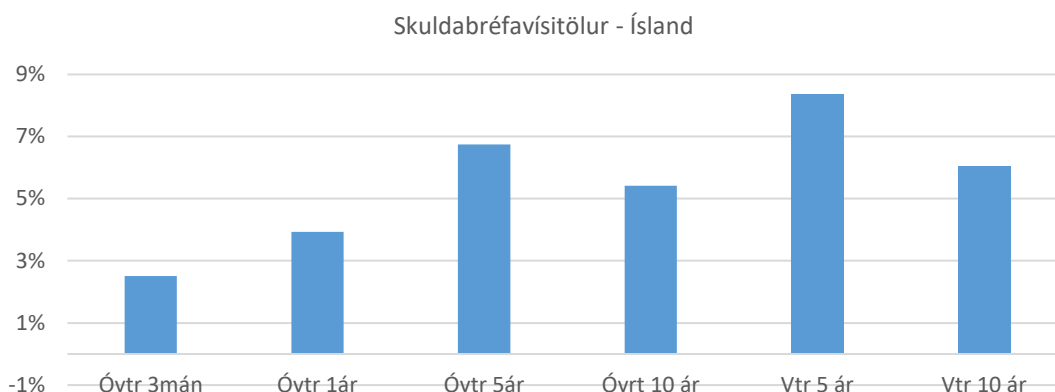
Innlend skuldabréf

Heildarviðskipti með skuldabréf í Kauphöll Íslands námu 1.768 milljörðum á árinu 2020 sem samsvarar 7,1 milljarða veltu á dag, samanborið við 5,7 milljarða veltu á dag árið 2019. Þetta er 25% meiri velta en árið áður. Alls námu viðskipti með ríkisbréf 1.146 milljörðum og viðskipti með bankabréf 388 milljörðum.

Útgáfa sjálfbærra skuldabréfa (fjármagna verkefni sem leiða til umhverfis- og félagslegs ávinnings) nam rúmlega 49 milljörðum króna á árinu 2020 og nam heildarútgáfa þeirra um 75,6 milljörðum króna í árslok. Í lok árs voru tíu skuldabréf skráð á markað Kauphallarinnar fyrir sjálfbær skuldabréf og fjölgaði þeim um sex á árinu.

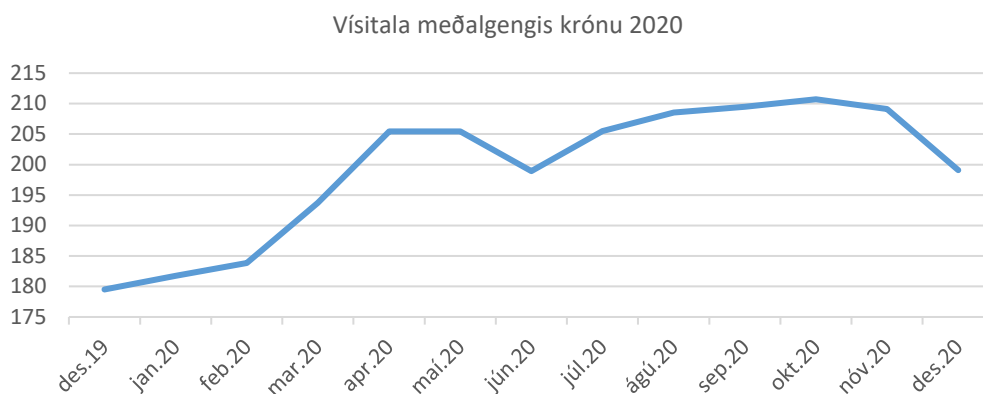
Á árinu hækkuðu allar skuldabréfavísitölur Kauphallarinnar. Aðalvísitala skuldabréfa (NOMXIBB) hækkaði um 6,1% og stóð í 1.690 stigum í árslok 2020. Óverðtryggða skuldabréfavísitala Kauphallarinnar (NOMXINOM) hækkaði um 6,5% og sú verðtryggða (NOMXIREAL) hækkaði um 6,8%.

Hækkun skuldabréfa var nokkuð misjöfn eftir líftíma þeirra, þannig hækkuðu stutt óverðtryggð bréf einna minnst en meðallöng verðtryggð skuldabréf mest.

Gjaldeyrismarkaður

Íslenska krónan byrjaði árið á rólegri veikingu en þegar á leið og áhrif Covid-19 fóru að verða ljósari jókst veiking krónu nokkuð ört. Umtalsverð veiking varð frá febrúar til apríl en þá fór að hægja á veikingu. Helstu ástæður veikingar voru erfiðleikar ferðaþjónustunnar og þær fordæmalausú aðstæður sem voru upp í heimshagkerfinu. Ljóst var að draga myndi verulega úr straumi ferðamanna til landsins sem myndi þýða minni gjaldeyristekjur. Að auki var Covid-19 að hafa áhrif á hegðun almennings víða um heim og þá einna helst vegna samkomutakmarkana og lokun veitingastaða sem hafði m.a. þau áhrif að minni eftirspurn varð eftir sjávarfangi sem jók á veikingu krónu. Þegar leið á árið fór Seðlabankinn og ríkisstjórnin að tilkynna um ýmsar aðgerðir til að létta undir með atvinnulífinu og heimilum. Við tók hægar veikingarfasi en áður hafði verið.

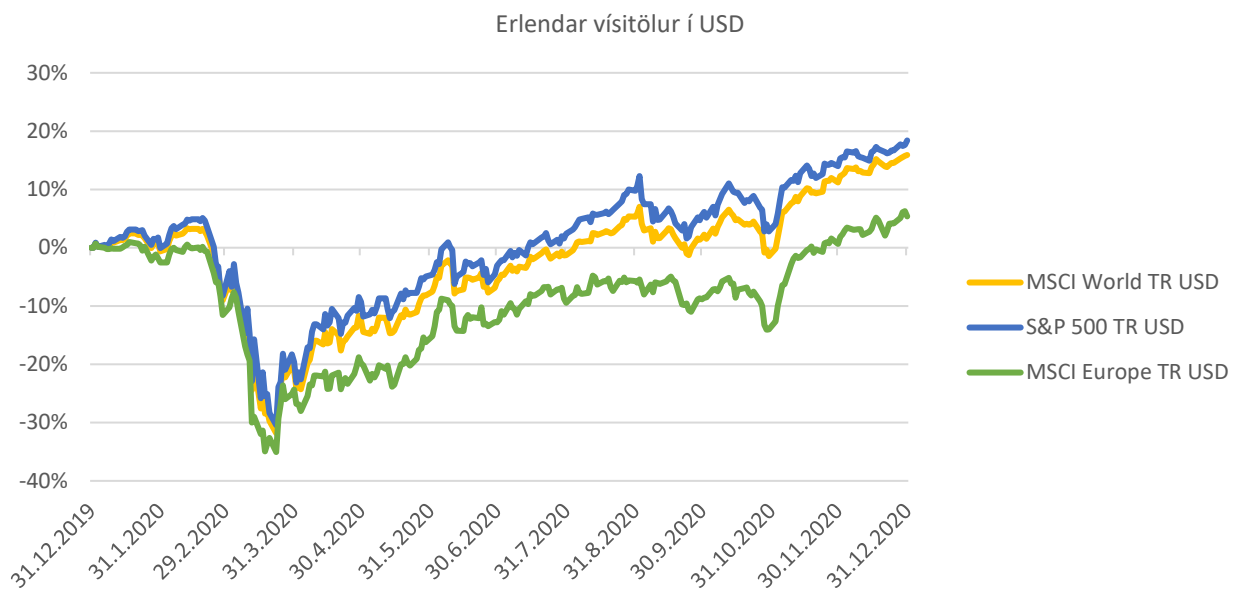

Erlend verðbréf

Árið fór frekar rólega af stað á erlendum hlutabréfamörkuðum en í mars féllu allar helstu hlutabréfavisitölur verulega í kjölfar fréttu af Covid-19 og að mögulegur heimsfaraldur væri í uppsiglingu. Mikil svartsýni greip um sig í heiminum og var staðan um tíma ansi óalitleg á mörkuðum. Ríkisstjórnir og seðlabankar heimsins voru nokkuð fljótir að bregðast við ástandinu og viðamiklar efnahagslegar aðgerðir fóru að líta dagsins ljós. Kröftug viðspyrna átti sér stað á hlutabréfamörkuðum

í kjölfarið og þrátt fyrir Covid-19 tengd vandamál, sigldu hlutabréfamarkaðir áfram upp á við og endaði til að mynda bandarískur markaður árið í töluverðri hækkun frá ársbyrjun. Þessar hækkunir í Bandaríkjunum voru keyrðar áfram af afar góðum gangi tæknifyrirtækja á meðan hefðbundin rekstrarfyrirtæki áttu frekar undir högg að sækja. Á sama tíma var þróunin í Evrópu heldur hógværi. Heimsvísitala hlutabréfa (MSCI) endaði þó árið í góðum plús, enda Bandaríkin fyrirferðarmikið markaðssvæði í vísitölunni.

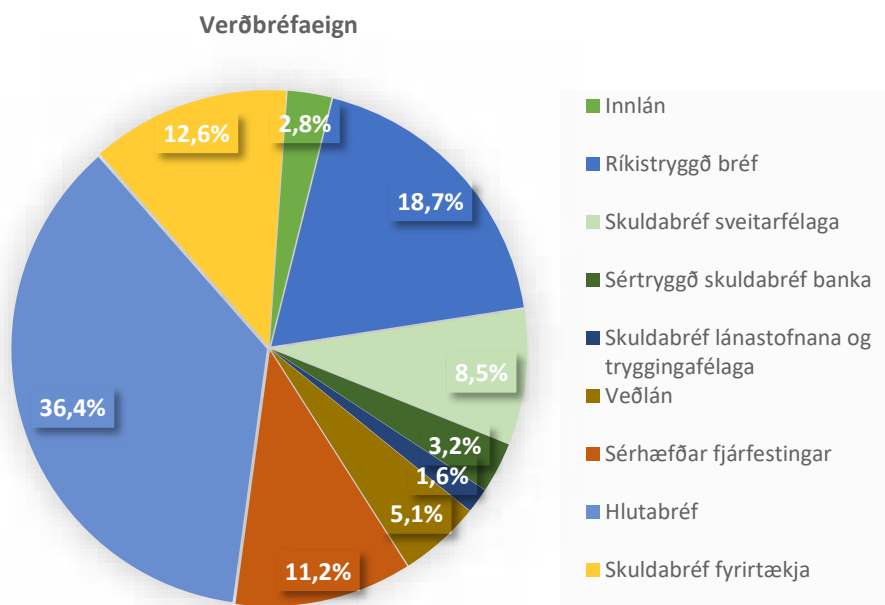
Skuldabréf hækkuðu mikið í verði framan af ári, enda leituðu fjárfestar í það sem þeir töldu vera meira öryggi á þessum óvissutímum. Þegar bjartsýni fór að aukast aftur fóru skuldabréf að lækka aftur í verði. Vextir fóru hratt lækkandi framan af ári sem varð til þess að skuldabréf hækkuðu í verði og er svo komið nú að í flestum þróuðum ríkjum eru verðtryggðir vextir neikvæðir. Þegar leið á árið urðu þessir lágu vextir til þess að fjárfestar fóru að færa sig í meiri mæli aftur yfir í hlutabréf. Ekki er fyrirsjáanlegt að vextir taki að hækka aftur í bráð enda varð hagkerfi heimsins fyrir verulega áfalli á árinu. Áætlað er að landsframleiðsla á heimsvísu muni dragast saman um 4,4% á árinu 2020. Vegna lágra vaxta á skuldabréfum horfa fjárfestar meira til hlutabréfa til að leita ávöxtunar. Sökum Covid-19 varð mikill samdráttur í afkomu fyrirtækja almennt og hefur verðlagning hlutabréfa ekki verið hærri s.l 20 ár. Það er því afar þýðingamikið að vel gangi að bólusetja fólk á heimsvísu gegn Covid-19 og fyrirtæki fari að nái viðspyrnu á komandi ári.

MSCI heimsvísitala hlutabréfa með arði skilaði 15,9 % hækkun á árinu mælt í dollar. Það jafngildir 21,2% hækkun í krónu. S&P500 vísitala bandarískra stórfyrirtækja skilaði 18,4% hækkun mælt í dollar eða 23,8% í krónu. MSCI Europe vísitalan með arði endaði í 5,4% hækkun mælt í dollar sem jafngildir 10,2% hækkun í krónu.

Verðbréfaeign

Í lok árs 2020 vega hlutabréf og framtaksfjárfestingar 43,4% eigna samtryggingardeildar, en skuldabréf og innlán vega 56,6%. Í neðangreindri skiptingu verðbréfa hefur verið horft til skiptingar undirliggjandi eigna verðbréfasjóða.

Af verðbréfaeign sjóðsins í lok ársins vega hlutabréf og ríkistryggð skuldabréf hvað þyngst í eignasafninu. Dregið hefur úr vægi ríkisskuldabréfa á undanförunum árum en framboð á ásættanlegri ávöxtunarkröfu er takmarkað á innlendum markaði. Á sama tíma hefur vægi hlutabréfa og sérhæfðra fjárfestinga verið aukið. Einnig hefur orðið aukning í vægi skuldabréfa félaga. Hlutfall erlendra fjárfestingaeigna eykst á milli ára, er 36,3% í lok árs en var 32,0% árið á undan. Heildarhlutfall eigna í erlendri mynt a.t.t. til innistæðna í erlendum gjaldmiðlum, var 36,6% í árslok.

Sérhæfðar fjárfestingar skiptast á eftirfarandi eignaflokka:

Sérhæfðar fjárfestingar	
Framtakssjóðir	52,0%
Fasteignasjóðir	21,6%
Skuldabréfasjóðir	15,8%
Marksjóðir	10,6%
	100,0%

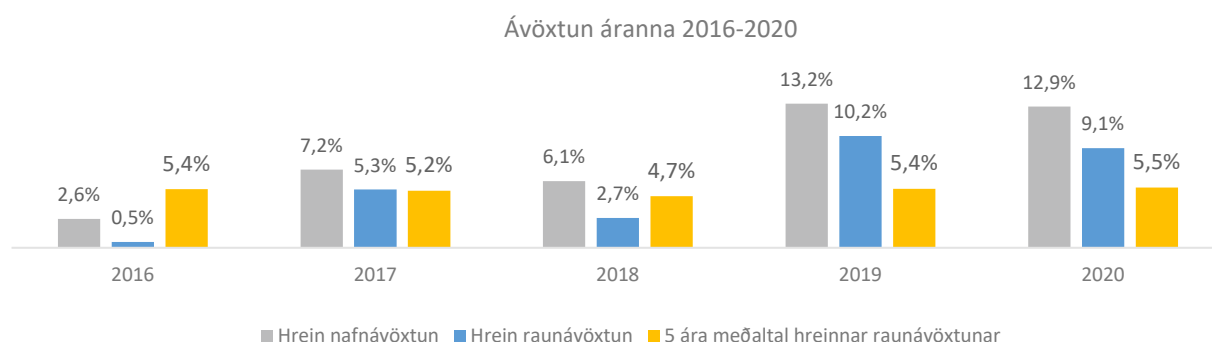
Reglubundið er farið yfir eignir sjóðsins og færð varúðarfærsla ef óvissa er talin um innheimtu. Ekki er um endanlega afskrift að ræða. Varúðarfærslur skiptast á eftirfarandi flokka verðbréfa:

Varúðarfærslur	í milljónum króna
Skuldabréf félaga	616
Veðskuldabréf	37
Samtals	653

Varúðarfærslur í lok árs námu 653 milljónum króna. Sjóðurinn afskrifaði endanlega 243 milljónir kr. á árinu. Hækkun varúðarfærslu umfram afskriftir ársins nemur því 488 milljónum króna, sem færð eru til gjalda á árinu.

Ávöxtun

Hrein nafnávöxtun samtryggingardeildar á árinu 2020 var 12,9% sem samsvarar 9,1% hreinnar raunávöxtunar. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára var 5,5%. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára var 5,6%.

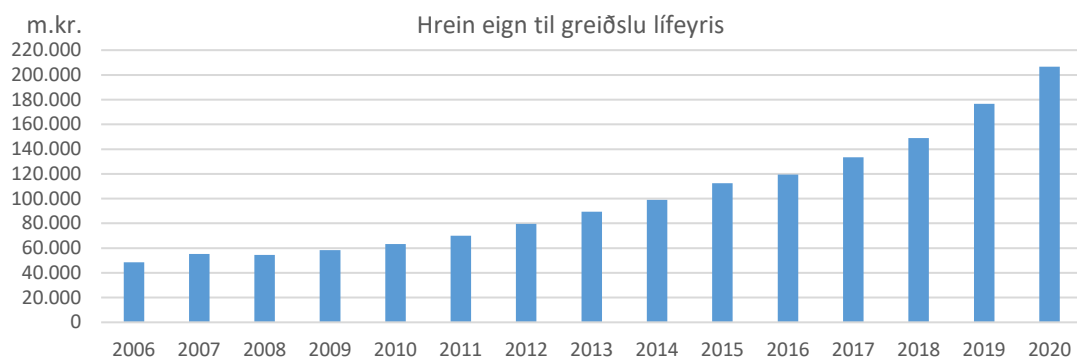

Ávöxtun á innlendum hlutabréfum var mjög góð á árinu 2020. Þannig hækkaði úrvalsvisitalan með arði um 21,9% á árinu. Ávöxtun á erlendum hlutabréfamörkuðum var jafnframt mjög góð, en heimsvísitala hlutabréfa með arði hækkaði um 21,2% mælt í krónu.

Hlutabréf og hlutabréfasjóðir skiluðu bestri ávöxtun eignaflokka á árinu eða 20,4%. Einnig skiluðu fagfjárfestastjóðir almennt góðri ávöxtun, eða 19,4%. Skuldabréf og innlán skiluðu almennt góðri ávöxtun, eða frá 5-10%. Verðbólga mældist tæplega 3,5% yfir árið.

Eignaflokkar	Hrein nafnávöxtun	Hrein raunávöxtun
Ríkisskuldabréf	7,7%	4,1%
Veðskuldabréf	8,0%	4,4%
Skuldabréf sveitarfélaga	6,9%	3,3%
Innlán	7,1%	3,5%
Sértryggð skuldabréf	9,3%	5,6%
Skuldabréf lánastofnana	9,9%	6,2%
Skuldabréf félaga	6,8%	3,2%
Skuldabréf fagfjárfestastjóða	5,4%	1,8%
Hlutabréf og sjóðir	20,4%	16,3%
Fagfjárfestastjóðir	19,4%	15,4%

Hrein eign sjóðsins nam tæplega 206,6 milljörðum króna í lok ársins. Á árinu hækkaði hún um tæplega 30 milljarða króna eða sem nemur um 17%.

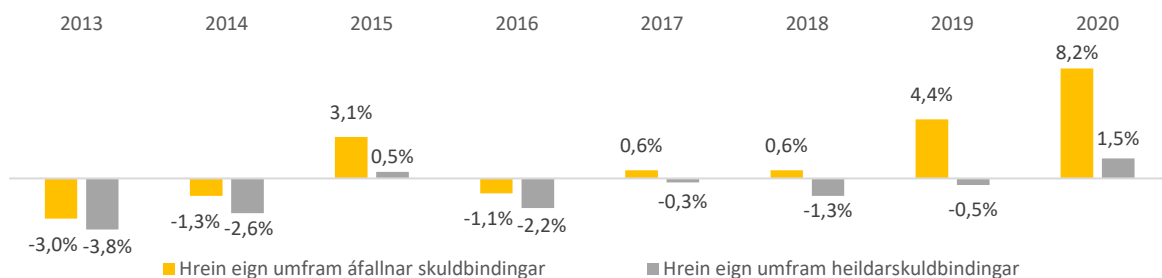
Tryggingafræðileg staða

Tryggingafræðileg úttekt á stöðu sjóðsins í árslok 2020 var unnin af Vigfúsi Ásgeirssyni tryggingastærðfræðingi hjá Talnakönnun hf. Úttektin fólst í að reikna annarsvegar áfallna skuldbindingu miðað við áunninn rétt sjóðfélaga og hinsvegar heildarskuldbindingu miðað við sjóðfélagar haldi áfram að greiða í sjóðinn þar til þeir fara á lífeyri. Við úttektina er miðað við að árleg ávöxtun sjóðsins á næstu áratugum verði 3,5% umfram hækkun vísitölu neysluverðs. Við núvirðisútreikning væntanlegs lífeyris og framtíðariðgjalda er þannig notuð 3,5% vaxtaviðmiðun umfram vísitölu neysluverðs.

Áfallin staða	2020	2019	Heildarstaða	2020	2019
Höfuðstóll	205.652	175.873	Núvirði framtíðariðgjalda	175.906	186.325
Endurmat	-5.003	-1.598	Höfuðstóll	200.649	174.275
Fjárfestingakostnaður	-391	-264	Kostnaður	-8.132	-7.415
Rekstrarkostnaður	-2.624	-2.174	Heildareignir	368.422	353.185
Eign	197.633	171.837	Lífeyrisskuldbindingar	362.949	355.070
Lífeyrisskuldbinding	182.681	164.615	Eignir umfram skuldbindingar	5.474	-1.885
Eignir umfram skuldbindingar	14.952	7.222	Í hlutfalli af skuldbindingum	1,5%	-0,5%
Í hlutfalli af skuldbindingum	8,2%	4,4%			

Úttektin sýnir að áfallin staða er jákvæð um 14.952 milljónir króna eða 8,2% af áfallinni skuldbindingu þegar miðað er við höfuðstól með endurmati. Hún sýnir einnig að heildarstaða sjóðsins þegar búið er að taka tillit til framtíðarskuldbindingar, er jákvæð um 5.474 milljónir króna, eða 1,5% af heildarskuldbindingu. Tryggingafræðileg staða hefur því batnað nokkuð frá árinu 2019 þegar hún var neikvæð um 0,5%.

Við úttekt ársins 2020 var stuðst við sérhæfðar lífslíkur sem byggja á reynslu árána 2014-2018. Jafnframt var stuðst við örorkulíkur byggðar á reynslu sjóðsins miðað við árin 2010-2014.

Skv. 39. gr. laga nr. 129/1997, má ekki vera meira en 10% munur á milli eignarliða og lífeyrisskuldbindinga og er þá miðað við mismun í hlutfalli af heildarskuldbindingu. Í sömu grein er einnig kveðið á um að hafi slíkur mismunur haldist meira en 5% samfellt í fimm ár, beri stjórn sjóðsins að gera viðeigandi breytingar á samþykktum hans.

Fjárfestingarstefna vegna ársins 2021

Markmið um eignasamsetningu

Fjárfestingarstefna Festu lífeyrissjóðs er grundvölluð á samþykktum sjóðsins og lögum um lífeyrissjóði. Sjóðstjórar sjóðsins skulu ávaxta fé sjóðsins með hliðsjón af þeim kjörum sem best eru boðin á hverjum tíma með tilliti til ávöxtunar og áhættu.

Skipting fjárfestinga á eignaflokkum

Í samræmi við það sem að ofan greinir skal skipting verðbréfaeignar samtryggingardeildar í grófum dráttum miðuð við þau eignamörk sem tilgreind eru í hér að neðan. Einnig er kveðið nánar á um skiptingu hlutabréfa í innlend og erlend. Eignaskipting getur farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfa. Skal þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og mögulegt er.

Samtryggingardeild - flokkar verðbréfa	Stefna	Vikmörk
Innlán í bönkum og sparisjóðum	2%	0%-20%
Ríkisvixlar, ríkisskuldbréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	20%	15%-70%
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	9%	0%-20%
Sértryggð skuldabréf	3,5%	0%-15%
Skuldabréf og vixlar banka, sparisjóða og annarra lánastofnana	1,5%	0%-15%
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	5%	0%-15%
Hlutabréf	34%	0%-60%
Hlutir og hlutdeildarskírteini annarra sjóða um sam. fjárfestingu	12%	0%-20%
Önnur verðbréf	13%	0%-40%
Fjárfesting í íbúðarhúsnæði	0%	0%-10%
Samtals:	100%	

Samtryggingardeild - hlutabréf	Markmið	Lágmark	Hámark
Innlend hlutabréf	13%	0%	30%
Erlend hlutabréf	21%	0%	30%

Fjárfestingarstefna sjóðsins er sett fram til lengri tíma litið. Það getur því tekið nokkur ár að ná markmiðum um fjárfestingarstefnu í einstökum flokkum verðbréfa. Takmarkandi þættir, t.d. gjaldeyrishöft og skortur á framboði ákveðinna verðbréfa, geta tafið slíkt ferli.

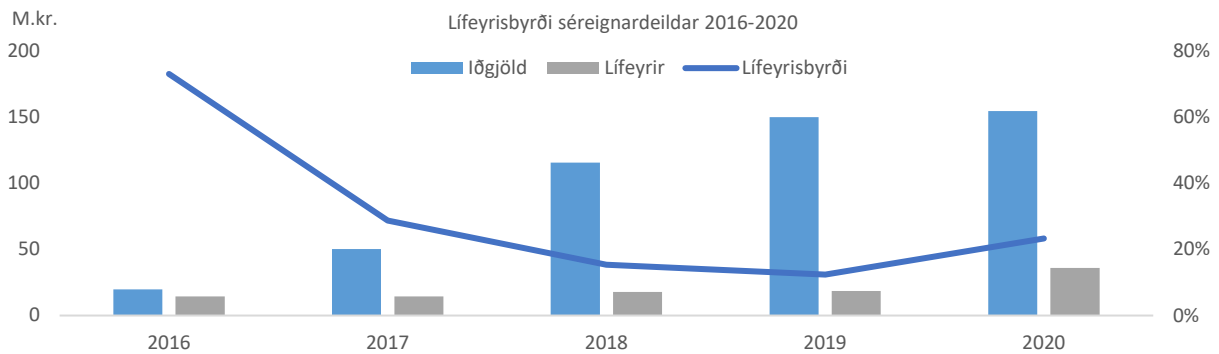
Séreignardeild

Sjóðurinn býður upp á tvær sparnaðarleiðir fyrir almennan- og tilgreindan séreignasparnað. Sparnaðarleið 1 hóf starfsemi í apríl 2018 og er hugsuð sem varfærin ávöxtunarleið fyrir eldri og/eða áhættufælna sjóðfélaga, en sparnaðarleið 2, sem á sér lengri sögu, samanstendur af vel dreifðu eignasafni sem hentar tiltölulega breiðum hópi sjóðfélaga.

Iðgjöld til séreignardeildar námu alls 155 milljónum króna á árinu 2020, samanborið við 150 milljónir króna árið á undan sem nemur 3,2% hækkun á milli ára. Tilgreind séreignardeild tók til starfa hjá sjóðnum á miðju ári 2017 en á árinu 2020 námu iðgjöld til þeirrar deildar 108,7 milljónum króna.

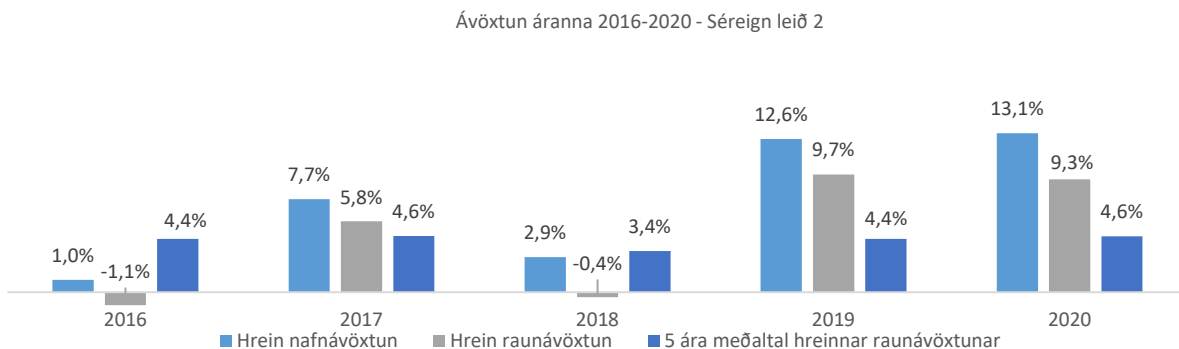
Lífeyrisgreiðslur séreignardeildar samkvæmt reglugerð sjóðsins voru 36,1 milljón króna. Lífeyrisþegar voru alls 77. Að meðaltali fengu 10 lífeyrisþegar greiðslur í hverjum mánuði. Ellilífeyri fengu 33, útgreiðslur séreignar vegna andláts voru 5 og útgreiðslur séreignar skv. lögum 2020 (Covid-19) voru 39. Hafa ber í huga að margir lífeyrisþegar fá greidda fleiri en eina tegund lífeyris. Jafnframt nýttu 44 sjóðfélagar rétt sinn til ráðstöfunar séreignarsparnaðar inn á íbúðarlán.

Á árinu 2020 greiddu alls 459 sjóðfélagar til almennrar séreignardeildar. Virkir sjóðfélagar, þ.e. þeir sem greiddu í hverjum mánuði, voru 200. Til tilgreindrar séreignardeildar sjóðsins greiddu á árinu 492 sjóðfélagar. Virkir sjóðfélagar í tilgreindri séreignardeild voru 434. Í árslok eiga 5.296 sjóðfélagar réttindi í almennri séreignardeild og 580 sjóðfélagar eiga réttindi í tilgreindri séreignardeild.

Ávöxtun séreignardeildar

Sparnaðarleiðir fyrir séreignarsparnað eru tvær, sparnaðarleið 1 sem hóf starfsemi í apríl 2018 og sparnaðarleið 2. Hrein nafnávöxtun sparnaðarleiðar 1 var 4,6% á árinu 2020 samanborið við 6,3% árið á undan. Hrein nafnávöxtun sparnaðarleiðar 2 var 13,1% samanborið við 12,6% árið á undan. Hrein raunávöxtun, þ.e. ávöxtun að teknu tilliti til verðbólgu var 1,1% í sparnaðarleið 1 og 9,3% í sparnaðarleið 2. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sparnaðarleiðar 2 síðustu 5 ára var jákvætt um 4,6% í lok árs 2020. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sparnaðarleiðar 2 fyrir síðustu 10 ár var 4,8%.

Hrein eign séreignardeildar til greiðslu lífeyris í árslok 2020 nam rúmlega 921 milljónum króna, þ.a. námu eignir sparnaðarleiðar 1 tæplega 50 milljónum króna og eignir sparnaðarleiðar 2 tæplega 872 milljónum króna.

Markmið um eignasamsetningu

Fjárfestingarstefna séreignardeildar er grundvölluð á samþykktum sjóðsins og lögum um lífeyrissjóði. Sjóðstjórar sjóðsins skulu ávaxta fé sjóðsins með hliðsjón af þeim kjörum sem best eru boðin á hverjum tíma með tilliti til ávöxtunar og áhættu. Skipting verðbréfaeignar skal miðuð við þau eignamörk sem tilgreind eru í töflu hér að neðan. Eignaskipting getur farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfa. Skal þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og mögulegt er.

Fjárfestingarstefna séreignardeilda vegna ársins 2021

Fjárfestingarstefna séreignardeilda tekur mið af þeim takmörkunum sem lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 setja.

Í tilviki séreignarsparnaðar geta réttthafar óskað eftir flutningi innistæðna sinna til annarra vörsluaðila. Því er brýnt að velja auðseljanlegar fjárfestingar til að mæta slíkum óskum. Fjárfestingarheimildir séreignardeilda eru því þrengri en samtryggingardeildar. Stefnt skal að fjárfestingum í skráðum auðseljanlegum eignum. Þó er heimilt að eiga óskráðar eignir ef þær eru inni í sjóðum sem eru sem slíkir auðseljanlegir.

Séreignardeild – Leið 1	Markmið	Vikmörk
Skuldabréf		
Íslensk skuldabréf með ábyrgð ríkis	70%	35-100%
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	0%	0-40%
Sértryggt skuldabréf	0%	0-30%
Önnur verðbréf	0%	0-0%
Erlend skuldabréf	0%	0-0%
Innlán	30%	0-50%
Samtals skuldabréf	100%	50-100%
Hlutabréf		
- þ.a. erlend hlutabréf	0%	0-0%
- þ.a. innlend hlutabréf	0%	0-0%
Samtals hlutabréf	0%	0-0%
Samtals	100%	

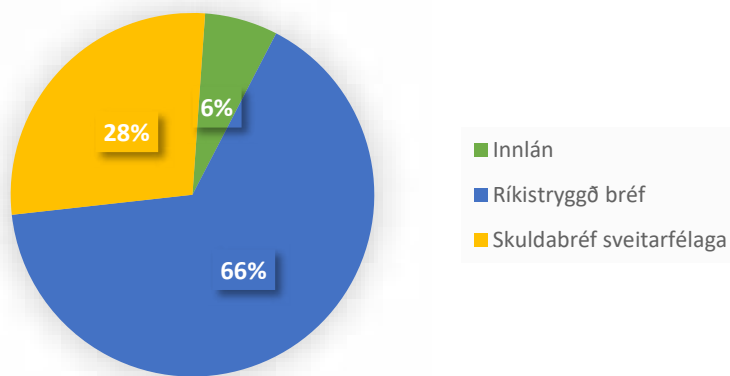
Séreignardeild – Leið 2	Markmið	Vikmörk
Skuldabréf		
Íslensk skuldabréf með ábyrgð ríkis	34%	20-80%
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	7%	0-20%
Sértryggt skuldabréf	12%	0-25%
Skuldabréf félaga	6%	0-20%
Skuldabréf fagfjárfestisjóða	0%	0-20%
Erlend skuldabréf	0%	0-10%
Innlán	1%	0-30%
Samtals skuldabréf	60%	40-100%
Hlutabréf		
- þ.a. erlend hlutabréf	28%	0-40%
- þ.a. innlend hlutabréf	12%	0-20%
Samtals hlutabréf	40%	0-60%
Samtals	100%	

Séreignardeildir sjóðsins eru fremur litlar. Aldurssamsetning sjóðfélaga séreignardeildar er tiltölulega hagstæð, meðalaldur sjóðfélaga í almennri séreignardeild er 41 ár og 49 ár í tilgreindri séreignardeild, því er gert ráð fyrir jákvæðu greiðsluflæði til lengri tíma litið. Þetta er þó háð óvissu sbr. ákvæði laga um nýtingu iðgjalda í séreignasparnað til niðurgreiðslu húsnæðisskulda sem gætu haft áhrif á þær forsendur. Því er brýnt að leggja áherslu á seljanleika eigna.

Verðbréfaeign séreignardeilda

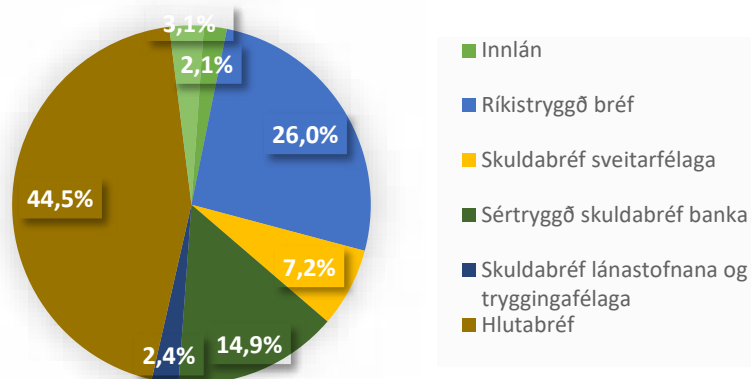
Sparnaðarleiðir séreignardeildar eru afar ólíkar. Sparnaðarleið 1 er eingöngu fjárfest í ríkisskuldabréfum, skuldabréfum sveitarfélaga og innlánum. Sökum smæðar mun þetta fyrstu árin verða að mestu fjárfestingar í lausafjár sjóðum og skuldabréfasjóðum. Í skiptingu verðbréfa á flokka hefur verið horft til samsetningar undirliggjandi eigna verðbréfasjóða í árslok 2020.

Sparnaðarleið 1

Sparnaðarleið 2 samanstendur af vel dreifðu safni innlendra og erlendra verðbréfa. Af verðbréfaeign hennar í lok árs 2020 veiga hlutabréf og ríkistryggð skuldabréf hvað þyngst í eignasafninu. Erlend hlutabréf veiga hvað þyngst í hlutabréfaeign sparnaðarleiðar 2, eða sem nemur 28% af heildareignum.

Sparnaðarleið 2

Stjórnarháttayfirlýsing Festu lífeyrissjóðs 2020

Stjórnarháttayfirlýsing Festu lífeyrissjóðs er sett með vísan til 51. gr. reglna Fjármálaeftirlitsins (FME) nr. 335/2015. Ýmsar innri reglur Festu eru aðgengilegar á vef sjóðsins (www.festa.is).

Grundvöllur sjóðsins og hlutverk

Festa lífeyrissjóður starfar á grundvelli starfsleyfis fjármálaráðherra, í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, með síðari breytingum, samþykktir sjóðsins og annarra reglna sem um lífeyrissjóði gilda.

Í samþykktum kemur fram að grundvöll sjóðsins megi rekja til samkomulags stéttarfélaganna og atvinnurekenda frá 19. maí 1969 og að sjóðurinn starfi á grundvelli kjarasamnings Alþýðusambands Íslands og Samtaka atvinnulífsins frá 12. desember 1995 ásamt síðari breytingum.

Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri eftir þeim reglum sem fram koma í samþykktum. Í samþykktum kemur m.a. fram að sjóðurinn leggi sérstaka áherslu á ellilífeyrisréttindi og áskilji sér heimild til að verja þau réttindi umfram önnur við endurskoðun á réttindaákvæðum samþykka sjóðsins.

Sjóðurinn er langtímafjárfestir sem ávaxtar fjármuni sjóðfélaga með það að markmiði að ná sem bestri ávöxtun að teknu tilliti til áhættu. Stjórn leggur áherslu á að þróa hluthafastefnu sjóðsins með þeim hætti að hún styðji, eftir því sem við verður komið, við góða stjórnarhætti í þeim félögum sem sjóðurinn fer með eignahlut í.

Umboðsskylda

Stjórnarmenn og starfsmenn skulu taka ákvarðanir í samræmi við gildandi lög og reglur og sannfæringu sína með þeim hætti að hagsmuna sjóðfélaga sé sem best gætt og að ákvörðunin styðji við tilgang og starfsemi sjóðsins.

Stjórnarmenn og starfsmenn mega ekki gera neinar þær ráðstafanir sem bersýnilega eru til þess fallnar að afla ákveðnum sjóðfélögum, félögum eða öðrum, ótilhlýðilegra hagsmuna umfram aðra eða á kostnað sjóðsins.

Stjórnarmaður er ekki bundinn af fyrirmælum þeirra sem tilnefna hann til setu í stjórn sjóðsins.

Stjórnarhættir og stjórnarháttayfirlýsing Festu

Lífeyrissjóðurinn leggur áherslu á góða stjórnarhætti við stefnumótun og daglega stjórnun sjóðsins. Með stjórnarháttayfirlýsingu þessari er sjóðfélögum, iðgjaldagreiðendum, opinberum aðilum, starfsmönnum og öðrum haghöfum veittar upplýsingar um stjórnarhætti lífeyrissjóðsins. Yfirlýsingunni er jafnframt ætlað að styðja við góða stjórnarhætti hjá sjóðnum og styðja þannig við traustan rekstur. Við mótun stjórnarháttanna hafa stjórnendur og stjórn sjóðsins litið til og haft til hliðsjónar almennt viðurkennd sjónarmið og leiðbeiningar um góða stjórnarhætti fyrirtækja.

Stjórnarháttayfirlýsing Festu fyrir árið 2020 byggir á þeim lögum og reglum sem í gildi eru á þeim tíma sem ársreikningur sjóðsins er staðfestur af stjórn og framkvæmdastjóra. Eftirfarandi er yfirlit yfir löggjöf, stjórnvaldsreglur, leiðbeinandi tilmæli og innri reglur Festu. Listinn er til upplýsingar en er ekki

tæmandi. Yfirlit yfir lög, reglugerðir og aðrar reglur opinberra aðila sem gilda um starfsemi lífeyrissjóða er m.a. að finna á vef Fjármálaeftirlitsins (www.fme.is).

Lög frá Alþingi

- Lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða
- Lög nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi
- Lög nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga
- Lög nr. 140/2018 um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka

Reglugerðir

- Reglugerð nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða
- Reglugerð nr. 698/1998 um ráðstöfun iðgjalds til lífeyrissparnaðar og viðbótartryggingaverndar
- Reglugerð nr. 916/2009 um fjárfestingarstefnu og úttekt á ávöxtun lífeyrissjóða og vörsluaðila lífeyrissparnaðar
- Reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða

Reglur og leiðbeiningar FME

- Reglur FME nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða
- Reglur FME nr. 577/2012 um endurskoðunardeildir og sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila
- Leiðbeinandi tilmæli FME nr. 3/2010 um mat á hæfi lykilstarfsmanna

Innri reglur Festu

- Samþykktir Festu lífeyrissjóðs
- Samskipta- og siðareglur Festu, dags. 29. júní 2020
- Hluthafastefna Festu, dags. 29. júní 2020
- Stefna Festu um ábyrgar fjárfestingar, dags. 29. júní 2020
- Persónuverndarstefna Festu, dags. 29. júní 2020
- Starfsreglur stjórnar Festu, dags. 25. september 2020
- Verklagsreglur Festu um viðskipti stjórnarmanna og starfsmanna lífeyrissjóðsins með fjármálagerninga, dags. 28. maí 2014
- Verklagsreglur um hæfi lykilstarfsmanna, dags. 26. júní 2019.
- Starfskjarastefna Festu, dags. 28. maí 2020

Samþykktir Festu, auk innri reglna, má finna á vef sjóðsins (www.festa.is). Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja eru aðgengilegar á vef Viðskiptaráðs Íslands (www.vi.is).

Sjóðurinn tileinkar sér ábyrga starfshætti, með vönduð vinnubrögð, fagmennsku og frumkvæði að leiðarljósi. Sjóðurinn leggur áherslu á fyrirmyndarþjónustu og öflugra upplýsingatækni. Þannig verður Festa traustur lífeyrissjóður og sjóðfélögum örugg samfylgd.

Þau gildi sem stjórn- og starfsmenn Festu hafa tileinkað sér eru traust, ábyrgð og festa. Með þau gildi að leiðarljósi vinna starfsmenn að markmiði og stefnu lífeyrissjóðsins.

Með trausti er lögð áhersla á heilindi og ráðvendni sem birtist m.a. í frumkvæði í þjónustu og góðu viðmóti. Lögð er áhersla á að virkja og hvetja starfsmenn í starfi og að þeir séu þátttakendur í stefnumótun og markmiðssetningu sjóðsins.

Með ábyrgð er lögð áhersla á fagmennsku, áráðni og samvirkusemi sem birtist m.a. í áherslu á góða stjórnarhætti. Til grundvallar þurfa að liggja vönduð vinnubrögð, hæft starfsfólk og skýr skilaboð frá stjórn um ábyrg vinnubrögð.

Markmið um festu birtast m.a. í áherslum á skilvirkni og arðsemi, kostnaðaraðhaldi og stöðugleika í rekstri, auk vandaðrar áhættustýringar. Jafnframt er mikilvægt að samfélagslegt hlutverk lífeyrissjóðsins verði haft að leiðarljósi í allri starfsemi hans.

Stjórnskipulag Festu lífeyrissjóðs

Stjórn

Stjórn sjóðsins fer með yfirstjórn hans. Stjórnin skiptir sjálf með sér verkum. Þó skulu fulltrúar vinnuveitenda og stéttarfélaga hafa á hendi formennsku til skiptis eitt ár í senn. Stjórnin skal setja sér starfsreglur, hún skal halda gerðarbók og rita í hana allar samþykktir sínar. Til þess að samþykkt sé lögmat þurfa fjórir stjórnarmenn að greiða henni atkvæði. Stjórnarfundur er ályktunarhæfur ef meirihluti stjórnarmanna er mættur eða varamenn í þeirra stað. Viðhafa skal leynilega atkvæðagreiðslu ef einn eða fleiri stjórnarmenn krefjast þess.

Stjórnarmenn skulu ekki sitja lengur en átta ár samfleytt sem aðalmenn í stjórn sjóðsins. Einstaklingur sem setið hefur í stjórn sem aðalmaður í 8 ár má ekki taka sæti sem aðalmaður fyrr en að þremur árum liðnum.

Stjórnin skal fjalla um allar meiriháttar ákvarðanir varðandi stefnumótun sjóðsins og starfsemi. Stjórn sjóðsins ræður framkvæmdastjóra, ákveður laun hans og önnur starfskjör og setur honum starfsreglur. Stjórn sjóðsins mótar innra eftirlit sjóðsins og skjalfestir eftirlitsferla, ræður forstöðumann endurskoðunardeildar eða semur við sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila um að annast innra eftirlit. Stjórn skal einnig móta eftirlitskerfi sem gerir sjóðnum kleift að greina, vakta, meta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins. Stjórnin ræður ennfremur löggiltan endurskoðanda til að annast ytri endurskoðun hjá sjóðnum sem og tryggingastærðfræðing til að annast tryggingafræðilega athugun

Stjórn sjóðsins skal móta fjárfestingar- og áhættustefnu hans, setja reglur um upplýsingagjöf framkvæmdastjóra til stjórnar um rekstur, iðgjöld, réttindaávinnslu og ráðstöfun eigna sjóðsins. Stjórn sjóðsins skal árlega skipa þriggja manna endurskoðunarnefnd sem hafi m.a. eftirlit með reikningshaldi, áhættustýringu og gerð ársreiknings sjóðsins. Þá skal stjórnin setja verklagsreglur um verðbréfavíðskipti lífeyrissjóðsins, stjórnar hans og starfsmanna og fá þær staðfestar af Fjármálaeftirlitinu. Stjórnin veitir og afturkallar prókúruumboð til handa framkvæmdastjóra og öðrum starfsmönnum.

Stjórn Festu er skipuð sex einstaklingum. Samtök atvinnulífsins skipa þrjá stjórnarmenn og einn til vara og þau ellefu stéttarfélög sem aðild eiga að sjóðnum kjósa þrjá stjórnarmenn og einn til vara. Stjórnin ber ábyrgð á starfsemi sjóðsins í samræmi við lög um lífeyrissjóði, reglugerðir settar samkvæmt þeim og samþykktir sjóðsins. Stjórnin hefur sett sér starfsreglur. Á starfsárinu framkvæmdi stjórn mat á störfum sínum (sjálfsmat) og var lögð sérstök áhersla á þekkingu á áhættuþáttum tengdum starfsemi sjóðsins. Niðurstöður eru nýttar af stjórn til að þróa starfshætti og styðja við góða stjórnarhætti.

Framkvæmdastjóri

Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur og fer í því efni eftir ákvæðum laga og samþykktu sjóðsins og þeirri stefnu og fyrirmælum, sem stjórn hefur gefið. Framkvæmdastjóri ræður starfsmenn til sjóðsins.

Ákvarðanir sem eru óvenjulegar eða mikilsháttar skal framkvæmdastjóri aðeins taka á grundvelli sérstakrar ákvörðunar stjórnar eða samkvæmt áætlun sem samþykkt hefur verið af stjórninni. Allar meiriháttar breytingar á skipulagi sjóðsins, innra eftirliti, bókhaldi og reikningsskilum, skal framkvæmdastjóri aðeins gera að höfðu samráði við stjórn, og að fengnu samþykki hennar.

Framkvæmdastjóri ber ábyrgð á að bókhald sjóðsins sé fært í samræmi við lög og viðurkenndar venjur. Honum ber einnig að fylgja þeirri fjárfestingarstefnu og þeim útlánareglum sem stjórnin setur.

Fulltrúaráð

Innan lífeyrissjóðsins starfar fulltrúaráð, að jöfnu skipað fulltrúum samtaka launamanna og atvinnurekenda sem að sjóðnum standa. Aðildarsamtök sjóðsins tilnefna fulltrúa sína í fulltrúaráð lífeyrissjóðsins og fara þeir með atkvæði á ársfundi og öðrum fundum sjóðsins í umboði aðildarsamtakanna og í samræmi við ákvæði samþykktu lífeyrissjóðsins. Fulltrúar hvors hóps fara með jafnan fjölda atkvæða í fulltrúaráðinu, án tillits til fjölda fulltrúa hvors hóps fyrir sig á fundinum. Skipunartími fulltrúa er eitt ár í senn.

Fulltrúaráðsfundir

Stjórn sjóðsins skal kalla saman fulltrúaráðið tvisvar á ári, að hausti og í aðdraganda ársfundar, þar sem rædd eru málefni sjóðsins, lykiltölur úr afkomu og framvinda fjárfestingarstefnu kynnt. Heimilt er stjórn sjóðsins að ákveða að fundur fulltrúaráðs að hausti sé opinn sjóðfélögum. Á fundi fulltrúaráðs í aðdraganda ársfundar skulu auk þess breytingar á samþykktum kynntar ef við á og starfskjarastefna kynnt. Fulltrúar samtaka launamanna skulu jafnframt staðfesta tilnefningar frá tilnefningarnefnd á fulltrúum sjóðfélaga til stjórnar sjóðsins. Þá skulu fulltrúar atvinnurekenda í fulltrúaráði staðfesta tilnefningu Samtaka atvinnulífsins til stjórnar sjóðsins.

Ársfundur

Ársfundur hefur æðsta vald í málefnum sjóðsins, ef ekki er öðruvísi ákveðið í samþykktum lífeyrissjóðsins. Allir sjóðfélagar eiga rétt til fundarsetu með málfrelsi og tillögurétti. Ársfundur sjóðsins skal halda fyrir lok maí ár hvert. Stjórn sjóðsins getur boðað til aukafundar þegar þurfa þykir. Skylt er stjórn að boða til aukafundar ef aðildarsamtök sjóðsins krefjast þess skriflega og tilgreina fundarefni. Stjórnin skal boða til fundar með skriflegu fundarboði til aðildarsamtaka sjóðsins, með minnst fjögurra vikna fyrirvara. Þá skal stjórnin auk þess auglýsa fundinn í dagblaði, útvarpi eða á annan sannanlegan hátt með a.m.k. 7 daga fyrirvara.

Við atkvæðagreiðslu ræður afl atkvæða nema öðruvísi sé ákveðið í samþykktum lífeyrissjóðsins. Þó er heimilt að óska eftir skiptri atkvæðagreiðslu, þannig að fulltrúar samtaka atvinnurekenda og stéttarféлага greiða atkvæði hvor í sínu lagi og þarf þá tilskilinn meirihluta í báðum hlutum fulltrúaráðsins svo að samþykkt sé lögmæt.

Á dagskrá ársfundar skulu vera eftirtaldir dagskrárliðir: 1. Skýrsla stjórnar. 2. Kynning ársreiknings. 3. Gerð grein fyrir tryggingafræðilegri úttekt. 4. Gerð grein fyrir fjárfestingarstefnu sjóðsins. 5. Gerð grein fyrir hluthafastefnu sjóðsins. 6. Starfskjarastefna til staðfestingar. 7. Kosning stjórnar og varamanna. Fulltrúar stéttarféлага í fulltrúaráði skulu annað hvert ár, kjósa tvo aðalmenn í stjórn. Annað hvert ár

skulu fulltrúar stéttarfélaganna í fulltrúaráði kjósa einn aðalmann og einn varamann í stjórn. Fulltrúar samtaka atvinnurekenda tilkynna annað hvert ár um staðfestingu þeirra á tveimur aðalmönnum í stjórn á grundvelli tilnefningar Samtaka atvinnulífsins. Annað hvert ár tilkynna fulltrúar samtaka atvinnurekenda um staðfestingu þeirra á einum aðalmanni og einum varamanni í stjórn á grundvelli tilnefningar Samtaka atvinnulífsins. 8. Tillögur um breytingar á samþykktum sjóðsins, þegar slíkar tillögur liggja fyrir. Um tillögur um breytingar á samþykktum sjóðsins fer samkvæmt ákvæðum 24. greinar. 9. Kosning fjögurra nefndarmanna í nefnd um laun stjórnarmanna. 10. Ákvörðun launa stjórnarmanna. 11. Kjör endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtækis. 12. Önnur mál.

Tillögur til ályktunar, sem taka á fyrir á ársfundi, þurfa að berast stjórn sjóðsins eigi síðar en viku fyrir ársfund. Tillögur um breytingar á samþykktum sjóðsins má því aðeins taka fyrir, að þær hafi borist stjórn sjóðsins a.m.k. 3 vikum fyrir ársfund sjóðsins.

Tilnefningarnefnd

Eigi síðar en þremur mánuðum fyrir ársfund skulu fulltrúar stéttarfélaganna í fulltrúaráði sjóðsins skipa a.m.k. þrjú manna nefnd sem gera skal tillögu um frambjóðendur fulltrúa sjóðfélaga til stjórnar og varamanna þeirra. Tillagan skal m.a. taka mið af uppruna sjóðsins og hafa það að markmiði að þeir sem hagsmuna eiga að gæta hafi tilsvarandi aðkomu að stjórn sjóðsins. Tilnefningarnefndin skal setja sér eigin starfsreglur. Samtök atvinnulífsins skulu jafnframt starfrækja tilnefningarnefnd sem undirbýr tilnefningar Samtaka atvinnulífsins um fulltrúa atvinnurekenda til stjórnar og varamenn þeirra. Tilnefningarnefndir þessar skulu hafa formlegt samráð sín á milli með það að markmiði að tryggja að tillögur hvors aðila um sig séu með þeim hætti að stjórn verði í heild þannig samsett hverju sinni að hún búi yfir nægilegri þekkingu og reynslu til þess að rækja hlutverk sitt og geti sinnt málefnum sjóðsins af skilvirkni og heilindum.

Launanefnd

Innan lífeyrissjóðsins starfar fjögurra manna nefnd um laun stjórnarmanna sem undirbýr og leggur fram tillögu til ársfundar um laun stjórnar fyrir komandi ár. Ársfundur kys fjóra fulltrúa í nefndina. Nefndarmenn sem ársfundur kys geta ekki verið úr hópi stjórnarmanna. Nefndin skal hafa hliðsjón af því að stjórnarlaus endurspegli ábyrgð, sérþekkingu, reynslu og þann tíma sem verja þarf til stjórnarstarfa. Tveir nefndarmanna skulu kosnir af fulltrúum stéttarfélaganna í fulltrúaráði og tveir af fulltrúum samtaka atvinnurekenda í fulltrúaráði.

Endurskoðunarnefnd

Endurskoðunarnefnd er undirnefnd stjórnar og er hún skipuð til eins árs í senn. Í nefndina eru skipaðir þrjú einstaklingar og einn til vara. Nefndin kys sér formann og varaformann. Hún starfar í samræmi við IX. kafla laga um ársreikninga nr. 3/2006. Nefndarmenn skulu hafa þekkingu og reynslu í samræmi við störf nefndarinnar og skal að minnsta kosti einn nefndarmanna hafa staðgóða þekkingu og reynslu á sviði reikningsskila eða endurskoðunar. Nefndin hefur eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, tilhögun innra eftirlits og aðferðum við áhættumat og eftirlit með áhættu í því skyni að auka trúverðugleika í starfsemi sjóðsins. Upplýsingar um endurskoðunarnefnd er að finna á vef sjóðsins (www.festa.is).

Með lögum, samþykktum, reglum og leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlitsins er markaður rammi sem lífeyrissjóðurinn starfar eftir. Til viðbótar eru settar skýrar innanhússreglur og verkferlar sem auðvelda störf starfsmanna, auka gagnsæi og bæta þjónustu við sjóðfélaga í hvívetna.

Áhættustýring og innra eftirlit

Stjórn Festu hefur samþykkt fjárfestingarstefnu. Um form og efni hennar ásamt úttekt á ávöxtun fer eftir reglugerð útgefinni af fjármálaráðuneytinu nr. 916/2009 með síðari breytingum. Í fjárfestingarstefnu eru tilgreindar megináherslur sem unnið er eftir við ávöxtun á fjármunum sjóðsins. Stefnan miðar að því að tryggja góða ávöxtun til lengri tíma en jafnframt að takmarka áhættu eftir því sem kostur er. Fjárfestingarstefna sjóðsins gegnir því veigamiklu hlutverki í áhættustýringu hans. Við fjárfestingarákvarðanir er jafnframt tekið tillit hluthafastefnu og stefnu um ábyrgar fjárfestingar sem stjórn hefur sett sjóðnum. Fjárfestingarstefnu sjóðsins er að finna í heild sinni á vef sjóðsins (www.festa.is).

Um áhættustýringu lífeyrissjóða gilda ákvæði laga og reglugerða, þ.m.t. reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða. Á grundvelli þessa hefur stjórn sett sjóðnum áhættu- og áhættustýringarstefnu sem innihalda m.a. helstu ferla áhættustýringar varðandi alla þætti í starfsemi sjóðsins.

Stefnurnar grundvallast á stefnumótun sjóðsins sem og lögum og reglum sem um sjóðinn gilda. Megininntak stefnanna er að með áhættustýringu er átt við eftirlitskerfi sem gerir sjóðnum kleift að greina, meta, stýra og vakta áhættu í starfsemi sjóðsins.

Áhættustefnan er eitt af lykilverkfærum stjórnar við að uppfylla þær skyldur sem á yfirstjórn sjóðsins hvíla. Henni er beitt samhliða fjárfestingarstefnu sjóðsins og stuðlar hún að því að lífeyrissjóðurinn nái settum markmiðum með ásættanlegri áhættu í starfsemi sinni með kerfisbundnum og öguðum vinnubrögðum.

Markmið með áhættustefnu og áhættustýringarstefnu er að auka öryggi í rekstri sjóðsins. Lögð er áhersla á að stefnurnar og framkvæmd þeirra sé virkur þáttur í starfseminni og að þær tengist ákvörðunarferlum hans í stefnumótandi málum, við innleiðingu sem og í daglegum rekstri. Einnig er lögð áhersla á að stjórn og stjórnendur hafi góða yfirsýn yfir helstu áhættuþætti í rekstri sjóðsins og að þeir hafi þekkingu á hlutverki sínu í ferli áhættustýringar og eftirlits og taki virkan þátt í því. Mikilvægt er að stjórn, stjórnendur og aðrir starfsmenn meti áhættu við ákvarðanatöku eftir því sem eðlilegt er hverju sinni.

Forstöðumaður áhættueftirlits sjóðsins hefur yfirumsjón með framkvæmd stefnanna og áhættueftirliti sjóðsins. Hann heyrir beint undir framkvæmdastjóra. Til að tryggja honum aukið sjálfstæði í starfi og milliliðalausán aðgang stjórnar að upplýsingum er honum heimilt að gefa skýrslur um áhættueftirlit og aðrar upplýsingar sem varða áhættustýringu sjóðsins, beint og milliliðalaust til stjórnar sjóðsins og endurskoðunarnefndar.

Nánari upplýsingar um áhættustýringu er að finna í ársskýrslu og í skýringum í ársreikningi.

Innra eftirlit sjóðsins nær yfir sérhverja aðgerð af hálfu stjórnar, stjórnenda og starfsmanna til að stýra áhættu, þar sem því verður við komið, og auka líkur á að settum markmiðum verði náð við rekstur sjóðsins. Stjórnendur annast skipulagningu og framkvæmd innra eftirlits en að framkvæmd þess koma í raun allir starfsmenn sjóðsins með einum eða öðrum hætti.

Skipulag innra eftirlits tekur mið af reglum FME nr. 577/2012 um endurskoðunardeildir og sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila lífeyrissjóða og er innra eftirlit sjóðsins yfirfarið árlega af þeim sem annast innri endurskoðun hjá sjóðnum.

Innra eftirlit sjóðsins byggir m.a. á skýrsluskilum, reglulegri upplýsingagjöf, skráðum verkferlum og starfslýsingum, reglum um aðgreiningu starfa, skipulegum aðgangsstýringum og skilvirkri áhættustefnu og áhættueftirliti. Áhættustefna, áhættustýringarstefna og áhættustýring sjóðsins eru veigamikill þáttur í innra eftirliti.

Helstu verkþættir í starfsemi sjóðsins byggja á skriflegum ferlum og starfslýsingum starfsmanna sem auka áreiðanleika og stuðla að fylgni við lög og reglur. Verkferlar og starfslýsingar eru yfirfarnar reglulega. Aðskilnaði starfa og aðgangsstýringum innan sjóðsins er ætlað að draga úr villu- og sviksemisáhættu.

Margþætt skýrsluskil, afstemmingar og upplýsingagjöf til opinberra aðila, stjórnar sjóðsins og einstakra stjórnenda veita aðhald í rekstri. Hvað upplýsingakerfi sjóðsins varðar er í gildi öryggisstefna sjóðsins sem nær til meðferðar og varðveislu gagna. Henni er ætlað að tryggja örugga meðferð og varðveislu upplýsinga sem þýðingu hafa fyrir starfsemi sjóðsins.

Eftirlitstaðgerðir og sjálfvirk vöktun miða að því að lágmarka áhrif rekstraratvika á upplýsingakerfi. Neyðaráætlun sjóðsins er ætlað að taka á alvarlegri rekstraratvikum með endurheimt upplýsingakerfa. Þá hefur sjóðurinn tilnefnt móttakanda upplýsinga um uppljóstrun vegna mögulegra svika eða misferlis starfsmanna.

Hluthafastefna Festu lífeyrissjóðs

Almennt

Festa lífeyrissjóður er langtímafjárfestir sem leitast við að ná góðri ávöxtun á fjárfestingar sínar en jafnframt að vera ábyrgur hluthafi og stuðla að framþróun starfshátta innan fyrirtækja og á hlutabréfamarkaði. Hluthafastefna þessi varðar aðkomu Festu að fyrirtækjum sem sjóðurinn fjárfestir beint í.

Festa lífeyrissjóður gerir kröfu til þess að fyrirtæki, sem sjóðurinn fjárfestir í, sýni ábyrgð gagnvart samfélagslegum gildum, gæti að jafnrétti kynjanna, umhverfinu og að starfað sé í samræmi við viðurkenndar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja. Við mat á starfsháttum fyrirtækja horfir sjóðurinn m.a. til aðstæðna á markaði, laga og almennt viðurkenndra regna og gilda. Sjóðurinn hvetur sérstaklega til virkrar samkeppni og ábyrgðar gagnvart samkeppnislögum. Við mat á virkni sjóðsins sem fjárfestis er m.a. litið til eignarhlutdeildar, fjárhæða, stöðu sjóðsins í hópi hluthafa og möguleika sjóðsins til að hafa áhrif á þau atriði sem stefnan tekur til. Sjóðurinn metur verulegan eignarhlut með eftirfarandi hætti:

- a) 1,5% af heildareignum lífeyrissjóðsins
- b) 3% eða hærri eignarhlutur í hverju félagi eða
- c) sjóðurinn er meðal fimm stærstu hluthafa í einstöku félagi

Markmið stefnunnar

Festa lífeyrissjóður er langtímafjárfestir sem hefur það að markmiði að taka við iðgjaldi félagsmanna, ávaxta það og skila til félagsmanna í formi lífeyris. Stefna sjóðsins er að hámarka þær greiðslur með því að ná sem bestri langtímaávöxtun, að teknu tilliti til áhættu. Við fjárfestingar er einnig tekið tillit til þeirra viðmiða sem falla undir ábyrgar fjárfestingar að því marki sem lög leyfa og að teknu tilliti til hlutverks sjóðsins um háþröskun lífeyrissréttinda sjóðsfélaga.

Fjárfestingarstefna Festu lífeyrissjóðs er sett af stjórn sjóðsins ár hvert og markar hún stefnu um hvernig eignasamsetningu sjóðsins skuli háttad að teknu tilliti til ávöxtunar og áhættu.

Markmið hluthafastefnu þessarar er að marka stefnu og stjórnarhætti Festu lífeyrissjóðs sem eiganda í þeim félögum sem hann fjárfestir í og auka þannig gegnsæi við fjárfestingar sjóðsins, ábyrgð hans sem eiganda og styðja þannig við þau langtímasjónarmið sem liggja að baki fjárfestingarstefnu sjóðsins.

Stjórnarhættir fyrirtækja

Sjóðurinn mun horfa til þess við fjárfestingar hvort fyrirtæki sem hann fjárfestir í fylgi góðum stjórnarháttum við rekstur og gefi upplýsingar þar um í ársskýrslum. Horft verður til þess hvort innlend fyrirtæki fylgi leiðbeiningum Viðskiptaráðs Íslands, Kauphallar Íslands (NASDAQ Iceland) og Samtaka atvinnulífsins um stjórnarhætti fyrirtækja, en útgefendum hlutabréfa í Kauphöll Íslands ber að fylgja leiðbeiningunum eða upplýsa um frávik frá leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja.

Stjórnarhættir eru skilgreindir sem samband milli stjórnenda félags, stjórnar þess, hluthafa og annarra haghafa. Stjórnarhættir ákvarða með hvaða hætti félagi er stjórnað. Festa telur að stjórnarhættir félags geti skipt sköpum, því félag sem viðhefur góða stjórnarhætti er líklegra til að vera samkeppnishæfara og vegna vel til lengri tíma litið.

Aðkoma að vali stjórnarmanna

Festa gerir kröfu um að stjórnarmenn í fyrirtækjum sem sjóðurinn fjárfestir í sinni stjórnarstarfi sínu af heilindum og kostgæfni og í samræmi við góða stjórnarhætti. Stjórnarmenn eiga að vera sjálfstæðir í störfum sínum og ætíð hafa hagsmuni viðkomandi fyrirtækis að leiðarljósi.

Áhersla er lögð á að samsetning stjórnar sé með þeim hætti að reynsla, menntun og hæfni stjórnarinnar í heild hæfi sem best þörfum félagsins.

Festa metur í hverju tilviki fyrir sig hvort sjóðurinn gerir tillögu um stjórnarmann fyrir hluthafafund þar sem kosning stjórnar fer fram. Ef sjóðurinn á þess kost á grundvelli eignarhalds leitast hann við að tilnefna hæfa fulltrúa í stjórnir félaga, annaðhvort einn og sér eða í samstarfi við aðra aðila. Framkvæmdastjóri, stjórnarformaður og varaformaður stjórnar Festu mynda valnefnd sem tilnefnir stjórnarmenn þegar það á við.

Hvorki stjórnarmenn né starfsmenn sjóðsins sitja í stjórnnum fyrirtækja í umboði sjóðsins. Stjórnarmönnum og framkvæmdastjóra er jafnframt óheimilt að sitja í stjórnnum fyrirtækja sem sjóðurinn fjárfestir í. Þetta gildir þó ekki um fyrirtæki sem stofnuð eru til að sinna sérstökum þáttum í starfsemi sjóðsins. Jafnframt við sérstakar aðstæður, svo hægt sé að fylgja eftir hagsmunum sjóðsins með fullnægjandi hætti, er starfsmönnum heimilt með ákvörðun stjórnar að sitja í stjórnnum eða ráðum áhættufjármagnsfyrirtækja eða -sjóðum sem lífeyrissjóðurinn á hlut í.

Hluthafafundir

Á hluthafafundum mun Festa greiða atkvæði í samræmi við hagsmuni lífeyrissjóðsins. Almennt munu tillögur á hluthafafundum vera studdar ef Festa telur ákvörðun vera til hagsbóta fyrir hagaðila viðkomandi fyrirtækis með langtímasjónarmið að leiðarljósi. Framkvæmdastjóri fer með atkvæði sjóðsins á hluthafafundum í fyrirtækjum sem sjóðurinn á eignarhlut í. Hann getur jafnframt veitt öðrum umboð til að fara með atkvæði sjóðsins.

Starfskjör stjórnenda

Festa gerir kröfu um að starfskjarastefna uppfylli kröfur hlutafélagalaga og taki mið af viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja eins og við á.

Festa telur að við ákvörðun um starfskjör stjórnenda eigi að gæta hófs og m.a. að líta til stærðar og umfangs fyrirtækisins, launadreifingar innan þess, svo og þeirra starfskjara sem ætla má að bjóðist almennt á þeim markaði sem fyrirtækið starfar á.

Festa lífeyrissjóður leggur áherslu á að ávallt liggi fyrir greinargóðar upplýsingar og rök fyrir starfskjörum æðstu stjórnenda. Lögð er áhersla á að starfskjarastefnur greini hvernig þær styðji við langtímahagsmuni og sjálfbærni félaga og að sett séu fram skýr skilyrði og forsendur fyrir föstum og árangurstengdum launagreiðslum, þar á meðal hlunnindum.

Samskipta- og siðareglur fyrir stjórn og starfsfólk Festu lífeyrissjóðs

Almenn atriði:

Reglur þessar gilda fyrir starfsmenn sjóðsins sem og stjórnarmenn. Með stjórnarmönnum er átt bæði við aðal- og varastjórnarmenn. Starfsemi sjóðsins byggir á lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og samþykktum sem um sjóðinn gilda. Jafnframt hefur sjóðurinn sett ýmsar reglur s.s. starfsreglur stjórnar, verklagsreglur um verðbréfavíðskipti, starfsreglur framkvæmdastjóra o.fl. Um sjóðinn er víðtækt eftirlit s.s. með innra og ytra eftirliti endurskoðenda, endurskoðunarnefnd og einnig með eftirliti frá Fjármálaeftirliti og Seðlabanki Íslands. Er meðfylgjandi reglum á engan hátt ætlað að koma í staðinn fyrir eða breyta fyrirbyggjandi reglum, heldur er þeim ætlað að undirstrika tiltekin grunngildi í störfum og starfsháttum stjórnar og starfsmanna sjóðsins.

Ábyrgð:

Stjórn og starfsfólk sjóðsins gera sér ljósa þá ábyrgð sem fylgir því að hafa umsjón og eftirlit með þeim fjármunum sem eru í eigu sjóðfélaga. Í ábyrgðinni felst m.a. að fara í hvívetna eftir þeim lögum og reglum er gilda, að hagsmunir sjóðfélaga séu í fyrirrúmi og að fjárfestingar sjóðsins byggji á góðu viðskiptasiðferði.

Þagnarskylda og meðferð trúnaðarupplýsinga:

Á stjórn og starfsfólki hvílir þagnarskylda um málefni sjóðsins, s.s. málefni sjóðfélaga, lífeyrisþega og önnur atriði sem þeir fá vitneskju um í starfi sínu sem stjórnar- eða starfsmenn sjóðsins og leynt skulu fara samkvæmt lögum eða eðli máls. Stjórnar- eða starfsmenn eru ábyrgir fyrir því að gögn sem þeir taka við og fara skuli leynt komist ekki í hendur annara. Þagnarskylda helst þó látið sé af starfi.

Góðir starfshættir:

Stjórn og starfsmenn skulu leggja rækt við starf sitt og stunda það af kostgæfni. Öll störf og aðrar athafnir skulu miða að því að vera lífeyrissjóðnum, sjóðfélögum og öðrum sem sjóðurinn veitir þjónustu til framdráttar. Stjórn og starfsfólk skulu ávallt gæta þess utan vinnutíma að aðhafast ekkert það sem getur vakið efa um hæfni þeirra til að sinna störfum fyrir sjóðinn eða skaða ímynd hans. Forðast ber hvers konar hagnunaárekstra milli starfa þeirra og annarra athafna eða tengsla utanaðkomandi aðila. Stjórn eða starfsfólk mega ekki taka þátt í meðferð mála sem varða sjóðinn og þá persónulega. Skylt er stjórnar- eða starfsmanni að upplýsa um slík atvik.

Hagnýting trúnaðarupplýsinga:

Stjórn eða starfsfólki er óheimilt að nýta sér trúnaðarupplýsingar, beint eða óbeint til öflunar eða ráðstöfunar verðbréfa sjálfum sér eða öðrum til hagsbóta.

Viðskiptahættir:

Sjóðurinn leggur áherslu á mikilvægi þess að eiga góð samskipti við þá aðila sem hann á samskipti við hvort sem um er að ræða iðgjaldagreiðendur, sjóðfélaga, þjónustuaðila á fjármálamarkaði eða útgefendur verðbréfa. Sjóðurinn leggur áherslu á að ávöxtun fjármuna sjóðsins taki mið af þeim kjörum sem best eru boðin á hverjum tíma. M.a. næst það með góðum samskiptum við aðila á verðbréfamarkaði. Þau samskipti þurfa að vera í samræmi við almennar grunnreglur er tryggja gott viðskiptasiðferði og hagsmuni sjóðfélaga. Lögð er áhersla á að allar kynningar sem tekið er þátt í og önnur samskipti séu hlutlægar, nákvæmar, sannar og í samræmi við lög og almennt siðferði.

Ferðalög:

Eðlilegt er að stjórn og starfsfólk sjóðsins sækir kynningar- og fræðslufundi um fjárfestingar sem skipulagðar eru af þjónustuaðilum bæði innanlands og utan sem eru til þess fallnir að afla sjóðnum upplýsinga um viðskiptatækifæri, valkosti í eignastýringu eða annað er skiptir sjóðinn máli. Efni fundanna verður að vera stutt gögnum sem eru til reiðu á fundunum. Skal gögnunum haldið til haga í minnst eitt ár. Vettvangur funda á ekki að krefjast ferðalaga umfram það sem nauðsynlegt getur talist. Sjóðurinn skal að jafnaði bera kostnað vegna ferða og gistingar. Þjóði skipuleggjendur upp á útvistar- eða skemmtiatriði, svo sem íþróttar- eða menningarviðburði, í tengslum við slíka fundi skulu þeir viðburðir vera almennt viðeigandi og ganga sem minnst á hefðbundinn vinnutíma.

Gjafir og boð:

Stjórn og starfsfólki er óheimilt að þiggja gjafir, boð eða önnur fríðindi af þjónustuaðilum sjóðsins. Með þjónustuaðilum er átt við alla aðila sem með einhverjum hætti eru í samskiptum eða viðskiptum við sjóðinn. Undanþegnar eru jólagjafir og aðrar tækifærisgjafir sem eru að fjárhagslegu verðmæti innan marka sem teljast algeng í slíkum tilvikum eða þegar um er að ræða persónuleg tengsl sem ekki verða rakin til viðskipta við sjóðinn. Einnig boð á menningar- eða íþróttaviðburði á starfssvæði sjóðsins, enda gætt hófs í umgjörð og viðurgjörningi. Enn fremur er heimilt að þiggja viðeigandi viðurgjörning í tengslum við samskipti við þjónustuaðila.

Annað:

Brot starfsmanna á þessum reglum getur varðað áminningu eða uppsögn.

Stefna Festu lífeyrissjóðs um ábyrgar fjárfestingar

Stefna þessi er sett fram á grundvelli 5. töluliðs, 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

Með stefnu þessari setur Festa lífeyrissjóður fram þau atriði sem sjóðurinn telur mikilvæg siðferðisleg viðmið í fjárfestingum. Að auki skal hluthafastefna sjóðsins höfð til viðmiðunar við fjárfestingaákvæðanir.

Þegar fjallað er um ábyrgar fjárfestingar, er horft til þátta er taka til umhverfis- og félagslegra viðmiða ásamt góðum stjórnarháttum félaga. Þessi viðmið geta varðað m.a. eftirfarandi atriði: a) Umhverfisþættir (loftslag, mengun, orkunýting); b) Samfélagslegir þættir (mannréttindi, aðbúnaður verkafólks); c) Stjórnarhættir (samsetning stjórnna, launastefna, gagnsæi).

Festa lífeyrissjóður er tiltölulega stór fjárfestir á innlendum verðbréfamarkaði. Sjóðurinn er hinsvegar lítill í alþjóðlegum samanburði. Stefna þessi er því sett fram með innlendan verðbréfamarkað í huga, þar sem sjóðurinn getur að einhverju leiti haft áhrif á ofangreinda þætti í fjárfestingum sínum.

Erlendar fjárfestingar Festu fara að mestu fram í gegn um verðbréfa- og fagfjárfestisjóði. Leitast er við að velja erlenda samstarfsaðila sem meðal annars hafa sett sér siðferðisleg viðmið við fjárfestingar, áður en ákvörðun er tekin um að fjárfesta í erlendum sjóðum.

Markmið stefnunnar

Festa lífeyrissjóður er langtímafjárfestir sem hefur það að markmiði að taka við iðgjaldi félagsmanna, ávaxta það og skila til félagsmanna í formi lífeyris. Stefna sjóðsins er að hámarka þær greiðslur með því að ná sem bestri langtímaávöxtun, að teknu tilliti til áhættu. Við fjárfestingar er einnig tekið tillit til þeirra viðmiða sem falla undir ábyrgar fjárfestingar að því marki sem lög leyfa og að teknu tilliti til hlutverks sjóðsins um hámarks lífeyrisréttinda sjóðsfélaga.

Fjárfestingar á innlendum markaði sem stefna þessi tekur til eru meðal annars:

1. Hlutabréf og skuldabréf í skráðum félögum
2. Hlutabréfasjóðum, að vísitölusjóðum undanskyldum.
3. Skuldabréfasjóðum að vísitölusjóðum undanskyldum.
4. Öðrum sjóðum sem fjárfesta í fjármálagerningum skráðra/óskráðra félaga.

Eftirfylgni stefnu um ábyrgar fjárfestingar

Stefna Festu lífeyrissjóðs sem eiganda er að þau fyrirtæki sem sjóðurinn kemur að, starfi í sátt við umhverfi sitt, fylgi lögum og reglum og hafi leiðbeiningar um góða stjórnarhætti að leiðarljósi.

Sjóðurinn mun sem eigandi, reyna að stuðla að því að fyrirtæki starfi eftir almennum lögum og reglum, sinni upplýsingaskyldu, hafi umhverfismál að leiðarljósi og leitist við að starfa í sátt við umhverfi sitt. Sjóðurinn hvetur sérstaklega til virkrar samkeppni og ábyrgðar gagnvart samkeppnislögum.

Ef upp koma tilvik þar sem fyrirtæki sem skráð eru á markaði og Festa er eigandi að, verður uppvíst að broti á sviði umhverfismála, félagslegra mála eða stjórnháttu að mati lögbærra aðila, mun sjóðurinn

beita sér fyrir því að tafarlaust verði brugðist við slíku og látið af broti. Jafnframt verði farið fram á að gripið verði til viðeigandi ráðstafana í því skyni að tryggja að ekki komi til sambærilegra atvika aftur.

Ef ekki verður brugðist við með fullnægjandi hætti að mati Festu þá mun sjóðurinn taka það til skoðunar að selja viðkomandi eignarhlut að hluta eða heild ef svo ber undir. Einnig getur sjóðurinn útilokað ákveðnar fjárfestingar þar til talið sé að viðkomandi hafi látið af broti og/eða gert fullnægjandi úrbætur.

Festa hefur væntingar til þess að eignastýringaraðilar sem sjóðurinn stofnar til samstarfs við, setji sér stefnu um ábyrgar fjárfestingar. Slíkar stefnur eru einn þeirra þátta sem sjóðurinn tekur tillit til við val á samstarfsaðilum.

Endurskoðun og framfylgni stefnunnar.

Stefna þessi verður endurskoðuð árlega.

Ársreikningur 2020

Skýrsla stjórnar Festu lífeyrissjóðs

Hlutverk lífeyrissjóðsins

Festa lífeyrissjóður starfar samkvæmt lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Sjóðurinn rekur skrifstofur á þremur stöðum. Aðalskrifstofa sjóðsins er í Reykjanesbæ, en auk þess eru skrifstofur á Akranesi og á Selfossi.

Reglur um ársreikninga lífeyrissjóða

Ársreikningur sjóðsins er gerður samkvæmt reglum Fjármálaeftirlitsins nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða.

Fjöldi sjóðfélaga, launagreiðenda og iðgjöld

Sjóðurinn starfar í þremur deildum, samtryggingardeild, almennri og tilgreindri séreignardeild. Ávöxtun eigna samtryggingadeildar og séreignadeilda er að fullu aðskilin, en eignasafn séreignadeilda er rekið sameiginlega. Á árinu greiddu til samtryggingardeildar sjóðsins samtals 17.653 sjóðfélagar hjá 2.538 launagreiðendum. Virkir sjóðfélagar, þ.e. þeir sem greiddu í hverjum mánuði, voru 13.779. Iðgjöld námu 10.574 millj. kr. sem er 3,5% lækkun frá fyrra ári. Í árslok eiga 100.682 sjóðfélagar réttindi hjá sjóðnum.

Lífeyrisgreiðslur samtryggingardeildar samkvæmt reglugerð sjóðsins voru 4.633 millj. kr. á árinu 2020, sem er 10,8% hækkun frá fyrra ári.

Lífeyrisþegar voru 10.658, en þeim fjölgaði um 575 frá fyrra ári. Ellilífeyri fengu 6.622, örorkulífeyri 2.861, makalífeyri 725 og barnalífeyri 450. Hafa ber í huga að margir lífeyrisþegar fá greidda fleiri en eina tegund lífeyris.

Til almennrar séreignardeildar greiddu á árinu 459 sjóðfélagar hjá 159 launagreiðendum. Virkir sjóðfélagar í almennri séreignardeild voru 200. Til tilgreindrar séreignardeildar greiddu á árinu 492 sjóðfélagar hjá 269 launagreiðendum. Virkir sjóðfélagar í tilgreindri séreignardeild voru 434. Iðgjöld séreignardeilda námu 154,8 millj. kr., sem er um 3,2% hækkun frá fyrra ári, en þá voru iðgjöldin 150,0 millj. kr. Þess ber að geta að af iðgjöldum séreignardeildar námu iðgjöld tilgreindrar séreignardeildar 108,7 millj. kr. Í árslok eiga 5.296 sjóðfélagar réttindi í almennri séreignardeild og 580 sjóðfélagar í tilgreindri séreignardeild.

Lífeyrisgreiðslur séreignardeildar samkvæmt reglugerð sjóðsins voru 36,1 millj. kr., samanborið við 18,6 millj. kr. árið áður. Lífeyrisþegar voru alls 72. Ellilífeyri fengu 33, 5 vegna andláts og útgreiðslur séreignar skv. lögum 2020 (Covid-19) voru 39. Hafa ber í huga að margir lífeyrisþegar fá greidda fleiri en eina tegund lífeyris. Jafnframt nýttu 44 sjóðfélagar séreignardeildar sér ákvæði laga um ráðstöfun séreignarsparnaðar inn á íbúðarlán.

Fjárfestingartekjur og rekstrarkostnaður

Hreinar fjárfestingartekjur námu 23.606 millj. kr. samanborið við 20.415 millj. kr. árið áður. Rekstrarkostnaður sjóðsins, þ.e. skrifstofu- og stjórnunarkostnaður nam 344,6 millj. kr. samanborið við 306,2 millj. kr. árið áður. Rekstrarkostnaður í hlutfalli af meðalstöðu eigna var 0,18% samanborið við 0,19% árið áður. Hjá sjóðnum starfa 14 starfsmenn í 13,3 stöðugildum og nam heildarfjárhæð launa 166,1 millj. kr., launatengd gjöld voru 43,2 millj. kr.

Hrein eign til greiðslu lífeyris

Hrein eign sjóðsins til greiðslu lífeyris nam 206.573 millj. kr. í árslok. Á árinu hækkaði hún um kr. 30.000 millj. kr. eða um 16,99%. Af fjárfestingum sjóðsins voru 36,27% í erlendum gjaldmiðlum og 63,73% í íslenskum krónum. Félög og sjóðir námu 55,68% fjárfestinga, en skuldabréf og innlán 44,32%. Sé horft til undirliggjandi eigna verðbréfasjóða, nema hlutabréf og framtaksfjárfestingar 43,36% fjárfestinga en skuldabréf og innlán nema 56,64%.

Ávöxtun

Seðlabanki Íslands hélt áfram að lækka stýrivexti á árinu 2020 og það hraustlega í kjölfar Covid-19 og fóru vextir úr 3,0% í 0,75%. Nafnávöxtun óverðtryggðra ríkisskuldabréfa var á bilinu 4%-9%, en styttri bréfin skiluðu lakari ávöxtun. Verðtryggð ríkistryggð skuldabréf skiluðu lakari ávöxtun, en nafnávöxtun þeirra var á bilinu 1%-6% og skiluðu lengri bréfin betri ávöxtun en þau styttri.

Skýrsla stjórnar Festu lífeyrissjóðs

Ávöxtun (framhald)

Ávöxtun á innlendum hlutabréfum var góð á árinu. Þannig hækkaði úrvalsvísitalan með arði um 21,9%. Ávöxtun á erlendum hlutabréfamörkuðum var mjög góð á árinu, en heimsvísitala hlutabréfa hækkaði um 15,9% mæld í USD. Íslenska krónan veiktist um 11,4% gagnvart helstu myntum árið 2020. Hún veiktist hinsvegar um 4,6% gagnvart dollar. Ávöxtun heimsvísitölu í krónu mældist um 21%.

Hrein nafnávöxtun samtryggingardeildar var jákvæð um 12,93% á árinu 2020. Verðbólga mældist 3,49% yfir árið og því var hrein raunávöxtun 9,12%. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára er 5,52%. Ef lítið er til 10 ára er meðaltalið jákvætt um 5,59%. Hrein nafnávöxtun séreignardeildar I var 4,59% og hrein raunávöxtun hennar jákvæð um 1,06%. Deildin hóf starfsemi á vormánuðum 2018. Hrein nafnávöxtun séreignardeildar II var 13,10% og hrein raunávöxtun hennar var jákvæð um 9,28%. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar séreignardeildar II síðustu 5 ár er jákvætt um 4,57%. Ef lítið er til 10 ára er meðaltalið jákvætt um 4,80%. Eignir séreignardeilda eru allar metnar á markaðsvirði.

Tryggingafræðileg úttekt

Vígfús Ásgeirsson tryggingastærðfræðingur hjá Talmakönnun hf. hefur gert tryggingafræðilega úttekt á fjárhagsstöðu samtryggingardeildar sjóðsins miðað við árslok 2020. Samkvæmt henni eru endurmetnar eignir 14.952 millj. kr. hærri en áunnin réttindi sjóðfélaga. Heildareignir, þ.e. endurmetnar eignir og núvirt framtíðariðgjöld eru 5.474 millj. kr. hærri en heildarskuldbindingar, miðað við 3,5% vexti. Eignir umfram skuldbindingar í árslok 2020 nema því 1,5%.

Stjórnarhættir og áhættustýring

Með góðum stjórnarháttum í starfsemi Festu lífeyrissjóðs er lagður grunnur að traustum samskiptum stjórnenda og starfsmanna sjóðsins við sjóðfélaga, launagreiðendur sem greiða iðgjald til sjóðsins fyrir starfsmenn sína og ábyrgðaraðila sjóðsins. Með góðum stjórnarháttum er stuðlað að gagnsæi í starfsemi sjóðsins. Við mótun stjórnarhátta hafa stjórnendur og stjórn sjóðsins lítið til og haft til hliðsjónar almennt viðurkennd sjónarmið og leiðbeiningar um góða stjórnarhætti fyrirtækja.

Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri eftir þeim reglum sem fram koma í samþykktum. Sjóðurinn tileinkar sér ábyrga starfshætti, með vönduð vinnubrögð, fagmennsku og frumkvæði að leiðarljósi. Sjóðurinn leggur áherslu á fyrirmyndarþjónustu og öfluga upplýsingatækni. Þannig verður Festa traustur lífeyrissjóður og sjóðfélögum örugg samfylgd.

Þau gildi sem starfsmenn Festu hafa tileinkað sér eru traust, ábyrgð og festa. Með þau gildi að leiðarljósi vinna starfsmenn að markmiði og stefnu lífeyrissjóðsins. Jafnframt er mikilvægt að samfélagslegt hlutverk lífeyrissjóðsins verði haft að leiðarljósi í allri starfsemi hans.

Festa lífeyrissjóður starfar á grundvelli starfsleyfis fjármálaráðherra, í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, með síðari breytingum, samþykktar sjóðsins og annarra reglna sem um lífeyrissjóði gilda.

Stjórn Festu hefur samþykkt fjárfestingarstefnu. Um form og efni hennar ásamt úttekt á ávöxtun fer eftir reglugerð útgefni af fjármálaráðuneytinu nr. 916/2009 með síðari breytingum. Í fjárfestingarstefnu eru tilgreindar megináherslur sem unnið er eftir við ávöxtun á fjármunum sjóðsins. Stefnan miðar að því að tryggja góða ávöxtun til lengri tíma en jafnframt að takmarka áhættu eftir því sem kostur er. Fjárfestingarstefna sjóðsins gegnir því veigamiklu hlutverki í áhættustýringu hans.

Skýrsla stjórnar Festu lífeyrissjóðs

Stjórnarhættir og áhættustýring (framhald)

Stjórn hefur sett sjóðnum áhættustefnu og áhættustýringarstefnu með það að markmiði að auka öryggi í rekstri sjóðsins. Stefnan grundvallast á lagafyrirmælum og stefnumótun sjóðsins. Áhættustefnan byggir á skilgreiningu á áhættustýringu, sem felst í því að móta eftirlitskerfi sem gerir sjóðnum kleift að greina, meta, vakta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins þar sem því verður við komið. Stjórnin leggur áherslu á að áhættustefnan sé virk í starfsemi sjóðsins og er hún árlega tekin til umræðu á vettvangi stjórnar og eftir atvikum til endurskoðunar í heild eða að hluta. Áhersla er lögð á góða yfirsýn stjórnar og stjórnenda yfir helstu áhættuþætti í rekstri sjóðsins og að starfsmenn sjóðsins hafi þekkingu á hlutverki sínu í ferli áhættustýringar og eftirlits og taki virkan þátt í því.

Mikilvægt er að stjórn, stjórnendur og aðrir starfsmenn meti áhættu og viðeigandi áhættuþætti við ákvarðanatöku eftir því sem eðlilegt er hverju sinni. Frekari upplýsingar um áhættustýringu sjóðsins er að finna í skýringu nr. 23 í ársreikningnum. Stjórnarháttayfirlýsing fyrir árið 2020 er birt í heild í ársskýrslu sjóðsins.

Upplýsingastarf

Sjóðurinn birtir í aðdraganda ársfundar auglýsingu í dagblöðum þar sem gerð er grein fyrir starfsemi og afkomu sjóðsins fyrir liðið ár. Sjóðurinn sendir greiðandi sjóðfélögum hálfárslega, í mars og september, yfirlit yfir móttækin iðgjöld ásamt útreikningi á áunnum lífeyrisréttindum. Með yfirlitinu í mars fylgir jafnframt sjóðfélagabréf þar sem greint var frá starfsemi á liðnu ári. Með yfirliti í september, er greint frá samþykktarbreytingum á ársfundi ef einhverjar eru. Á ársfundi sjóðsins á liðnu ári var m.a. gerð grein fyrir skýrslu stjórnar, ársreikningi, fjárfestingarstefnu og tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins. Á vefsíðu sjóðsins má nálgast almennar upplýsingar um sjóðinn, starfsemi, eignasafn, iðgjald, lífeyrisrétt og lánareglur. Sjóðfélagar geta með rafrænu auðkenni nálgast upplýsingar um greiðslusögu sína, réttindi og væntar lífeyrisgreiðslur á sjóðfélagavef sjóðsins.

Áhrif óvissu í ytra starfsumhverfi

Starfsemi sjóðsins á árinu 2020 einkenndist mjög af viðbrögðum við heimsfaraldri (Covid-19). Áhersla var á að tryggja vinnuáðstöðu starfsmanna heimavið til að treysta sóttvarnir. Jafnframt færðist þjónusta sjóðsins í auknu mæli á netið. Ytra starfsumhverfi sjóðsins einkenndist af miklum sveiflum á eignamörkuðum sem rekja mátti til Covid-19. Aukið vægi erlendra eigna sem og aukið vægi skuldabréfa sem virt eru á gangvirði, mun auka sveiflur í ávöxtun sjóðsins til lengri tíma. Það er þó mikilvægt að hafa í huga að lífeyrissjóðurinn er langtímafjárfestir og getur þolað skammtímasveiflur.

Væntanleg þróun sjóðsins og framtíðarhorfur

Á komandi árum mun lífeyrissjóðurinn hafa áfram að höfuðmarkmiði að ávaxta eignir innan ramma laga og fjárfestingarstefnu sjóðsins í þeim tilgangi að standa undir lífeyrisskuldbindingum og hámarka réttindi sjóðfélaga. Þó er jafnframt ljóst að auknar lífslíkur þjóðarinnar mun verða Festu sem og öðrum lífeyrissjóðum nokkur áskorun, en þessi þróun hefur mikil áhrif á skuldbindingar lífeyrissjóða. Fyrir liggja tillögur um seinkun töku lífeyris í skrefum og gera má ráð fyrir að ráðist verði í slíkar breytingar á allra næstu árum.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf samkvæmt 66. gr. d í lögum um ársreikninga

Festa lífeyrissjóður telst til eininga tengdum almannahagsmunum eins og hugtakið er skilgreint í lögum um ársreikninga nr. 3/2006, með síðari breytingum.

Lífeyrissjóðurinn fylgir ákvæði í gr. 66.d í lögum um ársreikninga þar sem fram kemur m.a. að í yfirliti með skýrslu stjórnar skuli fylgja upplýsingar sem nauðsynlegar séu til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif sjóðsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál. Jafnframt skal gerð grein fyrir stefnu sjóðsins í mannréttindamálum og hvernig sjóðurinn spornar við spillingar- og mútumálum. Hvað gerð stefnu í þessum málum varðar byggir lagaákvæðið á svokallaðri „fylgja eða skýra reglur“ (e. comply or explain).

Skýrsla stjórnar Festu lífeyrissjóðs

Viðskiptalíkan Festu lífeyrissjóðs

Hjá lífeyrissjóðnum starfa 14 starfsmenn í 13,3 stöðugildum á þremur starfsstöðvum. Umhverfislegt umfang takmarkast við rekstur skrifstofa sjóðsins og taka aðföng, hráefnisnotkun og umhverfisáhrif rekstursins mið af því.

Viðskiptalíkan sjóðsins byggir á því að meginhlutverk hans samkvæmt lögum og samþykktum hans er að taka á móti iðgjöldum sjóðfélaga, ávaxta þau og greiða út lífeyri vegna elli-, örorku og fráfalls sjóðfélaga. Meginþættir í starfsemi sjóðsins lúta því, auk móttöku og skráningu iðgjalda og reksturs lífeyrisdeildar, að fjárfestingastarfsemi. Innlendum fjárfestingum er að meginsteftu stýrt beint af sjóðnum en erlend eignasöfn sjóðsins eru í vörslu erlendra eignastýringaraðila á grundvelli samninga þar um. Stór hluti sjóðfélaga á aðild að sjóðnum á grundvelli kjarasamninga en ákveðinn hluti sjóðfélaga sem ekki byggja kjör sín á kjarasamningum eru einnig aðilar að sjóðnum.

Til að gæta að hæfisreglum, rétttri meðferð fjármuna sjóðsins og þáttum eins og spillingu og mútumálum er m.a. byggt á eftirfarandi;

- a. Stjórn hefur sett sjóðnum samskipta- og siðareglur.
- b. Stjórn hefur samþykkt reglur um uppljóstrara (e. Whistleblower).
- c. Stjórn hefur sett reglur um viðskipti stjórnar og starfsmanna með fjármálagerninga.
- d. Stjórn hefur samþykkt stefnu um ábyrgar fjárfestingar.
- e. Stjórn hefur samþykkt viðamikla áhættustefnu og áhættustýringarstefnu sem yfirfarin er árlega.
- f. Í gildi eru reglur sjóðsins sem ætlað er að sporna gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka, sbr. gildandi lög þar um.
- g. Innra eftirlit sjóðsins er stutt af skjöludum reglum og ferlum og byggir meðal annars á margþættum aðskilnaði starfa, afstemmingum og krossprófunum sem eru til þess fallnar að styðja við traustan rekstur.
- h. Innri endurskoðun sjóðsins er áhættumiðuð og tekur mið af reglum Fjármálaeftirlitsins nr. 577/2012 um endurskoðunardeildir og sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila lífeyrissjóða.
- i. Innri og ytri endurskoðendur og Fjármálaeftirlitið hafa með höndum margþætt fjárhagslegt og ófjárhagslegt eftirlit með starfsemi lífeyrissjóðsins.
- j. Í hluthafastefnu sjóðsins er m.a. lögð áhersla á að þau fyrirtæki sem sjóðurinn fjárfestir í ástundi góða stjórnarhætti og séu rekin lögum samkvæmt.
- k. Fjárfestingarstefna sjóðsins er samþykkt af stjórn og tekur hún m.a. á þeim siðferðilegu viðmiðum sem koma fram í stefnu um ábyrgar fjárfestingar.
- l. Stjórn hefur skipað endurskoðunarnefnd sem heyrir beint undir stjórn. Endurskoðunarnefnd sjóðsins fylgist með virkni innra eftirlits og áhættustýringar og er í reglulegum samskiptum við innri- og ytri endurskoðendur sjóðsins er varðar fjárhagsleg- og ófjárhagsleg málefni hans.

Megináhrif sjóðsins á samfélagslegt umhverfi

Megináhrif sjóðsins á samfélagslegt umhverfi sitt felst annars vegar í getu hans og styrk til að greiða sjóðfélögum sínum lífeyri og hins vegar í fjárfestingarstarfsemi og aðkomu hans að innlendum fjármálamarkaði. Það gerir sjóðurinn meðal annars með ábyrgum fjárfestingum og góðum stjórnarháttum.

Lífeyrissjóðurinn greiðir nú rúmar 400 milljónir króna á mánuði í lífeyri til sjóðfélaga sinna og nema heildareignir sjóðsins tæplega 207 milljörðum króna. Árleg tryggingafræðileg úttekt, áhættustefna og áhættustýringarstefna sjóðsins gegna mikilvægu hlutverki hvað þennan þátt í rekstri sjóðsins varðar. Forstöðumaður áhættueftirlits sjóðsins gefur stjórn reglulega skýrslur varðandi ýmsa áhættuþætti sjóðsins.

Fjárfestingastarfsemi sjóðsins byggir á samþykktri fjárfestingarstefnu sem kynnt er í ársskýrslu og á vef sjóðsins. Þar koma m.a. fram siðferðileg viðmið sjóðsins í fjárfestingum.

Iceland SIF

Lífeyrissjóðurinn er meðal stofnaðila að Iceland SIF sem er sjálfstæður umræðuvettvangur fyrir ábyrgar og sjálfbærar fjárfestingar. Megin tilgangur þess er að efla þekkingu fjárfesta á aðferðafræði sjálfbærra og ábyrga fjárfestinga og stuðla að aukinni umræðu um ábyrgar og sjálfbærar fjárfestingar. Lífeyrissjóðurinn hefur þegar stigið skref í framkvæmd stefnu hans um ábyrgar fjárfestingar og mun gera áfram á komandi mánuðum og árum. Til marks um það er meðal annars nálgun sjóðsins á einstök fjárfestingarverkefni. Áhersla er lögð á að flétta saman ábyrgar fjárfestingar og það hlutverk sjóðsins að ná góðri langtímaávöxtun á þær eignir sem sjóðurinn hefur í umsja sinni. Sjóðurinn mun leitast við að sýna frumkvæði í þeim efnum á sama tíma og hann lítur til þess sem vel er gert af öðrum aðilum á fjármálamarkaði.

Skýrsla stjórnar Festu lífeyrissjóðs

Góðgerðarmálefni

Í lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða er kveðið á um að sjóðnum sé ekki heimilt að inna af hendi framlög í öðrum tilgangi en er lítur að starfsemi hans. Af því leiðir að sjóðnum er óheimilt að inna af hendi fjárframlög til góðgerðarmála.

Starfsmannamál

Festa leggur áherslu á að skapa starfsfólki jöfn tækifæri og heilbrigt, öruggt og hvetjandi vinnuumhverfi. Mismunur er ekki liðin á grundvelli kynferðis, kynþáttar, trúar, aldurs, eða uppruna. Hjá sjóðnum starfa 14 manns þar af átta konur og sex karlar. Starfsmannavelta hjá sjóðnum hefur verið mjög lítil í gegn um árin. Á starfsárinu urðu engar breytingar í hópi starfsmanna sjóðsins.

Sjóðurinn hefur þá stefnu að gæta jafnréttis milli karla og kvenna og að hver starfsmaður sé metinn að verðleikum.

Launahlutfall framkvæmdastjóra reiknað sem hlutfall af miðgildi launa allra starfsmanna var 2,1 á starfsárinu.

Áætlun gegn einelti og áreitni

Það er stefna sjóðsins að starfsmenn sýni samstarfsfólki sínu kurteisi og virðingu í samskiptum. Einelti, áreitni og vanlíðan er ekki umborin á vinnustaðnum. Kynferðisleg áreitni og annað andlegt eða líkamlegt ofbeldi fellur hér undir.

Stjórnendum ber að stuðla að því að grundvallarreglur samskipta á vinnustað séu virtar.

Heilsuvernd og öryggismál

Festa viðurkennir mikilvægi heilsueflingar og styrkir starfsfólk sjóðsins í heilsurækt. Einstaka starfsmenn sjóðsins hafa jafnframt sótt námskeið í fyrstu hjálpi. Þar sem því verður við komið eru upphækkunleg borð á starfsstöðvum.

Starfsfólk fær reglulega fræðslu um tölvuöryggismál ásamt fræðslu um öryggismál í húsnæði sjóðsins, brunavarnir og þjálfun í viðbrögðum við bruna.

Starfsmannastefna- og fræðslustefna

Í starfsmanna-, og fræðslustefnu sjóðsins er lögð áhersla á að sjóðurinn sé góður og eftirsóknarverður vinnustaður. Í henni er lögð áhersla á gott starfsumhverfi, virka upplýsingagjöf til starfsmanna, teymisvinnu, þjálfun, heilsueflingu og endurmenntun starfsmanna og virðingu og umburðarlyndi í samskiptum.

Persónuvernd

Festa hefur sett sér persónuverndarstefnu og hjá sjóðnum er starfandi persónuverndarfulltrúi. Engar kvartanir vegna brota á reglum eða lögum um persónuvernd bárust á árinu 2020 og engir öryggisbrestir eða leki á persónuupplýsingum átti sér stað á árinu.

Varnir gegn spillingar- og mútumálum

Sjóðurinn hefur sett sér samskipta- og sidareglur sem m.a. varða það hvernig sjóðurinn spornar við spillingar- og mútumálum. Einnig eru til staðar reglur um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka samþykktar af stjórn. Lögð er áhersla á að kynna nýjum starfsmönnum samskipta- og sidareglur sjóðsins. Jafnframt hefur starfsfólki verið kynntar reglur um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka á starfsmannafundum, auk innri verkferla þ.a.l.

Hjá sjóðnum er starfandi regluvörður og sérfræðingur í áhættueftirliti.

Skýrsla stjórnar Festu lífeyrissjóðs

Umhverfismál

Sjóðurinn hefur þá stefnu að flokka og skila raf- og rafeindatækjum, sem ekki eru notuð lengur við rekstur hans, til endurvinnslu og er með því dregið úr ofnýtingu auðlinda. Mörg raftæki innihalda fágæta málma sem nýst geta aftur auk þess að innihalda hættuleg spilliefni sem meðhöndla þarf með viðeigandi hætti.

Skjalavistun sjóðsins er í auknum mæli að verða rafræn. Áfram verður unnið að frekari þróun í þessa veru á árinu 2021. Þegar hefur dregið úr pappírnotkun af þessum sökum. Markmið sjóðsins er að skjalavistun verði að mestu rafræn til framtíðar.

Lögð er áhersla á lágmörkun og flokkun úrgangs til endurvinnslu meðal starfsfólks og góða nýtingu matvæla í mötuneyti sjóðsins til að sporna við matarsóun.

Mannréttindi

Mannréttindi eru grundvallarréttindi sem allir menn eiga kröfu til. Lífeyrissjóðurinn metur alla jafnt og mismunar fólki ekki á grundvelli kynþáttar eða þjóðernislegs uppruna, kynhneigðar, stjórnmálaskoðana, trúarbragða eða heimspekilegrar sannfæringar.

Atburðir eftir lok reikningsárs

Frá lokum reikningsárs fram að áritunardegi hafa ekki orðið atburðir sem gætu haft áhrif á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins.

Það er álit stjórnar sjóðsins að allar upplýsingar komi fram í ársreikningnum, sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu hans í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun. Stjórn og framkvæmdastjóri sjóðsins staðfesta hér með ársreikninginn með undirritun sinni.

Reykjavík, 31. mars 2021

Stjórn

Anna Á. Halldórsdóttir
formaður

Sigurður Ólafsson
varaformaður

Örvar Ólafsson
meðstjórnandi

Halldóra Sigr. Sveinsdóttir
meðstjórnandi

Kristín Magnúsdóttir
meðstjórnandi

Þór Hreinsson
meðstjórnandi

Framkvæmdastjóri

Gylfi Jónasson

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðfélaga Festu lífeyrissjóðs

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Festu lífeyrissjóðs fyrir árið 2020, að undanskilinni skýrslu stjórnar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu lífeyrissjóðsins á árinu 2020, efnahag hans 31. desember 2020, breytingu á handbæru fé á árinu 2020 og tryggingafræðilegri stöðu 31. desember 2020, í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Álit okkar er í samræmi við skýrslu okkar til endurskoðunarnefndar.

Ársreikningurinn innifelur

- Skýrslu stjórnar.
  - Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2020.
  - Efnahagsreikning þann 31. desember 2020.
  - Yfirlit um sjóðstreymi fyrir árið 2020.
  - Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar 31. desember 2020.
  - Skýringar, sem innifela helstu reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.
  - Deildaskipt yfirlit, sem innifela deildaskipt yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2020, deildaskiptur efnahagsreikningur 31. desember 2020 og deildaskipt yfirlit um sjóðstreymi 2020.
- Skýrsla stjórnar er undanskilin endurskoðun, sbr. kafla um aðrar upplýsingar.

Grundvöllur álits

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er nánar útskýrð í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda.

Óháði

Við erum óháð lífeyrissjóðnum samkvæmt ákvæðum laga um endurskoðendur og endurskoðun og siðareglna sem gilda um endurskoðendur á Íslandi og varða endurskoðun okkar á ársreikningi lífeyrissjóðsins. Við uppfyllum jafnframt aðrar kröfur um starf okkar sem endurskoðendur í samræmi við ákvæði siðareglna.

Samkvæmt okkar bestu vissu, lýsum við yfir að önnur þjónusta sem við höfum veitt sjóðnum er í samræmi við ákvæði íslenskra laga og reglna og að við höfum ekki veitt þjónustu sem óheimilt er að veita samkvæmt ákvæðum 5.1. gr. Evrópureglugerðar nr. 537/2014.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar, þ.m.t. skýrsla stjórnar

Stjórn og framkvæmdastjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar eru skýrsla stjórnar, úrdráttur úr ársreikningi á ensku og ársskýrsla sjóðsins, sem lágu fyrir við áritun okkar.

Álit okkar á ársreikningnum nær ekki til annarra upplýsinga, þ.m.t. skýrslu stjórnar og við staðfestum þær ekki á neinn hátt.

Í tengslum við endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins ber okkur að yfirfara aðrar upplýsingar, sem tilgreindar eru hér að ofan, þegar þær liggja fyrir og meta hvort þær eru í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða skilning sem við höfum aflað við endurskoðunina eða ef svo virðist að verulegar rangfærslur séu í þeim. Ef við, á grundvelli vinnu okkar, ályktum að verulegar rangfærslur séu í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Við höfum ekki greint atriði sem ber að greina sérstaklega frá.

Hvað varðar skýrslu stjórnar um starfsemi sjóðsins höfum við, í samræmi við ákvæði 104. gr. laga um ársreikninga nr. 3/2006, yfirfarið að skýrsla stjórnar hafi að geyma þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga komi þær ekki fram annars staðar í ársreikningnum.

Áritun óháðs endurskoðanda

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórnendum lífeyrissjóðsins að meta hæfi hans til áframhaldandi starfsemi. Stjórnendum ber að semja ársreikning lífeyrissjóðsins á þeirri forsendu að um áframhaldandi starfsemi sé að ræða, nema stjórnendur ætli að leysa lífeyrissjóðinn upp eða hætta rekstri hans, eða hafi ekki raunhæft val um annað en að hætta starfsemi sjóðsins. Stjórnendum lífeyrissjóðsins ber að setja fram viðeigandi skýringar varðandi hæfi hans til áframhaldandi starfsemi ef við á og hvers vegna stjórnendur beita forsendunni um áframhaldandi starfsemi við gerð og framsetningu ársreikningsins.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka og gefa út áritun með álit okkar. Nægjanleg víska er mikil víska en ekki trygging þess að endurskoðun, sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, muni ávallt leiða í ljós alla verulega annmarka séu þeir til staðar. Annmarkar geta stafað af sviksemi eða mistökum og eru metnir verulegir ef þeir, einir og sér eða samanlagðir, gætu haft áhrif á fjárhagslegar ákvarðanir notenda sem grundvallaðar eru á ársreikningnum.

Endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegu mati og faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

Greinum og metum áhættuna af verulegum annmörkum, vegna sviksemi eða mistaka, og skipuleggjum endurskoðunaráðgerðir til að mæta þessari áhættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi grunnur fyrir álit okkar. Áhættan af því að greina ekki verulega annmarka sem stafa af sviksemi er meiri en áhætta af annmörkum vegna mistaka, þar sem sviksemi getur stafað af fölsun, misvísandi framsetningu ársreiknings, að mikilvægum atriðum sé viljandi sleppt, samanteknum ráðum eða að innra eftirlit sé sniðgengið.

Öflum skilnings á innra eftirliti sem er viðeigandi fyrir endurskoðun okkar í þeim tilgangi að hanna endurskoðunaráðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits lífeyrissjóðsins.

Metum hvort val stjórnenda á reikningsskilaaðferðum sé viðeigandi og hvort matsaðferðir þeirra séu raunhæfar. Einnig skoðum við hvort tengdar skýringar séu við hæfi.

Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um áframhaldandi starfsemi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að veruleg óvíska ríki, ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum í ársreikningnum um óvissuna og ef þær upplýsingar eru ekki nægjanlegar að okkar mati, víkjum við frá fyrirvaralausum álitum. Niðurstaða okkar byggir á þeim endurskoðunargögnum sem við höfum aflað fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni leitt til þess að lífeyrissjóðurinn verði ekki lengur rekstrarhæfur.

Metum framsetningu, gerð og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum og hvort hann grundvallast á fyrirliggjandi færslum og atburðum og gefi glögga mynd samanber álit okkar.

Áritun óháðs endurskoðanda

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp geta komið í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka í innra eftirliti ef við á.

Við höfum lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við uppfyllum nauðsynleg siðferðis- og óhæðisskilyrði og við munum láta þeim í té allar upplýsingar um hugsanleg tengsl og önnur atriði sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og trúnað.

Önnur atriði samkvæmt ákvæðum laga og reglna

Kosning endurskoðanda

Við vorum fyrst kosin endurskoðendur á aðalfundi sjóðsins þann 7. maí 2018. Kosning okkar hefur verið endurnýjuð árlega á aðalfundi sjóðsins og höfum við því verið endurskoðendur sjóðsins samfellt í 3 ár.

Reykjavík, 31. mars 2021

PricewaterhouseCoopers ehf.

Arna G. Tryggvadóttir
löggiltur endurskoðandi

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2020

	Skýr.	2020	2019
Iðgjöld	3		
Iðgjöld sjóðfélaga		2.793.424	2.886.489
Iðgjöld launagreiðenda		7.963.957	8.253.179
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(28.167)	(33.796)
Framlag ríkisins til jöfnunar örorkubyrði		743.433	715.719
		<u>11.472.646</u>	<u>11.821.591</u>
Lífeyrir			
Lífeyrir	4	4.669.308	4.200.512
Umsjónarnefnd eftirlauna	4	(421)	(703)
Annar beinn kostnaður vegna örorku		10.385	11.142
Framlag í VIRK starfsendurhæfingarsjóð		60.708	68.389
		<u>4.739.980</u>	<u>4.279.340</u>
Hreinar fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	5	16.872.962	13.940.509
Hreinar tekjur af skuldabréfum	5	6.342.293	6.242.612
Vaxtatekjur og gengismunur af handbæru fé		364.215	203.018
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		47.006	49.366
Fjárfestingargjöld	6	(20.130)	(20.601)
		<u>23.606.346</u>	<u>20.414.904</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	7,8,9	344.554	306.150
		<u>344.554</u>	<u>306.150</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		29.994.458	27.651.005
Hrein eign frá fyrra ári		<u>176.578.514</u>	<u>148.927.509</u>
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		<u>206.572.972</u>	<u>176.578.514</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2020

Eignir	Skýr.	31.12.2020	31.12.2019
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	10,11,12,15	112.551.724	85.838.541
Skuldabréf	13,14,15	89.211.897	84.359.363
Aðrar fjárfestingar		0	27.082
		<u>201.763.621</u>	<u>170.224.986</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur	16	1.469.811	1.490.208
Aðrar kröfur	16	110.531	10.487
		<u>1.580.343</u>	<u>1.500.696</u>
Ýmsar eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	17	40.185	45.649
Handbært fé	18	3.290.081	4.959.071
Eignir samtals		<u>206.674.230</u>	<u>176.730.402</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir			
	19		
Áfallinn kostnaður og fyrirfram innheimtar tekjur		33.818	86.077
Aðrar skuldir		67.441	65.811
		<u>101.258</u>	<u>151.888</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls		<u>206.572.972</u>	<u>176.578.514</u>
Skipting á hreinni eign til greiðslu lífeyris			
Hrein eign sameignardeildar		205.651.511	175.873.134
Hrein eign séreignardeildar		921.461	705.380
		<u>206.572.972</u>	<u>176.578.514</u>
Skuldbindingar utan efnahags	21		
Aðrar skýringar	22,23		
Kennitölur	24		

Yfirlit um sjóðstreymi árið 2020

	2020	2019
Inngreiðslur		
Iðgjöld	10.759.958	11.134.088
Framlag ríkis til jöfnunar örorkubyrði	743.433	715.719
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	56.290	109.605
Aðrar inngreiðslur	12.961	18.501
	11.572.641	11.977.914
Útgreiðslur		
Lífeyrir	4.741.225	4.279.771
Rekstrarkostnaður	326.802	300.607
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	1.714	5.776
Aðrar útgreiðslur	31.895	35.524
	5.101.635	4.621.679
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	6.471.006	7.356.234
Fjárfestingarhreyfingar		
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	994.122	1.706.255
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(44.166.580)	(31.606.044)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	33.332.236	22.374.284
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	7.393.634	8.301.205
Keypt skuldabréf	(9.305.611)	(9.659.277)
Seld skuldabréf	3.241.931	2.556.104
Gjöld vegna reksturs annarra fjárfestinga	(2.649)	(3.928)
Seldar aðrar fjárfestingar	26.000	0
Ráðstöfun alls	(8.486.917)	(6.331.400)
(Lækkun), hækkun handbærs fjár	(2.015.911)	1.024.834
Gengismunur af handbæru fé	346.921	150.582
Handbært fé í upphafi árs	4.959.071	3.783.655
Handbært fé í árslok	3.290.081	4.959.071

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar 31. desember 2020

Tryggingafræðileg staða	Skýr.	31.12.2020		
		Áfallin skuldbinding	Framtíðar-skuldbinding	Heildar-skuldbinding
Eignir	20			
Hrein eign til greiðslu lífeyris		205.651.511	0	205.651.511
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		(1.249.326)	0	(1.249.326)
Mismunur á bókf. og matsverði skráðra hlutabréfa		(3.753.629)	0	(3.753.629)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar		(391.188)	0	(391.188)
Núvirði framtíðarrekrarkostnaðar		(2.624.209)	(5.116.416)	(7.740.626)
Núvirði framtíðariðgjalda		0	175.905.688	175.905.688
Eignir samtals		197.633.159	170.789.272	368.422.431
Skuldbindingar				
Ellilífeyrir		142.610.078	134.741.133	277.351.212
Örorkulífeyrir		32.392.898	37.118.236	69.511.134
Makalífeyrir		7.470.259	6.368.338	13.838.597
Barnalífeyrir		207.907	2.039.706	2.247.613
Skuldbindingar samtals		182.681.142	180.267.413	362.948.555
Eignir umfram skuldbindingar		14.952.017	(9.478.141)	5.473.876
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		8,2%	-5,3%	1,5%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		4,4%	-4,8%	-0,5%
Tryggingafræðileg staða		31.12.2019		
Eignir		Áfallin skuldbinding	Framtíðar-skuldbinding	Heildar-skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris		175.873.134	0	175.873.134
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		47.994	0	47.994
Mismunur á bókf. og matsverði skráðra hlutabréfa		(1.645.825)	0	(1.645.825)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar		(264.302)	0	(264.302)
Núvirði framtíðarrekrarkostnaðar		(2.174.253)	(4.976.565)	(7.150.817)
Núvirði framtíðariðgjalda		0	186.324.688	186.324.688
Eignir samtals		171.836.748	181.348.123	353.184.871
Skuldbindingar				
Ellilífeyrir		128.801.929	141.601.049	270.402.978
Örorkulífeyrir		28.856.421	39.969.869	68.826.290
Makalífeyrir		6.781.913	6.750.040	13.531.952
Barnalífeyrir		174.345	2.134.516	2.308.861
Skuldbindingar samtals		164.614.608	190.455.474	355.070.082
Eignir umfram skuldbindingar		7.222.140	(9.107.351)	(1.885.211)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		4,4%	-4,8%	-0,5%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		0,6%	-2,9%	-1,3%

Skýringar

1. Starfsemi Festu lífeyrissjóðs

Festa lífeyrissjóður starfar á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og hefur til þess fullt starfsleyfi. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins og með hliðsjón af lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Megin starfsemi sjóðsins felst í rekstri samþyggingsjóðs, en að auki rekur hann séreignardeild.

Lífeyrissjóðurinn veitir viðtöku iðgjaldi til greiðslu lífeyris vegna elli til aviloka, örorku eða andláts skv. nánari ákvæðum laganna. Skylduáðild er að lífeyrissjóðnum og er kveðið á um iðgjald til sjóðsins í kjarasamningum aðila vinnumarkaðarins.

Séreignardeild Festu Lífeyrissjóðs tekur við viðbótariðgjöldum sjóðfélaga. Sjóðfélögum í samþyggingsdeild lífeyrissjóðsins, ásamt öðrum sem þess óska, er frjálst að greiða viðbótariðgjöld í séreignardeild. Séreignardeildin býður upp á eina ávöxtunarleið með vel dreifðu eignarsafni.

Aðildarfélög sjóðsins eru eftirfarandi: Verkalýðs- og sjómannafélag Keflavíkur og nágr., Félag iðn- og tæknigreina, Verkalýðs- og sjómannafélag Sandgerðis, Verkalýðs og sjómannafélag Grindavíkur, VR, Bárán stéttarfélag, Efling stéttarfélag, Verkalýðsfélag Suðurlands, Verkalýðsfélag Akraness, Verkalýðsfélag Snæfellinga og Stéttarfélag Vesturlands.

2. Reikningsskilaaðferðir

2.1. Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða. Hér fyrir neðan er gerð grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum við gerð ársreiknings lífeyrissjóðsins fyrir árið 2020.

2.2. Starfsrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er settur fram í íslenskum krónum, sem er bæði starfsrækslu- og framsetningargjaldmiðill lífeyrissjóðsins. Allar tölur eru settar fram í þúsundum króna nema annað sé tekið fram.

2.3. Mat og ákvarðanir

Við gerð reikningsskila þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Þó svo mat þetta sé samkvæmt bestu vitund stjórnenda geta raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir reynst önnur en niðurstaða samkvæmt mátnu. Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau. Stjórnendur hafa gefið sér forsendur um og lagt reikningshaldslegt mat á eftirfarandi liði sem hafa veruleg áhrif á ársreikning sjóðsins:

- i) Gangvirði óskráðra eignarhluta í félögum og sjóðum, sjá skýringar 11 og 12.
- ii) Tryggingafræðileg stada, sjá skýringu 20.

2.4. Iðgjöld

Árlegt fjárframlag ríkissjóðs til jöfnunar á örorkubyrði lífeyrissjóða er fært sem sérstakur liður undir iðgjöld. Áætluð óinnheimt iðgjöld ásamt dráttarvöxtum eru færð í efnahagsreikningi undir liðnum kröfur á launagreiðendur. Mat þeirra byggist á reynslu liðinna ára og stuðst er við gögn og greiðslur sem fyrir liggja um skil eftir lok reikningsársins.

2.5. Hreinar fjárfestingartekjur

Undir þennan lið eru færðar allar fjárfestingartekjur sjóðsins að frádrægnum öllum fjárfestingargjöldum. Viðskipti í öðrum gjaldmiðlum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu og innheimtu krafna er færður í yfirliti um breytingu á hreinni eign sem og áfallinn gengismunur á eignir í árslok.

2.5a. Hreinar tekjur af skuldabréfum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum, að frádrægnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en gjalda sem tilgreind eru í skýringu nr. 6 um fjárfestingargjöld. Hér eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og lántökuþóknunir af skuldabréfum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði til hækkunar og lækkunar og hliðstæðar tekjur og gjöld. Hér undir er einnig færð varúðarniðurfærsla skuldabréfa vegna tapshættu sem er fyrir hendi á reikningsskiladegi.

2.5b. Tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum, að frádrægnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en gjalda sem tilgreind eru í skýringu nr. 6 um fjárfestingargjöld. Undir þennan lið falla arðgreiðslur, söluhagnaður og sölutap sem og breytingar á gangvirði. Arðstekjur eru tekjufærðar þegar ákvörðun aðalfundar um arðgreiðslu í viðkomandi félögum liggur fyrir. Í skýringu 5 má sjá hreinar fjárfestingartekjur 20 stærstu fjárfestinga sjóðsins í félögum og sjóðum.

2.5c. Fjárfestingargjöld

Undir þennan lið eru færð fjárfestingargjöld og þóknunir til fjármálaþyrirtækja vegna umsýslu og vörslugjalda. Í skýringu nr. 6 er greint frá beinum fjárfestingargjöldum sem greidd eru af sjóðnum, auk áætlaðra og reiknaðra fjárfestingargjalda vegna fjárfestinga sjóðsins í innlendum og erlendum verðbréfum. Slíkur kostnaður er ekki greiddur af sjóðnum sjálfum, heldur þáttaður inn í gengi viðkomandi eigna.

2.6. Rekstrarkostnaður

Allur skrifstofu- og stjórnunarkostnaður lífeyrissjóðsins fellur undir rekstrarkostnað, þ.m.t. launakostnaður starfsmanna sjóðsins. Kostnaðurinn er færður til gjalda þegar hann fellur til. Frá rekstrarkostnaði dregst þóknun til sjóðsins vegna innheimtu gjalda fyrir stéttarfélög.

2.7. Fjárfestingar

Fjárfestingar eru fjármálagæringar samkvæmt skilgreiningu laga um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007. Fjárfestingar sjóðsins samanstanda af eignarhlutum í félögum og sjóðum, skuldabréfum og öðrum fjárfestingum. Stjórnendur ákvarða flokkun fjárfestinga þegar þær eru færðar í upphafi og endurmeta þessa flokkun á hverjum reikningsskiladegi.

Skýringar

2. Reikningsskilaaðferðir (framhald)

2.7. Fjárfestingar (framhald)

2.7a. Matsaðferðir fjárfestinga

Fjármálagæringar, aðrir en útlán til sjóðfélaga og skuldabréf sem haldið er til gjalddaga, eru metnir á gangvirði í samræmi við settar reikningsskilareglur. Útlán til sjóðfélaga og skuldabréf, sem sjóðurinn tilgreinir að verði haldið til gjalddaga, eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu og aðferð virkra vaxta. Gangvirði fjármálagæringa sem skráðir eru á skipulegum verðbréfamarkaði er markaðsverð í árslok, en gangvirði annarra fjárfestinga (óskráðra) í þessum flokki byggist á verðmatsaðferðum sem lýst er í skýringu nr. 22. Í þeirri skýringu eru jafnframt upplýsingar um stigskiptingu gangvirðis samkvæmt verðmatsaðferðum.

2.7b. Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfa-, fjárfestinga- og fagfjárfestasjóða. Þessi flokkur fjárfestinga er færður á gangvirði.

2.7c. Skuldabréf

Undir skuldabréf eru færð öll skuldabréf, bæði skuldabréf sem eru á afskrifuðu kostnaðarverði og gangvirði. Undir þennan flokk falla jafnframt útlán. Skuldabréf og útlán eru færð með áföllnum vöxtum, verðbótum og gengismun í árslok. Verðbætur miðast við viðeigandi vísitölu næsta mánaðar eftir lok reikningsárs. Í skýringu nr. 13 er gerð nánari grein fyrir skiptinu skuldabréfa eftir reikningshaldslegri meðhöndlun.

2.7d. Niðurfærsla skuldabréfa og útlána

Við mat á útlánnum og skuldabréfum sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði er tekið tillit til tapsáhættu vegna óvissu um innheimtu sem kann að vera fyrir hendi á reikningsskiladegi í samræmi við settar reikningsskilareglur. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður niðurfærslureikningur til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Við niðurfærsluna hafa sérstakar áhættur verið metnar jafnframt því sem reiknuð er almenn niðurfærsla. Niðurfærslureikningurinn er dreginn frá stöðu skuldabréfa og útlána til sjóðfélaga í árslok. Í skýringu nr. 14 er gerð frekari grein fyrir niðurfærslu skuldabréfa og útlána.

2.7e. Aðrar fjárfestingar

Undir aðrar fjárfestingar eru færðar allar fjárfestingar sem ekki falla undir liði sem taldir eru upp hér að ofan. Hér eru meðal annars færðar húseignir og lóðir sem tekin voru yfir til fullnustu greiðslu. Fullnustueignir eru færðar á gangvirði eða kostnaðarverði hvort sem lægra reynist á reikningsskiladegi.

2.8. Kröfur

Kröfur eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Á hverjum reikningsskiladegi eru kröfur metnar með hliðsjón af tapsáhættu og fært til lækkunar á kröfunum samkvæmt niðurstöðu slíks mats.

2.9. Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir

Fasteignir og aðrir varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádrögnum afskriftum. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundradshluti af kostnaðarverði og greinast þannig: Fasteign undir starfsemi sjóðsins er afskrifuð um 2%, endurbætur á fasteigninni um 6,7%, innréttingar, skrifstofutæki og tölvu- og hugbúnaður um 25%.

2.10. Handbært fé

Handbært fé er fært í efnahagsreikning á gangvirði. Handbært fé samkvæmt sjóðstreymi samanstendur af óbundnum bankainnstæðum í íslenskum krónum og erlendum gjaldmiðlum. Í skýringu 18 er nánari grein gerð fyrir skiptingu gjaldmiðla í lok árs.

2.11. Umreikningur í íslenskar krónur

Eignir og skuldir í erlendra mynt eru umreiknaðar í íslenskar krónur miðað við opinbert gengi Seðlabanka Íslands í árslok.

2.12 Samanburðarfjárhæðir

Þar sem það hefur átt við hefur samanburðarfjárhæðum verið breytt til þess að gæta samræmis við breytingu á framsetningu þessa árs.

3. Iðgjöld

	31.12.2020	31.12.2019
Iðgjöld samtryggingardeildar greinast þannig:		
Iðgjöld á tímabilinu.....	10.602.698	10.989.307
Réttindaflutningur og endurgreiðslur nettó.....	(28.247)	(33.416)
	<u>10.574.451</u>	<u>10.955.892</u>
Iðgjöld séreignardeildar greinast þannig ¹⁾:		
Iðgjöld á tímabilinu.....	154.683	150.360
Réttindaflutningur og endurgreiðslur nettó.....	80	(380)
	<u>154.763</u>	<u>149.980</u>
Framlag ríkisins til jöfnunar örorkubyrdi.....	743.433	715.719
Iðgjöld samtryggingar- og séreignardeildar samtals.....	<u>11.472.646</u>	<u>11.821.591</u>

1) Þar af numu iðgjöld í tilgreinda séreign 108,7 milljónum króna á árinu 2020 samanborið við 110,8 milljónir árið 2019.

Skýringar

4. Lífeyrir

Lífeyrir samtryggingardeildar greinist þannig:

	Efúrlaun skv. samþ. sjóðsins	Umsjónarnefnd efúrlauna	Samtals 31.12.2020	Samtals 31.12.2019
Ellilífeyrir	2.986.051	0	2.986.051	2.714.662
Örorkulífeyrir	1.436.155	0	1.436.155	1.276.372
Makalífeyrir	159.772	421	160.193	147.589
Barnalífeyrir	50.808	0	50.808	43.310
	<u>4.632.787</u>	<u>421</u>	<u>4.633.208</u>	<u>4.181.933</u>

Lífeyrir séreignardeildar greinist þannig:

Innágreiðslur iðgjalda inn á húsnæðislán.....			12.955	10.215
Útgreiðslur séreignalífeyris vegna Covid-19.....			10.877	0
Ellilífeyrir.....			12.089	8.353
Makalífeyrir.....			179	0
Örorkulífeyrir.....			0	11
			<u>36.100</u>	<u>18.580</u>
Lífeyrir samtryggingar- og séreignardeildar samtals.....			<u>4.669.308</u>	<u>4.200.512</u>

5. Hreinar fjárfestingartekjur

Hreinar tekjur af eignarhlutum í innlendum félögum og sjóðum greinast þannig:

	Bókfært verð 31.12.2020	Arður	Gangvirdis- breyting	Hreinar tekjur 2020	Hreinar tekjur 2019
Marel hf.....	9.179.036	107.228	2.089.827	2.197.055	3.230.289
Hagar hf.....	2.967.448	0	791.056	791.056	(49.765)
Gamma Iceland Fixed Income Fund.....	2.031.353	0	483.395	483.395	290.941
Jarðvarmi slhf.....	1.940.187	3.930	(40.391)	(36.460)	193.486
Festi hf.....	1.935.622	21.045	481.150	502.195	114.020
Reitur fasteignafélag hf.....	1.735.731	30.968	58.706	89.674	7.151
Skammtímasjóður ÍV.....	1.491.391	3.928	17.072	21.001	45.078
Eyfir Invest A hluti.....	1.484.295	18.442	311.012	329.454	568.500
Aðrar og smærri eignir.....	20.124.952	184.997	1.427.012	1.612.009	710.159
	<u>42.890.015</u>	<u>370.539</u>	<u>5.618.840</u>	<u>5.989.379</u>	<u>5.109.858</u>

Hreinar tekjur af eignarhlutum í erlendum félögum og sjóðum greinast þannig:

	Bókfært verð 31.12.2020	Áhrif gjaldmiðils	Gangvirdis- breyting/arður	Hreinar tekjur 2020	Hreinar tekjur 2019
Ishares Developed World Index Fund.....	8.764.156	(760.983)	1.158.756	397.773	0
JSS Global Themes Fund P Class.....	5.935.793	296.922	580.245	877.168	0
Amundi Funds - Bond Global Aggregate.....	5.855.738	296.775	(142.428)	154.347	57.452
Janus Henderson Global Equity Fund.....	4.257.799	215.006	774.259	989.265	758.964
BR S&P 500 Index Fund.....	3.989.536	107.938	534.178	642.116	0
Morgan Stanley Concentrated Portfolio.....	3.772.426	189.793	683.482	873.275	785.621
Katla Global Value Fund.....	3.037.038	406.673	71.724	478.397	830.123
Pimco Income Fund.....	2.972.710	149.559	172.950	322.508	317.790
Hermes Global Emerging Markets Fund.....	2.956.297	107.938	534.178	642.116	161.301
Skagen M2.....	2.680.011	215.808	(231.494)	(15.686)	464.215
Ashmore Sicav em.mark.sov.debt I.....	2.449.734	103.202	(6.279)	96.923	77.596
Europ Smaller Comp STESCAE LX.....	1.956.467	258.815	209.744	468.559	426.480
Invesco EQQQ 100 UCITS ETF.....	1.927.613	(150.845)	162.291	11.446	0
Northern Aged Care Fund III.....	1.538.527	163.912	224.527	388.439	157.493
Aðrar og smærri eignir.....	17.567.865	2.555.447	2.001.491	4.556.938	4.793.616
	<u>69.661.708</u>	<u>4.155.961</u>	<u>6.727.622</u>	<u>10.883.583</u>	<u>8.830.651</u>
Samtals hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum.....				<u>16.872.962</u>	<u>13.940.509</u>

Skýringar

5. Hreinar fjárfestingartekjur (framhald)

Hreinar tekjur af skuldabréfum sundurliðast þannig:

	Vaxtatekjur og verðbætur	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2020	Samtals 2019
Skuldabréf sem haldið er til gjaldþaga:					
Ríkisvixlar og skuldabréf.....	1.790.686	28.790	0	1.819.476	1.735.633
Skuldabréf sveitarfélaga.....	741.336	0	0	741.336	695.484
Skuldabréf og vixlar lánastofnana.....	176.604	0	0	176.604	222.564
Fasteignaveðtryggð skuldabréf.....	602.561	0	(11.562)	590.999	456.104
Önnur verðbréf.....	1.435.213	59.443	(476.770)	1.017.886	1.152.373
	<u>4.746.400</u>	<u>88.233</u>	<u>(488.331)</u>	<u>4.346.301</u>	<u>4.262.159</u>

	Gangvirðis-breyting	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2020	Samtals 2019
Skuldabréf færð á gangvirði:					
Ríkisvixlar og skuldabréf.....	656.783	143.668	0	800.451	846.389
Skuldabréf sveitarfélaga.....	377.556	0	0	377.556	366.350
Skuldabréf og vixlar lánastofnana.....	421.924	0	0	421.924	314.355
Önnur verðbréf.....	396.060	0	0	396.060	453.359
	<u>1.852.324</u>	<u>143.668</u>	<u>0</u>	<u>1.995.992</u>	<u>1.980.454</u>

Samtals tekjur af skuldabréfum..... 6.598.724 231.901 (488.331) 6.342.293 6.242.612

6. Fjárfestingargjöld

	Bein fjárfestingargjöld	Áætluð/reiknuð fjárfestingargjöld	Fjárfestingargjöld samtals	Meðalstaða undirliggjandi cigna á árinu	Hlutfall fjárfestingargjalda af meðalstöðu
Árið 2020					
Fjárfestingargjöld					
Allar deildir					
Innlendir verðbréfa- og fjárfestingarsjóðir.....	24	18.588	18.612	4.272.615	0,44%
Innlendir fagfjárfestingsjóðir.....	0	265.611	265.611	10.486.638	2,53%
Erlendir verðbréfasjóðir.....	0	302.040	302.040	42.148.862	0,72%
Erlendir fagfjárfestingsjóðir.....	0	324.225	324.225	15.857.417	2,04%
Kaup og sölubóknanir verðbréfavíðskipta.....	16.671	0	16.671	115.266.910	0,01%
Umsýslubóknanir útvistunar eignastýringar.....	786	972	1.759	220.592	0,80%
Önnur fjárfestingargjöld.....	2.649	0	2.649	10.416	25,44%
Fjárfestingargjöld samtals.....	<u>20.130</u>	<u>911.436</u>	<u>931.566</u>	<u>188.263.451</u>	<u>0,49%</u>
Samtryggingardeild					
Innlendir verðbréfa- og fjárfestingarsjóðir.....	0	17.435	17.435	3.879.700	0,45%
Innlendir fagfjárfestingsjóðir.....	0	265.611	265.611	10.486.638	2,53%
Erlendir verðbréfasjóðir.....	0	299.891	299.891	41.965.061	0,71%
Erlendir fagfjárfestingsjóðir.....	0	324.225	324.225	15.857.417	2,04%
Kaup og sölubóknanir verðbréfavíðskipta.....	16.653	0	16.653	115.250.587	0,01%
Önnur fjárfestingargjöld.....	2.649	0	2.649	10.416	25,44%
Fjárfestingargjöld samtals.....	<u>19.303</u>	<u>907.162</u>	<u>926.465</u>	<u>187.449.820</u>	<u>0,49%</u>
Séreignardeild, sparnaðarleik 1					
Innlendir verðbréfa- og fjárfestingarsjóðir.....	24	198	222	22.563	0,98%
Kaup og sölubóknanir verðbréfavíðskipta.....	18	0	18	16.323	0,11%
Fjárfestingargjöld samtals.....	<u>41</u>	<u>198</u>	<u>239</u>	<u>38.886</u>	<u>0,62%</u>
Séreignardeild, sparnaðarleik 2					
Innlendir verðbréfa- og fjárfestingarsjóðir.....	0	955	955	370.352	0,26%
Erlendir verðbréfasjóðir.....	0	2.149	2.149	183.801	1,17%
Umsýslubóknanir útvistunar eignastýringar.....	786	972	1.759	220.592	0,80%
Fjárfestingargjöld samtals.....	<u>786</u>	<u>4.076</u>	<u>4.862</u>	<u>774.744</u>	<u>0,63%</u>

Skýringar

6. Fjárfestingargjöld (framhald)

	Bein fjárfestingargjöld	Áætuð/reiknuð fjárfestingargjöld	Fjárfestingargjöld samtals	Meðalstaða undirliggjandi eigna á árinu	Hlutfall fjár- festingargjalda af meðalstöðu
Árið 2019					
Fjárfestingargjöld					
Allar deildir					
Innlendir verðbréfa- og fjárfestingarsjóðir.....	4	12.050	12.055	3.797.045	0,32%
Innlendir fagfjárfestasjóðir.....	0	140.803	140.803	10.332.920	1,36%
Erlendir verðbréfasjóðir.....	0	241.842	241.842	36.096.689	0,67%
Erlendir fagfjárfestasjóðir.....	0	256.103	256.103	11.693.809	2,19%
Kaup og sölubóknanir verðbréfavíðskipta.....	15.331	0	15.331	94.797.277	0,02%
Umsýslubóknanir útvistunar eignastýringar.....	1.338	1.046	2.385	184.577	1,29%
Önnur fjárfestingargjöld.....	3.928	0	3.928	27.082	14,50%
Fjárfestingargjöld samtals.....	20.601	651.845	672.445	156.929.399	0,43%
Skipting fjárfestingargjalda á deildir					
Samtryggingardeild					
Innlendir verðbréfa- og fjárfestingarsjóðir.....	0	10.908	10.908	3.550.521	0,31%
Innlendir fagfjárfestasjóðir.....	0	140.803	140.803	10.332.920	1,36%
Erlendir verðbréfasjóðir.....	0	240.493	240.493	35.941.293	0,67%
Erlendir fagfjárfestasjóðir.....	0	256.103	256.103	11.693.809	2,19%
Kaup og sölubóknanir verðbréfavíðskipta.....	15.331	0	15.331	94.797.277	0,02%
Önnur fjárfestingargjöld.....	3.928	0	3.928	27.082	14,50%
Fjárfestingargjöld samtals.....	19.258	648.306	667.565	156.342.902	0,43%
Séreignardeild, sparnaðarleið 1					
Innlendir verðbréfa- og fjárfestingarsjóðir.....	4	100	105	13.525	0,77%
Fjárfestingargjöld samtals.....	4	100	105	13.525	0,77%
Séreignardeild, sparnaðarleið 2					
Innlendir verðbréfa- og fjárfestingarsjóðir.....	0	1.042	1.042	232.999	0,45%
Erlendir verðbréfasjóðir.....	0	1.350	1.350	155.396	0,87%
Umsýslubóknanir útvistunar eignastýringar.....	1.338	1.046	2.385	184.577	1,29%
Fjárfestingargjöld samtals.....	1.338	3.438	4.776	572.972	0,83%

Áætuð og reiknuð fjárfestingargjöld eru ekki greidd af sjóðnum sjálfum, heldur eru þau reiknuð inn í gengi viðkomandi sjóða eða eigna.

7. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

	31.12.2020	31.12.2019
Laun og tengd gjöld greinast þannig:		
Laun	166.078	143.603
Launatengd gjöld	43.217	34.865
	209.295	178.468
Meðalfjöldi starfa	13,3	12,4
Skrifstofukostnaður greinist þannig:	31.12.2020	31.12.2019
Aðkeypt þjónusta.....	100.302	100.883
Húsnæðiskostnaður.....	12.341	12.766
Annar rekstrarkostnaður.....	45.943	43.767
Afskriftir.....	7.178	5.041
Samtals.....	165.763	162.457
Endurgreiddur kostnaður vegna innheimtu gjalda fyrir stéttarfélög.....	(30.504)	(34.775)
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður samtals.....	344.554	306.150

Skýringar

8. Heildarlaun og þóknar til stjórnar og stjórnenda sjóðsins greinast þannig:

	31.12.2020	31.12.2019
Gylfi Jónasson, framkvæmdastjóri 1).....	22.765	22.255
Baldur Snorrason, sjóðstjóri 1).....	19.482	18.169
Aðrir sviðsstjórar (3 stöðugildi).....	47.557	40.441
Anna Ágústa Halldórsdóttir, stjórnarformaður.....	2.542	2.269
Sigurður Ólafsson, varaformaður, endurskoðunarnefnd.....	2.025	1.960
Órvar Ólafsson, fyrrv. stjórnarformaður, endurskoðunarnefnd.....	2.777	2.112
Halldóra Sigr. Sveinsdóttir, stjórnarmaður, endurskoðunarnefnd.....	1.851	1.726
Þór Hreinsson, stjórnarmaður.....	1.262	0
Kristín Magnúsdóttir, stjórnarmaður.....	1.100	0
Ólafur S. Magnússon, stjórnarmaður.....	740	1.615
Dagbjört Hannesdóttir, stjórnarmaður.....	682	1.279
Kristinn Bjarnason, formaður endurskoðunarnefndar.....	630	720
Einar Steinþórsson, varastjórnarmaður.....	102	317
Eyrún Jana Sigurðardóttir, varastjórnarmaður.....	185	182
	<u>103.700</u>	<u>93.046</u>

1) Auk ofangreindra launa fékk framkvæmdastjóri greiddar kr. 2.368 þúsund fyrir setu í stjórn Landssamtaka lífeyrissjóða og tveggja fjárfestingaráða, sem hann var tilnefndur í af hálfu lífeyrissjóðsins. Jafnframt fékk sjóðstjóri greiddar kr. 840 þúsund fyrir setu í þremur fjárfestingaráðum. Þessi laun voru ekki greidd af lífeyrissjóðnum sjálfum.

9. Þóknar til endurskoðanda og tryggingastærðfræðings sjóðsins greinast þannig:

	31.12.2020	31.12.2019
Ytri endurskoðandi, endurskoðun ársreiknings.....	6.202	6.000
Innri endurskoðandi, þóknun fyrir innri endurskoðun.....	1.992	2.079
Innri endurskoðandi, þóknun fyrir aðra þjónustu.....	0	350
Tryggingastærðfræðingur, tryggingafræðileg úttekt.....	2.969	2.996
Tryggingastærðfræðingur, önnur þjónusta.....	1.523	37
	<u>12.686</u>	<u>11.463</u>

10. Samantekt innlendra og erlendra félaga og sjóða

	Skráð	Óskráð	Samtals
Eignarhlutar í innlendum félögum	24.298.080	7.972.840	32.270.919
Eignarhlutar í erlendum hlutafélögum	4.578.680	0	4.578.680
Innlend hlutdeildarskírteini og sjóðir.....	5.189.263	5.429.833	10.619.096
Erlend hlutdeildarskírteini og sjóðir.....	49.977.897	15.105.131	65.083.029
	<u>84.043.919</u>	<u>28.507.804</u>	<u>112.551.724</u>

Hluti óskráðra innlendra félaga er flokkaður á gangvörðisstigi 2. Hluti skráðra erlendra fjárfestinga er flokkaður á gangvörðisstigi 3

Skýringar

11. Eignarhlutar í félögum

Eignarhlutar í innlendum félögum greinast þannig:

	31.12.2020			31.12.2019		
	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði
Skráð félög:						
Marel hf.....	1,51%	2.744.240	9.179.036	1,58%	2.751.128	7.452.925
Hagar hf.....	4,18%	1.338.117	2.967.448	3,86%	1.189.278	2.048.752
Festi hf.....	3,37%	1.375.769	1.935.622	3,09%	1.241.433	1.317.908
Reitir fasteignafélag hf.....	3,15%	1.665.789	1.735.731	2,35%	1.170.438	1.182.322
Hampiðjan hf.....	3,48%	492.420	1.459.595	3,48%	492.420	834.054
Síminn hf.....	1,70%	448.602	1.195.675	1,61%	448.602	798.359
Arion banki.....	0,72%	965.682	1.181.089	0,67%	949.406	1.055.666
Reginn fasteignafélag hf.....	2,58%	970.601	1.072.996	2,66%	982.901	1.075.632
Eik fasteignafélag hf.....	3,16%	896.861	1.003.819	3,29%	928.193	938.935
Skeljungur hf.....	5,06%	717.584	900.393	3,94%	568.537	700.246
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.....	1,83%	346.438	668.832	1,50%	288.399	390.224
Órigo hf.....	2,42%	258.951	419.686	1,20%	110.555	145.963
Sýn hf.....	2,91%	500.182	336.579	2,92%	500.639	302.408
Kvika banki hf.....	0,61%	107.403	225.982	0,96%	152.817	203.531
Sláturfélag Suðurlands svf.....	5,98%	33.502	14.358	5,98%	33.502	14.358
Eimskip hf.....	0,00%	1.520	1.238	1,92%	876.325	680.004
Önnur og smærri félög.....		0	0		785.831	552.980
		12.863.660	24.298.080		13.470.403	19.694.267

	31.12.2020			31.12.2019		
	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði
Óskráð félög og stofnfé:						
Jarðvarmi slhf.....	7,24%	1.493.953	1.940.187	7,24%	1.799.985	2.571.132
Eyri Invest hf.....	1,13%	593.538	1.484.295	1,13%	593.538	1.173.284
Blávarmi slhf.....	7,29%	1.104.382	1.047.964	7,29%	1.104.382	1.048.840
MF1 slhf.....	15,88%	434.227	543.084	15,88%	583.902	640.941
Landsbréf-Hvatning slhf.....	6,55%	553.404	464.859	6,55%	553.404	553.404
FÍ Fasteignafélag slhf.....	7,05%	113.323	320.108	7,05%	117.389	297.639
Brunnur vaxtarsjóður slhf.....	10,00%	231.200	316.120	10,00%	203.200	237.033
SF VI slhf.....	5,90%	395.366	291.134	5,90%	370.000	255.175
Akur Fjárfestingarfélag slhf.....	6,90%	296.932	272.999	6,90%	296.932	288.178
Mandólin hf.....	5,40%	265.693	259.875	5,40%	193.874	189.303
HSV eignarhaldsfélag slhf.....	2,43%	180.802	190.186	2,43%	202.023	202.023
Innviðir fjárfestingar slhf.....	5,00%	157.638	152.960	5,00%	195.138	233.000
Önnur og smærri félög.....		1.185.027	689.069		1.177.001	1.100.538
		7.005.486	7.972.840		7.390.769	8.790.488
Eignarhlutar í innlendum félögum alls.....			32.270.919			28.484.756

Eignarhlutar í erlendum félögum greinast þannig:

	31.12.2020			31.12.2019		
	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði
Morgan Stanley sérgreint safn.....	0,13%	1.792.801	3.772.426	0,13%	1.792.801	2.899.151
NWF Group Plc.....	4,93%	712.540	806.254	4,93%	712.540	681.968
Önnur og smærri félög.....		0	0	0,03%	306.770	243.452
		2.505.341	4.578.680		2.812.111	3.824.572

Skýringar

12. Hlutdeildarskírteini og sjóðir greinast þannig:

	31.12.2020			31.12.2019		
	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði
Hlutdeildarskírteini innlendra skuldabréfasjóða:						
Skammtímasjóður ÍV.....	18,15%	1.489.143	1.491.391	15,15%	1.344.518	1.352.541
IS Lausafjársefn.....	1,45%	773.435	789.219	2,54%	1.200.000	1.206.666
Akta Vaxtatakiþæfi.....	7,09%	400.000	435.971	0,00%	0	0
ÍV Ríkisskuldabréfasjóður.....	7,57%	250.000	261.399	0,00%	0	0
Aðrir og smærri.....		287.344	320.684		219.080	238.137
		<u>3.199.922</u>	<u>3.298.664</u>		<u>2.763.598</u>	<u>2.797.344</u>
Hlutdeildarskírteini innlendra hlutabréfasjóða:						
Stefnir IS 15.....	5,12%	1.000.000	1.191.005	2,05%	400.000	416.728
Júpíter - Innlend hlutabréf.....	4,40%	227.929	283.675	0,00%	0	0
Akta Stokkur.....	3,13%	100.000	175.283	4,94%	100.000	113.783
ÍV Stokkur.....	4,83%	67.800	104.566	7,01%	67.800	74.933
Aðrir og smærri.....		103.758	136.071		73.985	76.594
		<u>1.499.487</u>	<u>1.890.599</u>		<u>641.785</u>	<u>682.037</u>
Innlendir fagfjárfestastjóðir, hlutabréf:						
SÍA III slhf.....	9,24%	768.866	847.058	10,93%	687.573	711.959
TF II slhf.....	17,02%	419.244	438.101	15,95%	310.675	328.596
Fagfjárfestastjóðurinn JR-TRF.....	7,40%	270.000	383.677	6,63%	270.000	296.780
Freyja framtakssjóður slhf.....	5,00%	140.275	106.358	5,00%	39.050	30.823
SIA II slhf.....	7,53%	63.922	81.221	7,53%	63.922	114.764
Aðrir og smærri.....		83.771	48.030		83.771	45.240
		<u>1.746.077</u>	<u>1.904.445</u>		<u>1.454.991</u>	<u>1.528.163</u>
Innlendir fagfjárfestastjóðir, skuldabréf:						
Gamma Fixed Income Fund.....	11,21%	616.071	2.031.353	10,64%	616.071	1.547.958
Veðskuldabréfasjóður ÍV VIV II.....	12,28%	368.611	384.672	12,28%	245.740	249.000
MF2 hs.....	13,27%	139.153	139.153	0,00%	0	0
ACF III slhf.....	4,10%	132.411	132.411	0,00%	0	0
Veðskuldabréfasjóður slhf. II.....	10,00%	104.500	102.776	0,00%	0	0
Alda Credit Fund II slhf.....	5,46%	80.000	94.800	5,45%	80.000	90.880
Veðskuldabréfasjóður ÍV.....	6,19%	50.000	77.735	6,52%	50.000	73.124
Veðskuldabréfasjóður slhf.....	8,01%	32.459	51.404	8,02%	32.459	48.605
		<u>1.523.205</u>	<u>3.014.303</u>		<u>1.024.271</u>	<u>2.009.567</u>
Innlendir fagfjárfestastjóðir, fasteignir:						
105 Miðborg slhf.....	6,25%	231.250	265.938	6,25%	231.250	265.938
Gamma Agros slhf.....	5,57%	150.000	245.147	5,40%	150.000	261.176
Aðrir og smærri.....			0		169.362	3.387
		<u>381.250</u>	<u>511.085</u>		<u>550.612</u>	<u>530.501</u>
Innlendir sjóðir alls		<u>8.349.942</u>	<u>10.619.096</u>		<u>6.435.256</u>	<u>7.547.611</u>
Erlendir verðbréfasjóðir, hlutabréf:						
Ishares Dev. World Index Fund.....	0,55%	8.567.718	8.764.156	0,00%	0	0
JSS Global Themes Fund P Class.....	3,90%	5.082.402	5.935.793	0,00%	0	0
Janus Henderson Global Equity.....	4,75%	2.838.435	4.257.799	4,02%	2.838.435	3.275.055
BR S&P 500 Index Fund.....	1,44%	3.175.888	3.989.536	0,59%	1.343.077	1.448.358
Katla Global Value Fund.....	9,91%	2.055.944	3.037.038	10,08%	2.266.721	2.844.221
Skagen M2.....	10,33%	2.189.993	2.680.011	13,47%	2.176.512	2.702.351
Hermes Global Emerging Markets.....	0,33%	2.152.885	2.956.297	0,30%	1.875.605	2.036.901
SL Europe Smaller Companies	1,04%	1.249.922	1.956.467	1,21%	1.249.922	1.487.908
Invesco EQQQ 100.....	0,28%	1.916.319	1.927.613	0,00%	0	0
Aðrir og smærri sjóðir.....		163.737	236.819		6.522.462	10.130.779
		<u>29.393.243</u>	<u>35.741.528</u>		<u>18.272.733</u>	<u>23.925.553</u>

Skýringar

12. Hlutdeildarskírteini og sjóðir greinast þannig (framhald):

	31.12.2020			31.12.2019		
	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði
Erlendir verðbréfasjóðir, skuldabréf:						
Amundi Funds IE(C).....	0,57%	5.649.426	5.855.738	0,36%	2.746.444	2.798.410
Pimco Income Fund.....	0,03%	2.092.305	2.972.710	0,03%	2.092.305	2.650.202
Ashmore Emerging Market Sov.....	2,77%	2.369.726	2.449.734	1,73%	1.863.286	1.929.228
Ashmore Emerging Market Corp.....	0,35%	483.440	579.787	0,35%	483.440	517.676
Aðrir og smærri sjóðir.....		15.264	14.282		669.490	815.199
		<u>10.610.160</u>	<u>11.872.250</u>		<u>7.854.964</u>	<u>8.710.714</u>
Erlendir fagfjárfestastjóðir, hlutabréf:						
Bonaccord.....	6,69%	1.364.708	1.279.881	6,70%	624.100	584.712
Morgan Stanley Co-investment.....	2,42%	834.256	1.101.412	2,30%	645.928	787.893
AlpInvest Co-Investment VII.....	2,31%	876.397	1.052.220	2,32%	661.737	752.244
HarbourVest Co-investment.....	1,12%	443.316	773.292	1,13%	460.463	642.212
KKR Asian III.....	0,50%	571.784	603.568	0,47%	305.592	428.028
Crown Asia-Pacific III.....	0,51%	254.512	673.535	0,51%	240.606	430.257
KKR Infrastr Inv III EEA.....	1,62%	490.109	601.579	1,62%	243.996	442.726
Morgan Stanley PMF VI.....	0,93%	287.822	552.659	0,81%	301.534	486.119
KKR Americas XII.....	0,48%	366.021	543.702	0,48%	373.772	216.214
Crown Global Secondaries IV.....	0,18%	331.300	483.555	0,23%	291.151	379.301
Crown Co-Investment Opp.....	0,69%	180.042	480.180	0,72%	221.717	401.409
AlpInvest Secondaries VI.....	1,33%	371.881	429.369	1,84%	303.412	363.488
Partners Group USA PE.....	1,35%	246.052	384.634	1,35%	243.895	335.313
Partners Group Direct Investm.....	0,20%	184.048	314.531	0,20%	184.048	282.777
Crown Global Secondaries III.....	0,25%	158.885	285.561	0,24%	191.363	246.840
Crown Asia Pacific I.....	1,34%	129.897	209.793	1,29%	139.835	205.223
Aðrir og smærri sjóðir.....		228.434	627.408		210.843	682.680
		<u>7.319.465</u>	<u>10.396.880</u>		<u>5.643.993</u>	<u>7.667.436</u>
Erlendir fagfjárfestastjóðir, skuldabréf:						
Crown European Private Debt.....	0,89%	939.606	1.058.255	0,89%	939.606	926.851
Muzinich Eur. Private Debt I.....	1,13%	918.154	985.539	1,23%	587.922	587.855
Morgan Stanley DCOF I.....	3,33%	303.140	423.920	3,31%	317.374	432.705
Morgan Stanley DCOF II.....	3,33%	157.668	169.158	3,61%	176.645	193.743
		<u>2.318.569</u>	<u>2.636.872</u>		<u>2.021.548</u>	<u>2.141.154</u>
Erlendir fagfjárfestastjóðir, fasteignir:						
Northern Aged Care Fund III.....	2,83%	966.768	1.538.527	2,88%	690.420	873.750
LCN European Fund III SLP.....	2,84%	667.339	690.478	9,97%	1.102.789	1.080.442
LEM Multifamily Fund V LP.....	3,02%	668.865	688.901	0,27%	124.830	120.810
LEM Multifamily Sen. Equity.....	1,47%	342.359	537.210	1,55%	534.187	729.850
Genesta Nordic Real Estate II.....	1,34%	293.794	493.022	1,28%	361.316	438.729
Metropolitan Real Estate.....	4,33%	338.070	310.575	4,28%	155.979	144.185
SL European Property Fund.....	0,17%	122.152	176.786	0,09%	122.152	148.978
		<u>3.399.346</u>	<u>4.435.499</u>		<u>3.091.673</u>	<u>3.536.744</u>
Erlend hlutdeildarskírteini og sjóðir.....		<u>53.040.784</u>	<u>65.083.029</u>		<u>36.884.911</u>	<u>45.981.601</u>
Hlutdeildarskírteini og sjóðir alls.....		<u>61.390.726</u>	<u>75.702.125</u>		<u>43.320.167</u>	<u>53.529.213</u>

Kostnaðarverð í töflum hér að framan er skilgreint sem vegið meðalkaupverð þeirra nafnverðseininga félaga og sjóða sem eru í eigu sjóðsins í lok ársins.

Skýringar

13. Skuldabréf

Skuldabréf greinast þannig:

Skuldabréf metin á gangvirði:

	31.12.2020	31.12.2019
Ríkisvixlar og skuldabréf	7.615.263	8.572.276
Skuldabréf sveitarfélaga	7.523.151	5.451.596
Skuldabréf og vixlar lánastofnana.....	4.208.929	3.909.338
Skuldabréf félaga.....	5.739.452	4.356.127
	<u>25.086.795</u>	<u>22.289.337</u>
Skuldabréf haldið til gjalddaga og útlán:		
Ríkisvixlar og skuldabréf.....	24.577.899	23.868.828
Skuldabréf sveitarfélaga	9.860.817	9.997.869
Skuldabréf og vixlar lánastofnana.....	2.842.974	2.657.626
Skuldabréf félaga og fagfjárfestasjóða.....	17.884.449	17.810.038
	<u>55.166.139</u>	<u>54.334.361</u>
Útlán greinast þannig:		
Skuldabréf sjóðfélaga	3.648.953	2.504.252
Önnur útlán.....	5.310.010	5.231.413
	<u>8.958.963</u>	<u>7.735.665</u>
Skuldabréf alls.....	<u>89.211.897</u>	<u>84.359.363</u>

Markaðsverð skuldabréfa sjóðsins í árslok 2020 er áætlað kr. 99.667 milljónir en bókfært verð þeirra er 89.212 milljónir króna, eða um 10.454 milljónum kr. lægra en áætlað markaðsverð.

14. Afskriftarreikningur skuldabréfa

Sum skuldabréf eru færð niður í efnahagsreikningi vegna óvissu um innheimtu. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður afskriftarreikningur til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Við niðurfærsluna er byggt á bestu fánalegu upplýsingum í hverju tilviki. Niðurfærslan skiptist þannig að 615,9 m.kr. eru vegna skuldabréfa fyrirtækja og 36,9 m.kr. vegna veðskuldabréfa. Niðurfærslan hefur verið dregin frá í fjárhæðum einstakra skuldabréfaflokka í skiptingu skuldabréfaeignar.

Afskriftarreikningur útlána greinist þannig:

	31.12.2020	31.12.2019
Niðurfærslureikningur í ársbyrjun	407.352	383.335
Varúðarfærsla endanlega afskrifuð.....	(242.963)	(93)
Hækkun niðurfærslu umfram endanlegar afskriftir.....	488.331	24.110
Niðurfærslureikningur í árslok.....	<u>652.721</u>	<u>407.352</u>

15. Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Hlutabréf og sjóðir.....	41.871.307	70.680.417	112.551.724
Skuldabréf.....	77.756.564	2.496.370	80.252.933
Veðlán	8.958.964	0	8.958.964
	<u>128.586.834</u>	<u>73.176.787</u>	<u>201.763.621</u>
Hlutfallsleg skipting	63,7%	36,3%	100,0%
Fjárfestingar skiptast þannig niður á gjaldmiðla:			
	31.12.2020	31.12.2019	
ISK.....	128.586.834	115.692.179	
USD.....	46.285.982	30.295.513	
EUR.....	23.399.475	20.844.947	
NOK.....	2.680.011	2.702.351	
GBP.....	811.319	689.995	
	<u>201.763.621</u>	<u>170.224.986</u>	

Skýringar

16. Kröfur

	31.12.2020	31.12.2019
Kröfur á launagreiðendur:		
Óinnheimt iðgjöld.....	1.469.811	1.490.208
Aðrar kröfur:		
Aðrar kröfur.....	110.531	10.487

17. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Fasteignir til eigin nota	Rekstrarfjármunir og hugbúnaður	Samtals
Stofnverð í ársbyrjun.....	18.848	68.272	87.120
Afskrifað áður	(6.119)	(35.352)	(41.471)
Bókfært verð í ársbyrjun.....	12.728	32.921	45.649
Viðbót á árinu.....	0	1.714	1.714
Afskrifað á árinu.....	(339)	(6.839)	(7.178)
Bókfært verð í árslok.....	12.389	27.796	40.185

Afskriftarhlutföll 2% 6,7%-25%

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði miðað við eignarhaldstíma á árinu.

Vátryggingamat eigna lífeyrissjóðsins í árslok greinist þannig:

	Fasteigna- mat	Vátrygginga- mat	Bókfært verð
Fasteignir.....	19.250	50.242	12.389
Innréttingar, áhöld og tæki		34.305	27.796
	19.250	84.547	40.185

18. Handbært fé

Handbært fé sjóðsins samanstendur af óbundnum bankainnstæðum	31.12.2020	31.12.2019
Óbundnar bankainnstæður í íslenskum krónum.....	1.400.581	1.928.877
Óbundnar bankainnstæður í erlendri mynt.....	1.889.501	3.030.194
	3.290.081	4.959.071

19. Viðskiptaskuldir

Aðrar skuldir greinast þannig:	31.12.2020	31.12.2019
Ógreitt til stóttarfélaga vegna innheimtu félagsgjalda	62.242	59.906
Ógreitt til starfsendurhæfingarsjóðs vegna innheimtu framlags til starfsendurhæfingar	5.198	5.906
	67.441	65.811
Áfallinn kostnaður og fyrirfr. innh. tekjur greinast þannig:		
Launatengd gjöld	18.019	13.774
Aðrar skammtímaskuldir	15.798	72.303
	33.818	86.077

Skýringar

20. Lífeyrisskuldbindingar

Tryggingafræðilegt mat á lífeyrisskuldbindingum sjóðsins:

Samkvæmt niðurstöðu tryggingafræðilegrar athugunar á stöðu lífeyrissjóðsins í árslok 2020, eru endurmetnar eignir 14,952 millj. kr. hærrí en áunnin réttindi sjóðsfélaga. Heildareignir, þ.e. endurmetnar eignir og núvirt framtíðariðgjöld eru 5,474 millj. kr. hærrí en heildarskuldbindingar, miðað við 3,5% vexti. Eignir umfram skuldbindingar í árslok 2020 nema því 1,5%.

Eignir	31.12.2020	31.12.2019
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í ársbyrjun	353.184.871	319.052.671
Hækkun endurmetinnar eignar á árinu	15.237.560	34.132.200
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í árslok	368.422.431	353.184.871
Skuldbindingar		
Skuldbindingar í ársbyrjun	355.070.082	323.291.391
Hækkun skuldbindinga á árinu	7.878.474	31.778.691
Skuldbindingar í árslok	362.948.555	355.070.082
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu	7.359.086	2.353.509
Yfirlit um breytingu á áföllnum lífeyrisskuldbindingum samtryggingardeildar		
	31.12.2020	31.12.2019
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	164.614.608	146.500.119
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta	12.084.410	9.521.705
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins	10.602.698	10.989.307
Lækkun vegna greidds lífeyrís á árinu	(4.633.208)	(4.181.933)
Hækkun/(lækkun) vegna nýrra forsendna um dánartíðni	0	3.062.607
Hækkun/(lækkun) vegna annarra breytinga	12.635	(1.277.197)
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	182.681.142	164.614.608

Skv. 39 gr. Laga nr. 129/1997, má ekki vera meira en 10% munur á milli eignarliða og lífeyrisskuldbindinga og er þá miðað við mismun í hlutfalli af heildarskuldbindingu. Í sömu grein er einnig kveðið á um að hafi slíkur mismunur haldist meiri en 5% samfellt í fimm ár, beri stjórn sjóðsins að gera viðeigandi breytingar á samþykktum hans.

21. Skuldbindingar utan efnahags

Sjóðurinn hefur gert samninga sem skuldbinda hann til framtíðarfjárfestinga. Með samningunum hefur sjóðurinn skuldbundið sig til að fjárfesta í framtaks- og fasteignasjóðum fyrir ákveðna fjárhæð sem er innkölluð í nokkrum áföngum. Staða skuldbindinga hækkar um 1,1 milljarð króna á milli ára. Staða skuldbindinga í árslok er sem hér greinir:

	31.12.2020	31.12.2019
Innlendir óskráðir framtaks-, skuldabréfa-, og fasteignasjóðir	2.823.693	2.082.597
Erlendir óskráðir framtaks-, skuldabréfa-, og fasteignasjóðir	10.277.429	9.909.431
	13.101.122	11.992.028

Skýringar

22. Fjármálagerningar

Flokkar fjármálagerninga

Fjárfestingar lífeyrissjóðsins skiptast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga

Fjárfestingar 2020	Gangvirði	Útlán	Haldið til gjalddaga	Samtals	Gangvirði
Eignahlutar í félögum og sjóðum.....	112.551.724	0	0	112.551.724	112.551.724
Skuldabréf.....	25.086.795	8.958.963	55.166.139	89.211.897	99.666.663
Aðrar fjárfestingar.....	0	0	0	0	0
Fjárfestingar samtals.....	137.638.518	8.958.963	55.166.139	201.763.621	212.218.387

Fjárfestingar 2019	Gangvirði	Útlán	Haldið til gjalddaga	Samtals	Gangvirði
Eignahlutar í félögum og sjóðum.....	85.838.541	0	0	85.838.541	85.838.541
Skuldabréf.....	22.289.337	7.735.665	54.334.361	84.359.363	93.909.724
Aðrar fjárfestingar.....	27.082	0	0	27.082	0
Fjárfestingar samtals.....	108.154.960	7.735.665	54.334.361	170.224.986	179.748.264

Stúgskipting gangvirðis

Taflan hér að neðan sýnir fjárfestingar sem færðar eru á gangvirði, flokkaðar eftir verðmatsaðferð. Matsaðferðum er skipt í þrjú stig sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsenda sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis eignanna. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: Gangvirðismatið byggir á skráðum verðbréfum á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.

Stig 2: Gangvirðismatið byggir ekki á skráðum verðum á virkum markaði heldur á upplýsingum sem eru sannreynanlegar fyrir eignina eða skuldina, annað hvort beint (t.d. verð) eða óbeint (t.d. afleiddar af verðum).

Stig 3: Gangvirðismatið byggir á mikilvægum upplýsingum öðrum en markaðsupplýsingum.

	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Fjárfestingar á gangvirði í árslok 2020.....	106.766.595	81.548	30.790.375	137.638.518

	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Fjárfestingar á gangvirði í árslok 2019.....	81.923.825	81.548	26.149.587	108.154.960

Við mat á fjáreignum sem falla undir stig 2 eru notaðar eftirfarandi aðferðir:

Í stig 2 eru færðar fjárfestingar þar sem ekki er virkur markaður. Matið á eignunum ákvarðast af nýlegum viðskiptum ótengdra aðila eða kaupþilboðum frá ótengdum aðilum. Einnig er stuðst við gangvirði annarra sambærilegra fjáreigna.

Við mat á fjáreignum sem falla undir stig 3 eru notaðar eftirfarandi aðferðir:

Við mat á fjárfestingum sem falla undir stig 3 eru notuð gögn eins og verðmat frá rekstraraðilum fjárfestinga- og fagfjárfestastjóða, söluréttur eða verðmat félagsins byggt á afkomu eða samanburði við sambærilegar fjáreignir.

Breytingar sem falla undir stig 3 á tímabilinu eru eftirfarandi:

Staða 1.1.2020	26.149.587
Keypt á árinu	5.301.936
Selt á árinu og arðgreiðslur	(4.196.746)
Matsbreyting	3.535.598
Staða 31.12.2020	30.790.375

Skýringar

23. Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring

Hlutverk stjórnar lífeyrissjóðsins er samkvæmt lögum að hafa efirlit með starfsemi sjóðsins. Liður í því efirliti er samþykkt og innleiðing áhættu- og áhættustýringarstefnu. Á grundvelli hennar felur stjórn forstöðumanni áhættuefirlits umsjón með framkvæmd stefnunnar.

Sjóðurinn leggur áherslu á það í störfum sínum að áhættustefnan og framkvæmd hennar sé virkur þáttur í starfseminni. Stefnan tekur m.a. mið af reglugerð um efirlitakerfi með áhættu lífeyrissjóða; nr. 590/2017, reynslu af áhættustýringu og eðli og umfangi reksturs sjóðsins.

Í áhættustefnunni er skipulag sjóðsins skilgreint, mælt fyrir um umsjón og ábyrgð er varðar framkvæmd áhættustýringar, þeir áhættuþættir sem sjóðurinn fylgist með tilgreindir sem og hvernig með þeim er fylgst. Jafnframt er í stefnunni áhættuskrá með yfirliti yfir helstu áhættuþætti.

Áhætta í starfsemi sjóðsins er skilgreind, til samræmis við skilgreiningu í reglugerð nr. 590/2017, þ.e. hættuna á fjárhagslegu tapi sem leiðir af atburði og fellur undir einn eða fleiri af þeim áhættuþáttum sem sjóðurinn skilgreinir og leiðir ekki til jafn mikillar eða meiri lækkunar skuldbindinga á sama tíma. Nær þessi áhætta bæði til atvika sem lúta að eignum og skuldbindingum sjóðsins sem og rekstrarlegum þáttum.

Helstu áhættuþættir í starfsemi sjóðsins eru fjárhagsleg áhætta (markaðsáhætta), mótaðilaáhætta, lífeyrstryggingaráhætta og rekstraráhætta.

Fjárhagsleg áhætta

Fjárhagsleg áhætta felst í hættunni á fjárhagslegu tapi vegna breytinga á vöxtum, gengi gjaldmiðla eða virði verðbréfa. Fjárhagslegri áhættu má skipta í a) vaxta- og endurfjárfestingaráhætta, b) uppgreiðsluáhætta, c) markaðsáhætta, d) gjaldmiðlaáhætta, e) ósamræmisáhætta, f) verðbólguáhætta og g) áhættu vegna eigna utan efnahagsreiknings.

Vaxta- og endurfjárfestingaráhætta

Hættan á að breytingar á vöxtum og lögum vaxtaferils leiði til lækkunar á virði skuldabréfa. Ef vextir hækka getur sjóðurinn þurft að innleysa gengistap við sölu á skuldabréfum sem keypt voru á lægri vöxtum. Þá getur lækkandi vaxtaumhverfi leitt til lægri ávöxtunarkröfu við kaup nýrra skuldabréfa þegar núverandi skuldabréf eru á gjalddaga og þegar fjárfest er fyrir innflæði (endurfjárfestingaráhætta).

Hluti skuldabréfa sjóðsins er færður til bókar á gangvirði og hluti á upphaflegri ávöxtunarkröfu við kaup. Sá hluti sem færður er til bókar á gangvirði er næmur fyrir breytingum á ávöxtunarkröfu á markaði. Hér að neðan má sjá hvaða áhrif breytingar á ávöxtunarkröfu hefur á gangvirði skuldabréfa sem færð eru til bókar á gangvirði, hreina eign og tryggingafræðilega stöðu. Annars vegar er gert ráð fyrir að ávöxtunarkrafa verðtryggðra og óverðtryggðra markaðsskuldabréfa lækki um 100 punkta og hins vegar að ávöxtunarkafan hækki um 100 punkta. 100 punkta breyting samsvarar eins prósentustigs breytingu á ávöxtunarkröfu.

Áhrif á hreina eign samtryggingardeildar til greiðslu lífeyris:

	31.12.2020 100 punkta lækkun	31.12.2020 100 punkta hækkun	31.12.2019 100 punkta lækkun	31.12.2019 100 punkta hækkun
Breyting á ávöxtunarkröfu:				
Verðtryggð skuldabréf færð á gangvirði.....	2.419.980	(2.162.993)	2.070.714	(1.850.064)
Óverðtryggð skuldabréf færð á gangvirði.....	64.515	(52.528)	258.788	(216.800)
Samtals gangvirðisbreyting.....	2.484.495	(2.215.522)	2.329.502	(2.066.864)
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	205.651.511	205.651.511	175.873.134	175.873.134
Breyting á hreinni eign.....	2.484.495	(2.215.522)	2.329.502	(2.066.864)
Hrein eign til greiðslu lífeyris eftir breytt gangvirði.....	208.136.006	203.435.989	178.202.636	173.806.270

Í töflunni hér á eftir er sýnt hver áhrifin eru á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins. Tryggingafræðileg staða þann 31.12.2020 er 1,5% en var -0,5% þann 31.12.2019.

Áhrif á tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar:

	31.12.2020 100 punkta lækkun	31.12.2020 100 punkta hækkun	31.12.2019 100 punkta lækkun	31.12.2019 100 punkta hækkun
Breyting á ávöxtunarkröfu:				
Verðtryggð skuldabréf færð á gangvirði.....	0,67%	-0,60%	0,58%	-0,52%
Óverðtryggð skuldabréf færð á gangvirði.....	0,02%	-0,01%	0,07%	-0,06%
Samtals áhrif á tryggingafræðilega stöðu.....	0,68%	-0,61%	0,66%	-0,58%
Tryggingafræðileg staða.....	1,51%	1,51%	-0,53%	-0,53%
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu.....	0,68%	-0,61%	0,66%	-0,58%
Tryggingafræðileg staða eftir breytt gangvirði.....	2,19%	0,90%	0,13%	-1,11%

Uppgreiðsluáhætta

Hluti af skuldabréfaeign sjóðsins er með uppgreiðsluheimild. Það felur í sér uppgreiðsluáhættu sem felst í því að skuldabréf verði mögulega greidd upp fyrir lokagjalddaga og lífeyrissjóðurinn þurfi því að endurfjárfesta á lægri vöxtum.

Skýringar

23. Áhættupættir í starfsemi og áhættustýring (framhald)

Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er sú hætta að gangvirði eignarhluta í félögum og sjóðum lekki. Hætta er á lekkun gangvirðis eignarhluta í félögum og sjóðum. VaR (Value at Risk) er notað til að meta líkur á tilteknu tapi miðað við eignasafn sjóðsins og söguleg gögn. Staðalfrávik er notað til að meta flókt/sveiflur eignasafna og með því er unnt að skoða sviðsmýndir til að meta markaðsáhættu.

Stór hluti eigna sjóðsins er í markaðsverðbréfum, bæði hlutabréfum og skuldabréfum. Markaðsverðbréf mynda stærsta hluta þeirra eigna sem ætlað er að standa á móti lífeyrisskuldbindingu sjóðsins. Fjárfestingar sjóðsins í eignarhlutum í félögum og sjóðum eru að mestu leyti í skráðum eignum, en þó er hluti af fjárfestingum sjóðsins einnig í óskráðum eignum.

Áhrif 5% og 10% lækkunar á gangvirði eignarhluta í félögum og sjóðum á eignir sjóðsins og tryggingafræðilega stöðu er sýnd hér að neðan. Tekið skal fram að 5% og 10% hækkun á gangvirði hefur sömu áhrif en í gagnstæða átt, þ.e. til hækkunar á hreinni eign til greiðslu lífeysis og til bætingar á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins.

Áhrif á hreina eign samtryggingardeildar til greiðslu lífeysis:	31.12.2020	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2019
Breyting á gangvirði:	-5%	-10%	-5%	-10%
Áhrif á innlend hlutabréf, verðbréfa- og fagfjárfestasjóði.....	(2.144.501)	(4.289.002)	(1.801.618)	(3.603.237)
Áhrif á erlend hlutabréf, verðbréfa- og fagfjárfestasjóði.....	(3.483.085)	(6.966.171)	(2.490.309)	(4.980.617)
Samtals gangvirðisbreyting.....	(5.627.586)	(11.255.172)	(4.291.927)	(8.583.854)
Hrein eign til greiðslu lífeysis.....	205.651.511	205.651.511	175.873.134	175.873.134
Breyting á hreinni eign.....	(5.627.586)	(11.255.172)	(4.291.927)	(8.583.854)
Hrein eign til greiðslu lífeysis eftir breytt gangvirði.....	200.023.925	194.396.338	171.581.207	167.289.280
Áhrif á tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar:	31.12.2020	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2019
Breyting á gangvirði:	-5%	-10%	-5%	-10%
Áhrif vegna innl. hlutabréfa, verðbréfa- og fagfjárfestasjóða.....	-0,59%	-1,18%	-0,51%	-1,01%
Áhrif vegna erlendra hlutabréfa, verðbréfa- og fagfjárfestasjóða.....	-0,96%	-1,92%	-0,70%	-1,40%
Samtals gangvirðisbreyting.....	-1,55%	-3,10%	-1,21%	-2,42%
Tryggingafræðileg staða.....	1,51%	1,51%	-0,53%	-0,53%
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu.....	-1,55%	-3,10%	-1,21%	-2,42%
Tryggingafræðileg staða eftir breytt gangvirði.....	-0,04%	-1,59%	-1,74%	-2,95%

Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta sjóðsins felst í hættu á að sveiflur á gengi íslensku krónunnar annars vegar og erlendra myntkrossa hins vegar geti haft neikvæð áhrif á eignastöðu sjóðsins. Þessari áhættu er hægt að stýra með framvirkum samningum og valréttum en sökum skilyrða í tengslum við galdeyrishöft eru möguleikar á því takmarkaðir. Meirihluti eigna sjóðsins í árslok 2020 er í íslenskum krónum en um 36,3% er í erlendum fjáreignum, fjárfestingum og handbæru fé, sem svarar til 73,2 milljarða króna. Hér á eftir eru tilgreindir þeir gjaldmiðlar sem mest áhrif hafa á rekstur sjóðsins. Upplýsingar um gengi og útreikning á flókti taka tillit til kaupgengis Seðlabanka Íslands.

Mynt	Árslokagengi 2020	Árslokagengi 2019	Meðalgengi 2020	Meðalgengi 2019	Ársflókt 2020
USD.....	127,21	120,81	135,27	122,35	11,7%
EUR.....	156,10	135,45	154,52	136,92	8,3%
NOK.....	14,93	13,73	14,42	13,89	19,6%
GBP.....	173,55	159,03	173,59	156,11	12,0%

Í töflunni hér fyrir neðan eru sýnd hvaða áhrif 5% og 10% styrking á gengi íslensku krónunnar gangvart viðkomandi gjaldmiðlum hefði á gangvirði eigna í erlendra mynt, hreina eign til greiðslu lífeysis og tryggingafræðilega stöðu miðað við stöðu eigna í viðkomandi erlendum gjaldmiðli á reikningsskiladegi. 5% og 10% veiking á gengi íslensku krónunnar hefði öfug áhrif.

Áhrif á hreina eign samtryggingardeildar til greiðslu lífeysis:	31.12.2020	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2019
Styrking á gengi íslensku krónunnar:	5%	10%	5%	10%
USD.....	(2.314.299)	(4.628.598)	(1.514.776)	(3.029.551)
EUR.....	(1.169.974)	(2.339.948)	(1.042.247)	(2.084.495)
GBP.....	(40.566)	(81.132)	(34.500)	(69.000)
NOK.....	(134.001)	(268.001)	(135.118)	(270.235)
Samtals.....	(3.658.839)	(7.317.679)	(2.726.640)	(5.453.281)
Hrein eign til greiðslu lífeysis.....	205.651.511	205.651.511	175.873.134	175.873.134
Breyting á hreinni eign.....	(3.658.839)	(7.317.679)	(2.726.640)	(5.453.281)
Hrein eign til greiðslu lífeysis eftir breytt gangvirði.....	201.992.672	198.333.832	173.146.494	170.419.854

Skýringar

23. Áhættupættir í starfsemi og áhættustýring (framhald)

Áhrif á tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar:	31.12.2020	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2019
Breyting á gangvirði:	5%	10%	5%	10%
USD.....	-0,64%	-1,28%	-0,43%	-0,85%
EUR.....	-0,32%	-0,64%	-0,29%	-0,59%
GBP.....	-0,01%	-0,02%	-0,01%	-0,02%
NOK.....	-0,04%	-0,07%	-0,04%	-0,08%
Samtals.....	-1,01%	-2,02%	-0,77%	-1,54%
Tryggingafræðileg staða.....	1,51%	1,51%	-0,53%	-0,53%
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu.....	-1,01%	-2,02%	-0,77%	-1,54%
Tryggingafræðileg staða eftir breytt gangvirði.....	0,50%	-0,51%	-1,30%	-2,07%

Ósamræmisáhætta

Ósamræmisáhætta vísar til ósamræmis í breytingum á gangvirði eigna annars vegar og skuldbindinga hins vegar. Dæmi um slíkan áhættuþátt er verðtrygging. Lífeyriréttindi eru verðtryggðar skuldbindingar, en eignir sjóðsins eru hins vegar ekki verðtryggðar að fullu. Ýmsar eignir hafa þó eiginleika óbennar verðtryggingar. Álagsprófum og næmnigreiningum er beitt á eignir og skuldbindingar til þess að meta næmni þeirra fyrir breytingum á vöxtum, verðbólgu og öðrum þáttum sem eru sameiginlegir eignum og skuldbindingum.

Verðbólguáhætta

Verðbólguáhætta er sú hætta að verðbólga valdi hækkun á lífeyrisskuldbindingum umfram raunávöxtun óverðtryggðra eigna. Verðbólguáhætta er viðvarandi í rekstri sjóðsins þar sem skuldbindingar eru að fullu verðtryggðar en eignasafnið er hins vegar að hluta ávaxtað í óverðtryggðum verðbréfum.

	Fjárhæð	Fjárhæð	Hlutfall af eignum	Hlutfall af eignum
Verðtryggðar eignir*	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Skuldabréf með ábyrgð ríkisins.....	31.648.642	30.316.317	15,7%	17,8%
Skuldabréf sveitarfélaga.....	17.402.045	15.414.880	8,6%	9,1%
Skuldabréf og víxlar lánastofnana, þ.m.t. sértryggð skuldabréf.....	6.983.208	6.472.396	3,5%	3,8%
Fasteignaveðtryggð lán.....	9.146.267	7.735.665	4,5%	4,5%
Skuldabréf fyrirtækja og fagfjárfestisjóða.....	21.399.394	19.814.902	10,6%	11,6%
Samtals.....	86.579.556	79.754.160	42,9%	46,9%

Áhætta vegna eigna utan efnahagsreiknings

Hætta á breytingum á undirliggjandi eignum eða skuldbindingum utan efnahags. Framvirkir gjaldmiðlasamningar, afleiður og skuldbindandi samningar um greiðslur í framtakssjóði eru dæmi um eignir og skuldbindingar utan efnahagsreiknings. Ekki eru til staðar opinir og útstandandi framvirkir gjaldmiðlasamningar og afleiður hjá sjóðnum. Upplýsingar um skuldbindingar vegna framtakssjóða er að finna í skýringu nr. 21.

Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hætta á fjárhagslegu tapi ef gagnaðili fjármálagernings stendur ekki við umsamar skuldbindingar sínar. Mótaðilaáhætta má skipta í útlánaáhætta, samþjöppunaráhætta, landsáhætta, afhendingaráhætta og uppgjöráhætta.

Með greiningu á mótaðilaáhættu er leitast við að meta hættuna á því að gagnaðilar fjármálagernings standi ekki við skuldbindingar sínar. Undir mótaðilaáhættu fellur m.a. útlánaáhætta, sem er sú áhætta að mótaðilar standi ekki skil á greiðslum af fjármálagerningum. Dæmi um slíka fjármálagerninga eru skuldabréf, víxlar, skuldaviðurkenningar og innlán, en dæmi um aðra samninga sem geta falið í sér útlánaígildi eru afleiðusamningar. Útlánaáhætta er m.a. metin á grundvelli mats á lánshæfi stærstu útgefenda. Vísað er í skýringu 14 varðandi sundurliðun og breytingar á varúðarfærslum og afskriftum á árinu.

Þeir mótaðilar sjóðsins sem hafa opinbera lánshæfiseinkunn eru ríkissjóður, Arion banki hf., Íslandsbanki hf og Landsbanki hf. Ríkissjóður er með einkunnina AA- hjá Standard & Poor's þegar kemur að langtíma skuldbindingum í innlendra mynt og horfur stöðugar. Arion banki, Íslandsbanki og Landsbanki eru allir með lánshæfiseinkunn BBB frá Standard & Poor's á skuldbindingum til langs tíma og horfur jákvæðar.

	Fjárhæð	Fjárhæð	Hlutfall af eignum	Hlutfall af eignum
Útlánaáhætta, lánshæfismat miðast við 31.12.2020	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Skuldabréf með ábyrgð ríkissj., lánshæfismat S&P AA-.....	33.065.756	33.206.147	16,4%	19,5%
Mótaðilar með lánshæfismat S&P, BBB.....	6.756.325	6.386.473	3,3%	3,8%
Aðrir mótaðilar með innlent lánshæfismat 1).....	31.846.273	26.868.962	15,8%	15,8%
Önnur skuldabréf.....	8.584.580	10.170.074	4,3%	6,0%
Útlán til sjóðsfélaga og annarra.....	8.958.964	7.727.707	4,4%	4,5%
Samtals.....	89.211.898	84.359.363	44,2%	49,6%

1) Þessir mótaðilar hafa verið lánshæfismetrir af ALM Verðbréfum hf. á árunum 2016-2020. Lánshæfismat þeirra er á milli B- og A+.

Skýringar

23. Áhættupættir í starfsemi og áhættustýring (framhald)

Lífeyrstryggingaráhætta

Lífeyrstryggingaráhætta er hættan á því að lífeyrissjóður geti ekki staðið við lífeyrisskuldbindingar sínar (greitt lífeyri) að fullu. Lífeyrstryggingaráhætta má skipta í skerðingaráhættu, iðgjaldaáhættu, umhverfisáhættu, lýðfræðilega áhættu og réttindaflutningsáhættu. Til þess að meta lífeyrstryggingaráhættu er m.a. horft á hlutfall lífeyris á móti iðgjöldum, aldursamsetningu sjóðfélaga og fleira.

Með því að framkvæma svokallaðar tölfræðilegar hermanir (e. simulation) á eignum og skuldbindingum sjóðsins miðað við mismunandi forsendur er hægt að meta líkur á að sjóðurinn þurfi að breyta réttindum, samanber nánari ákvæði laga og samþykka sjóðsins.

Sjóðurinn framkvæmir reglulega álagspróf með hlidsjón af leiðbeinandi tilmælum FME nr. 1/2013. Markmið með framkvæmd álagsprófsins er að meta hvort tryggingafræðileg staða sjóðsins verði undir -10% miðað við mismunandi álagsþætti. Þetta er gert þar sem að í 39. gr. laga nr. 129/1997 er kveðið á um að ef heildar tryggingafræðileg staða lífeyrissjóða án ábyrgðar, leiðir í ljós að meira en 10% munur er á milli eignalíða og lífeyrisskuldbindinga er skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum. Með sama hætti þarf að gera breytingar á samþykktum ef munurinn hefur haldist 5% eða meiri síðastliðin 5 ár.

Niðurstöður álagsprófs:	Trygginga-	Trygginga-	Breyting	Breyting
	fræðileg staða	fræðileg staða	trygginga-	trygginga-
	31.12.2020	31.12.2019	fræðilegrar	fræðilegrar
			stöðu	stöðu
			2020	2019
Núverandi staða.....	1,5%	-0,5%		
Tryggingafræðileg krafa lækkuð úr 3,5% í 3%.....	-8,1%	-10,3%	-9,6%	-9,7%
Líftöflur hliðrast um 2 ár.....	-4,0%	-5,9%	-5,5%	-5,4%
Órorkulíkur auknar um 10%.....	-0,3%	-2,3%	-1,8%	-1,8%
Vísitala neysluverðs hækkun ársins aukin um 0,5%.....	1,3%	-0,8%	-0,2%	-0,2%
Gengisvísitala lækkar um 10%.....	-0,5%	-2,1%	-2,0%	-1,6%
Veðskuldabréf lækka um 10%.....	1,3%	-0,7%	-0,2%	-0,2%
Markaðsskuldabréf lækka um 10%.....	-1,2%	-2,9%	-2,7%	-2,4%
Erlend hlutabréf lækka um 10%.....	-0,1%	-1,7%	-1,6%	-1,2%
Innlend hlutabréf lækka um 10%.....	0,4%	-1,4%	-1,1%	-0,9%

Lausafjáraáhætta

Lausafjáraáhætta er hættan á að lífeyrissjóður hafi ekki nægjanlegt laust fé til að mæta greiðsluskuldbindingum. Skipta má lausafjáraáhættu í seljanleikaáhættu og útstreymisáhættu. Seljanleikaáhætta lýtur að því að ekki sé unnt að selja tiltekna fjármálagerninga innan tiltekins tíma. Stærsti hluti eigna sjóðsins eru skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs og skráð verðbréf sem almennt teljast til seljanlegra eigna.

Hlutfall innlána, skuldabréfa með ábyrgð ríkissjóðs og skráðra verðbréfa af eignum:

	31.12.2020	31.12.2019
Innlán	1,6%	2,8%
Skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	16,0%	18,8%
Innlend skráð hlutabréf	11,8%	11,2%
Skráð skuldabréf sveitarfélaga, lánastofnana og fyrirtækja	21,7%	22,6%
Erlend skráð hlutabréf	2,2%	2,2%
Innlend skráð hlutdeildarskírteini í verðbréfasjóðum	2,5%	1,8%
Erlend skráð hlutdeildarskírteini í verðbréfasjóðum	23,1%	18,3%
Samtals	78,8%	77,6%

Útstreymisáhætta vísar til hættunnar á því að ekki sé unnt að standa við greiðslur vegna lífeyrisskuldbindinga eða uppgjörs samninga sem sjóðurinn hefur undirgengist, t.d. vegna verðbréfavíðskipta.

Til að lágmarka útstreymisáhættu er fylgst með útstreymi greidds lífeyris og innstreymi iðgjalda og afborgana/arðgreiðslna af verðbréfum. Ef hlutfall milli lífeyris og iðgjalda er minna en 100% þýðir það að það er meira innstreymi af iðgjöldum til sjóðsins heldur en sjóðurinn greiðir út í lífeyri, þ.e. nettó innstreymi fjármagns til sjóðsins. Sjá nánar lífeyrisbyrði samtryggingar í skýringu númer 24.

Pólítísk áhætta

Pólítísk áhætta er skilgreind sem áhættan af því að aðgerðir eða aðgerðarleysi stjórnvalda auki lífeyrisbyrði sjóðsins eða skerði eignir hans, auk annarra neikvæðra áhrifa sem óvissa um mögulegar stjórnvaldsaðgerðir kann að skapa. Undir þetta falla t.a.m. breytingar á lögum eða reglum um starfseminna eða túlkun þeirra sem valda verulegum breytingum á starfsemi. Þetta kunna t.d. að vera breytingar á lögum um lífeyrissjóði, uppgjörsreglum, skattalögum, lögum um aðila sem hafa áhrif á starfsemi sjóðsins, efulriti og efulritsreglum og heimildum til fjárfestinga.

Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er hættan á fjárhagslegu tapi vegna ófullnægjandi innri verkferla, starfsmanna, kerfa eða vegna ytri atburða í rekstrarumhverfi lífeyrissjóða. Skipta má rekstraráhættu í starfsmannaáhættu, áhættu vegna svika, áhættu vegna upplýsingatekni, orðsporsáhættu, skjalaáhættu, áhættu vegna útvistunar og upplýsingaáhættu. Skilvirkar leiðir til að takmarka rekstraráhættu eru skýrar innri reglur, starfslýsingar, verkferlar sem skilgreina verklag við helstu verkþætti og skýrt skipurit.

Skýringar

24. Kennitölur

Samtryggingardeild

Fimm ára yfirlit	2020	2019	2018	2017	2016
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt:					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar.....	1,5%	-0,5%	-1,3%	-0,3%	-2,2%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar.....	8,2%	4,4%	0,6%	0,6%	-1,1%
Ávöxtun:					
Hrein nafnávöxtun	12,93%	13,17%	6,07%	7,15%	2,64%
Hrein raunávöxtun	9,12%	10,23%	2,73%	5,33%	0,53%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar:					
Síðustu 5 ára.....	5,52%	5,35%	4,68%	5,24%	5,38%
Síðustu 10 ára.....	5,59%	4,89%	3,32%	0,91%	0,67%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	41,49%	35,47%	32,43%	33,98%	34,01%
Skráð skuldabréf.....	43,11%	47,58%	53,12%	51,04%	53,00%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	14,19%	14,86%	12,30%	11,07%	10,17%
Óskráð skuldabréf.....	1,21%	2,07%	2,13%	3,89%	2,82%
Aðrar fjárfestingar.....	0,00%	0,02%	0,02%	0,02%	0,00%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í íslenskum krónum	63,73%	67,96%	71,35%	74,88%	81,56%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	36,27%	32,04%	28,65%	25,12%	18,44%
Fjöldi:					
Fjöldi virkra sjóðfélaga	13.779	14.345	14.436	13.055	12.285
Fjöldi sjóðsfélaga í árslok.....	100.682	99.082	96.219	92.429	88.739
Fjöldi lífeyrisþega.....	8.648	8.165	7.708	7.238	6.744
Stöðugildi.....	13,3	12,4	12,3	11,3	11,1
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Ellilífeyrir	64,45%	64,91%	64,37%	63,26%	62,08%
Örorkulífeyrir.....	31,00%	30,52%	31,02%	31,88%	32,94%
Makalífeyrir.....	3,46%	3,53%	3,52%	3,67%	3,74%
Barnalífeyrir.....	1,10%	1,04%	1,09%	1,19%	1,24%
Lífeyrisbyrði samtryggingardeildar.....	41,6%	36,5%	35,3%	40,5%	45,2%
Fjárhæðir á föstu verðlagi:					
Iðgjöld alls.....	11.472.646	12.234.146	11.451.795	9.191.050	7.643.483
Lífeyrir alls.....	4.739.980	4.428.683	4.022.958	3.716.189	3.462.066
Hreinar fjárfestingatekjur alls.....	23.606.346	21.127.353	8.899.209	9.629.962	3.539.723
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður alls.....	344.554	316.834	305.058	287.794	251.282
Hækkun á hreinni eign.....	29.994.458	28.615.983	16.022.988	14.513.805	7.358.399
Aðrar kennitölur:					
Skrifstofu og stjórnunarkostn. í % af iðgjöldum	3,0%	2,6%	2,7%	3,1%	3,3%
Hreinar fjárfestingatek. í % af meðalstöðu eigna	12,3%	12,5%	6,1%	7,1%	2,9%
Skrifstofu og stjórnunarkostn. í % af meðalst. eigna	0,18%	0,19%	0,21%	0,22%	0,21%
Skilgreiningar:					
Nafnávöxtun					
Ávöxtun á meðaltali hreinnar eignar í upphafi og lok ársins.					
Raunávöxtun:					
Ávöxtun sjóðsins umfram verðlagsbreytingar samkvæmt vísitölu neysluverðs.					
Hrein raunávöxtun:					
Raunávöxtun þegar kostnaður við rekstur sjóðsins hefur verið dreginn frá					
Fjöldi virkra sjóðfélaga:					
Meðaltal fjölda sjóðfélaga sem greiddi iðgjöld á árinu					
Fjöldi lífeyrisþega:					
Meðaltal fjölda lífeyrisþega sem fengu greiddan lífeyri á árinu.					

Skýringar

24. Kennitölur (framhald)

Séreignardeild

	2020	2019	2018	2017	2016
Ávöxtun sparnaðarleið 1¹⁾:					
Hrein nafnávöxtun	4,59%	6,33%	0,87%	e.t	e.t
Hrein raunávöxtun	1,06%	3,57%	-2,31%	e.t	e.t
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar:					
Síðustu 5 ára.....	e.t	e.t	e.t	e.t	e.t
Síðustu 10 ára.....	e.t	e.t	e.t	e.t	e.t
Ávöxtun sparnaðarleið 2:					
Hrein nafnávöxtun	13,10%	12,61%	2,86%	7,67%	1,01%
Hrein raunávöxtun	9,28%	9,68%	-0,38%	5,83%	-1,07%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar:					
Síðustu 5 ára.....	4,57%	4,39%	3,41%	4,64%	4,42%
Síðustu 10 ára.....	4,80%	4,72%	4,16%	2,62%	2,01%
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga leið 1:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	22,86%				
Skráð skuldabréf	77,14%				
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga leið 2:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	81,49%	73,80%	60,51%	53,21%	51,21%
Skráð skuldabréf	18,51%	26,20%	39,49%	46,79%	48,79%
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum leið 1:					
Eignir í íslenskum krónum	100,00%	100,00%	100,00%		
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	0,00%	0,00%	0,00%		
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum leið 2:					
Eignir í íslenskum krónum	72,01%	72,93%	74,51%	71,22%	81,90%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	27,99%	27,07%	25,49%	28,78%	18,10%
Fjöldi (báðar sparnaðarleiðir):					
Fjöldi virkra sjóðfélaga í almennri séreign	200	125	97	87	72
Fjöldi virkra sjóðfélaga í tilgreindri séreign	434	446	435	380	0
Fjöldi lífeyrisþega	10	6	4	3	3
Lífeyrisbyrði séreignardeilda	23,3%	12,4%	15,4%	28,7%	73,1%

Skilgreiningar:

Nafnávöxtun

Reiknað er daglegt gengi á eignir séreignardeilda. Ávöxtun þeirra tekur því mið af breytingu á gengi á árinu.

Raunávöxtun

Ávöxtun sjóðsins umfram verðlagsbreytingar samkvæmt vísitölu neysluverðs

Hrein raunávöxtun

Raunávöxtun þegar kostnaður við rekstur sjóðsins hefur verið dreginn frá

Fjöldi virkra sjóðfélaga

Meðaltal fjölda sjóðfélaga sem greiddi iðgjöld á árinu

Fjöldi lífeyrisþega

Meðaltal fjölda lífeyrisþega sem fengu greiddan lífeyri á árinu

¹⁾ Sparnaðarleið 1 hóf starfsemi sína á vormánuðum 2018

Deildaskiptur ársreikningur 2020

Deildaskipt yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2020

	Skýr.	Samtryggingar- deild	Séreignar- deild I	Séreignar- deild II	Samtals
Iðgjöld	3				
Iðgjöld sjóðfélaga		2.763.333	5.929	24.161	2.793.424
Iðgjöld launagreiðenda		7.839.365	20.852	103.741	7.963.957
Réttindaflutningar og endurgreiðslur		(28.247)	768	(688)	(28.167)
Sérstök aukaframlög		743.433	0	0	743.433
		<u>11.317.883</u>	<u>27.549</u>	<u>127.214</u>	<u>11.472.646</u>
Lífeyrir					
Lífeyrir	4	4.633.208	6.963	29.137	4.669.308
Umsjónarnefnd eftirlauna	4	(421)	0	0	(421)
Annar beinn kostnaður vegna örorku		10.385	0	0	10.385
Framlag í VIRK starfsendurhæfingarsjóð		60.708	0	0	60.708
		<u>4.703.881</u>	<u>6.963</u>	<u>29.137</u>	<u>4.739.980</u>
Fjárfestingartekjur					
Tekjur af eignarhlutum	5	16.787.951	1.329	83.681	16.872.962
Tekjur af skuldabréfum	5	6.331.276	(131)	11.149	6.342.293
Vaxtatekjur og gengism. af handbæru fé		361.845	326	2.044	364.215
Vaxtatekjur af iðgj. og öðrum kröfum		46.492	31	484	47.006
Fjárfestingargjöld		(19.303)	(41)	(786)	(20.130)
		<u>23.508.260</u>	<u>1.513</u>	<u>96.572</u>	<u>23.606.346</u>
Rekstrarkostnaður					
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður	7,8,9	343.887	26	641	344.554
		<u>343.887</u>	<u>26</u>	<u>641</u>	<u>344.554</u>
Hækkun á hreinni eign á tímabilinu		29.778.377	22.074	194.008	29.994.458
Hrein eign frá fyrra ári		<u>175.873.134</u>	<u>27.639</u>	<u>677.741</u>	<u>176.578.514</u>
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		<u>205.651.511</u>	<u>49.713</u>	<u>871.748</u>	<u>206.572.972</u>

Deildaskiptur efnahagsreikningur 31. desember 2020

	Skýr.	Samtryggingar- deild	Séreignar- deild I	Séreignar- deild II	Samtals
Eignir					
Fjárfestingar					
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	10,11,12,15	111.849.960	10.506	691.258	112.551.724
Skuldabréf	13,14,15	89.019.414	35.460	157.023	89.211.897
		<u>200.869.374</u>	<u>45.966</u>	<u>848.281</u>	<u>201.763.621</u>
Kröfur	16				
Kröfur á launagreiðendur		1.459.785	1.213	8.814	1.469.811
Aðrar kröfur		103.904	999	5.628	110.531
		<u>1.563.689</u>	<u>2.212</u>	<u>14.442</u>	<u>1.580.343</u>
Ýmsar eignir					
Varanlegir rekstrarfjármunir	17	40.185	0	0	40.185
Handbært fé	18	3.279.521	1.535	9.026	3.290.081
		<u>3.319.706</u>	<u>1.535</u>	<u>9.026</u>	<u>3.330.267</u>
Eignir samtals		<u>205.752.769</u>	<u>49.713</u>	<u>871.748</u>	<u>206.674.230</u>
Skuldir					
Viðskiptaskuldir	19				
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnh. tekjur		33.818	0	0	33.818
Aðrar skuldir		67.441	0	0	67.441
		<u>101.258</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>101.258</u>
Skuldir		<u>101.258</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>101.258</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls		<u>205.651.511</u>	<u>49.713</u>	<u>871.748</u>	<u>206.572.972</u>

Deildarskipt yfirlit um sjóðstreymi 2020

	Samtryggingar- deild	Séreignar- deild I	Séreignar- deild II	Samtals
Inngreiðslur				
Iðgjöld	10.605.245	27.616	127.097	10.759.958
Framlag ríkis til jöfnunar örorkubyrði	743.433	0	0	743.433
Vaxtatekjur	55.843	360	88	56.290
Aðrar inngreiðslur	11.237	729	995	12.961
Inngreiðslur	11.415.757	28.705	128.180	11.572.641
Útgreiðslur				
Lífeyrir	4.705.125	6.963	29.137	4.741.225
Rekstrarkostnaður	326.134	26	641	326.802
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	1.714	0	0	1.714
Aðrar útgreiðslur	31.067	41	786	31.895
Útgreiðslur	5.064.041	7.030	30.564	5.101.635
Nytt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	6.351.716	21.674	97.616	6.471.006
Fjárfestingarhreyfingar				
Innb. tekjur af eignarhl. í félögum og sjóðum	993.153	109	860	994.122
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(43.992.350)	(18.493)	(155.737)	(44.166.580)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	33.279.269	28.158	24.809	33.332.236
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	7.369.506	444	23.684	7.393.634
Keypt skuldabréf	(9.262.475)	(43.136)	0	(9.305.611)
Seld skuldabréf	3.234.830	7.101	0	3.241.931
Gjöld vegna reksturs annarra fjárfestinga	(2.649)	0	0	(2.649)
Seldar aðrar fjárfestingar	26.000	0	0	26.000
Ráðstöfun alls	(8.354.716)	(25.818)	(106.383)	(8.486.917)
Lækkun á sjóði og veltiinnlánnum	(2.003.000)	(4.143)	(8.767)	(2.015.911)
Gengismunur af handbæru fé	344.703	0	2.218	346.921
Handbært fé í upphafi árs	4.937.818	5.678	15.575	4.959.071
Handbært fé í árslok	3.279.521	1.535	9.026	3.290.081

Annual Report 2020

Report of the Board of Directors and Managing Director

Please note.

This information is translated from the financial statements which is in Icelandic. If there are discrepancies between the two versions, the Icelandic version will take priority over the translated version.

Fund's purpose

Festa Pension Fund operates according to law no. 129/1997 regarding mandatory pension coverage. The Pension Fund operates offices in three locations. The main office is in Reykjanesbær and additional offices are in Akranes and Selfoss.

Rules governing annual financial statements

The Pension Fund's annual financial statements have been prepared in accordance with rules issued by the Financial Supervisory Authority No. 335/2015, regarding the Annual Financial Statements of Pension Funds.

Number of fund members, employers and premiums received

The Fund has three divisions, a mutual pension scheme and two private pension schemes with different pay-out rules. During the year 2020, a total of 2,538 employers paid contributions to the mutual scheme on behalf of 17,653 participants. Active participants, i.e. those contributing every month of the year were 13,779. Contribution income amounted to ISK 10,574 million, representing a 3.5% decrease on the previous year. Fund participants at year end were 100,682.

A total of 428 employers paid contributions to the private schemes on behalf of 951 participants in 2020. Contributions income amounted to ISK 154,8 million, representing a 3.2% increase year-on-year. Fund participants at year end are 5,876.

Number of pensioners and pension payments

Benefit payments during the year amounted to ISK 4,633 million for the mutual scheme, representing a 10.8% increase on the previous year. Beneficiaries were 10,658, of which 6,622 received retirement benefits, 2,861 received disability benefits and 1,175 received survivors benefits (including surviving spouse and children). Some participants receive more than one type of benefit payments.

Net investment income

Net investment income was ISK 23,606 million, compared with ISK 20,415 million the previous year. Operating expenses were ISK 344.6 million in 2020 compared to ISK 306.2 million the year before. Operating expenses as percentage of average asset position was 0.18%, an improvement on the year before (0.19%). Staff positions numbered 13.3. Salaries totalled ISK 166.1 million and salary-related expenses ISK 43.2 million.

Net assets for pension payments

Net assets for pension payments for the pension fund was ISK 206,573 million, compared with ISK 176,579 million at the end of 2019, representing an increase of 17%. The Fund's investments were 63.7% in ISK and 36.3% in foreign currency. Holdings in companies and funds represented 55.7% of investments and bonds and cash represented 44.3% of investments. Given the underlying assets of funds, equity represented 43.4% of investments and bonds and cash represented 56.6%.

Return on investment

The Icelandic Central bank continued its interest rate cuts during the year, and due to Covid-19 the cuts were formidable, going from 3.0% to 0.75%. Return on non-indexed bonds was in the range from 4%-9%, with the longer duration non-indexed bonds outperforming. The indexed government bonds performed in the nominal range of 1%-6% with the longer duration outperforming the shorter duration. The domestic equity market performed well during the year, the OMX Iceland 10 index was up 21.9%. Global equity (MSCI world) finished the year up by 15.9% in dollar terms, but was up by 21% as measured in ISK. The Icelandic krona weakened against the dollar by 4.6%. The krona weakened as measured against a trade weighted index by 11.4%.

Report of the Board of Directors and Managing Director

Return on investment (continued)

The real rate of return, net of costs, for the mutual scheme was 9.12% when adjusted by the consumer-price index. The five year rolling average of real rate of return is 5.52%. The real rate of return for private scheme I was 1.06% when adjusted by the consumer-price index. The real rate of return for private scheme II was 9.28% when adjusted by the consumer-price index. The five year rolling average of real rate of return for private scheme II is 4.57%. All bonds in the private scheme are priced at market value at year end. Inflation for the year was 3.49%.

Actuarial assessment

An actuarial assessment was undertaken on the Fund's assets and liabilities as of year-end 2020. Assets compared with total liabilities are positive by 1.5%. The premise of the assessment is that the Fund's return on assets over the coming decades will be 3.5% above the rise in the Consumer Price Index. Further information can be found in the Fund's statement of actuarial position.

Statement on corporate governance and risk management

The Pension Fund emphasises good corporate governance in formulating policy and in the everyday management of the Fund. By applying good corporate governance the Fund intends to promote increased transparency in its operation. In developing its statement of good corporate governance, the Fund took note of generally accepted principles and guidance regarding good corporate governance policies.

Its statement on corporate governance provides Fund members, premiums payers, public bodies, employees and other stakeholders with information on how the Pension Fund is governed. The statement is furthermore intended to support good management practices by the Fund and ensure its sound operation.

The Board of Directors has adopted a risk policy for the Fund with the aim of increasing the security of its operations. This policy is based on statutory requirements, FME guidelines and the Fund's formulated policy. The risk policy is based on defining risk management, which involves setting up a surveillance system enabling the Fund to analyse, measure, monitor and manage the risk in its operation wherever possible. The Board of Directors emphasises making the risk policy an active part of the Fund's activities. It is discussed each year by the Board and, as appropriate, reviewed in part or in full. Emphasis is placed on ensuring that the Board and management have good insight into the Fund's principal risk factors and that the Fund's employees are knowledgeable of their role in the process of risk management and supervision and take an active part in it. It is important that the Board of Directors, management and other employees assess risk and relevant risk factors in taking decisions as appropriate in each instance.

Publicity

In the wake of the Annual General Meeting each year, the fund publishes a report in the press on its activities during the previous year. Every six months, in March and September each year, the Fund sends its members a statement of their premium payments, together with a calculation of their accrued pension rights. The summary in March is also accompanied by a letter to Fund members, containing information on activities over the previous year. The summary in September will include information on changes to the Articles of Association at the Annual General Meeting if any. At the Annual General Meeting last year, the board of director's report, annual accounts, investment policy and actuarial valuation was presented. Information about the Fund and details of its activities, investments, asset allocation and liabilities, premiums, pension rights and loan rules can be found on its website.

Impact of uncertainty on external occupational setting

The Fund's operation in 2020 was characterized by responses to the Covid-19 pandemic. Emphasis was placed on establishing and securing workstations at home for the employees of the fund. Provision of services was moved online to a large extent. Its external occupational setting was impacted by large fluctuations in asset prices and currency prices which could be traced to Covid-19. Increased emphasis on investments in foreign currency, as well as an increasing portion of the bond portfolio being marked to market, will inevitably mean more fluctuations in the rate of return for the fund. It is worth remembering that the fund is a long term investor and should be able to withstand short term fluctuations.

Report of the Board of Directors and Managing Director

The Fund's future development and prospects

In the coming years the fund will continue its mission to manage assets within the framework of the law and its investment strategy in order to cover pension obligations. A big challenge in this regard is increased life expectancy, and the impact this has on the fund's obligations. Proposals have been made regarding the gradual postponement of the pension age and we expect these to be implemented within a few years time.

Festa Pension Fund has put forth information on non-financial issues in accordance with article 66. d. of the laws governing financial statements. Please refer to the Icelandic version of the Report of the Board of Directors.

Events after the conclusion of the financial statement

Since the end of the financial year and until the date of endorsement of the statements no events have occurred that have a significant impact on the Fund's actuarial position.

In the estimation of the Fund's Board of Directors all the information necessary to obtain a clear picture of its position at year-end, performance during the year and financial development is provided in the annual financial statements. The Board of Directors of Festa Pension Fund and its Managing Director hereby confirm the Financial Statements by means of their signatures.

Reykjavik, March 31st 2021

Board of Directors

Anna Á. Halldórsdóttir
Chairman

Sigurður Ólafsson
Vice-Chairman

Örvar Ólafsson
Board member

Halldóra Sigr. Sveinsdóttir
Board member

Kristín Magnúsdóttir
Board member

Þór Hreinsson
Board member

Managing Director

Gylfi Jónasson

Independent Auditor's Report

Note: This is a translation of the auditor's report accompanying the financial statements which are presented in Icelandic.

To the Board of Directors and members of Festa pension fund

Opinion

We have audited the accompanying financial statements of Festa pension fund for the year 2020, excluding the report of the board of directors and managing director.

In our opinion, the financial statements give a true and fair view of the financial position of Festa pension fund as at December 31, 2020, and of its financial performance, cash flows and actuarial position for the year then ended in accordance with Icelandic law on annual accounts and regulation on the financial statements of pension funds.

Our opinion is consistent with our additional report to the Audit Committee.

The financial statements comprise

- Report of the board of directors and managing director.
- Statement of changes in net assets for pension payments 2020.
- Balance sheet as of December 31, 2020.
- Statement of cash flows 2020.
- Statement of actuarial position as of December 31, 2020.
- Notes to the financial statements, which include significant accounting policies and other explanatory information.
- Divisional statements that include a divisional statement of changes in net assets for pension payments 2020, a divisional balance sheet as of December 31, 2020 and a divisional statement of cash flows 2020.

The report of the board of directors and managing director is excluded from the audit, refer to section reporting on other information.

Basis for opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing. Our responsibilities under those standards are further described in the auditor's responsibilities for the audit of the financial statements section of our report.

Independence

We are independent of Festa pension fund in accordance with Icelandic laws on auditors and auditing and the code of ethics that apply to auditors in Iceland and relate to our audit of the company's financial statements. We have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements.

To the best of our knowledge and belief, we declare that non-audit services that we have provided to the pension fund are in accordance with the applicable law and regulations in Iceland and that we have not provided non-audit services that are prohibited under Article 5.1. of Regulation (EU) No 537/2014.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Independent Auditor's Report

Reporting on other information, including the report of the board of directors and managing director

The board of directors and managing director are responsible for other information. The other information comprises of board of directors and managing director report, an extract from the financial statements in an english translation and the annual report which we obtained prior to the date of this auditor's report.

Our opinion on the financial statements does not cover the other information, including board of directors and managing director report.

In connection with our audit of the financial statements, our responsibility is to read the other information identified above and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the financial statements or our knowledge obtained in the audit, or otherwise appears to be materially misstated. In addition, in light of the knowledge and understanding of the entity and its environment obtained in the course of the audit, we are required to report if we have identified material misstatements in other information that we obtained prior to the date of this auditor's report. We have nothing to report in this respect.

With respect to the board of directors and managing director report we have, in accordance with article 104, of the Icelandic law on annual accounts reviewed that to the best of our knowledge, the report of the board of directors and managing director accompanying the financial statements includes applicable information in accordance with Icelandic law on annual accounts if not presented elsewhere in the financial statements.

Responsibilities of board of directors and the managing director

The board of directors and managing director are responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with Icelandic law on annual accounts, and for such internal control as determined necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, management is responsible for assessing the Fund's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Fund or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Those charged with governance are responsible for overseeing the Fund's financial reporting process.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with International Standards on Auditing will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.

Independent Auditor's Report

Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the company's internal control.

Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.

Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the pension fund's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the pension fund to cease to continue as a going concern.

Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards.

Report on other legal and regulatory requirements

Appointment

We were first appointed as auditors at the fund's annual general meeting on May, 7th 2018. Our appointment has been renewed annually at the fund's annual general meeting representing a total period of uninterrupted engagement appointment of three years.

Reykjavík, March 31th 2021

PricewaterhouseCoopers ehf.

Arna G. Tryggvadóttir
State Authorized Public Accountant

Statement of Changes in Net Assets for Pension Payments 2020

	2020	2019
Premiums		
Members	2.793.424	2.886.489
Employers	7.963.957	8.253.179
Transfer of rights and repayments	(28.167)	(33.796)
Special supplementary contributions	743.433	715.719
	<u>11.472.646</u>	<u>11.821.591</u>
Pensions		
Total amount of pensions	4.669.308	4.200.512
Received from the Retirement Committee	(421)	(703)
Direct expenses from disability pensions	10.385	11.142
Contribution to Rehabilitation Fund	60.708	68.389
	<u>4.739.980</u>	<u>4.279.340</u>
Net investment income		
Net income from holdings in companies and funds	16.872.962	13.940.509
Net income from bonds	6.342.293	6.242.612
Interest income from bank deposits	364.215	203.018
Interest income from premiums and other claims	47.006	49.366
Investment expenses	(20.130)	(20.601)
	<u>23.606.346</u>	<u>20.414.904</u>
Operating expenses		
Office and management expenses	344.554	306.150
	<u>344.554</u>	<u>306.150</u>
Increase in net assets	29.994.458	27.651.005
Net assets from previous year-end	176.578.514	148.927.509
Net assets for pension payments at year-end	<u>206.572.972</u>	<u>176.578.514</u>

All amounts are in thousands of Icelandic krona

Balance sheet as of December 31, 2020

	31.12.2020	31.12.2019
Assets		
Investments		
Holdings in companies and funds	112.551.724	85.838.541
Bonds	89.211.897	84.359.363
Other investments	0	27.082
	<u>201.763.621</u>	<u>170.224.986</u>
Claims		
Claims on employers	1.469.811	1.490.208
Other claims	110.531	10.487
	<u>1.580.343</u>	<u>1.500.696</u>
Other assets		
Operational assets	40.185	45.649
Cash equivalents	3.290.081	4.959.071
Total assets	<u>206.674.230</u>	<u>176.730.402</u>
Liabilities		
Trade creditors		
Cost incurred and income collected in advance	33.818	86.077
Other liabilities	67.441	65.811
	<u>101.258</u>	<u>151.888</u>
Net assets for pension payment at year-end	<u>206.572.972</u>	<u>176.578.514</u>
Divison of net assets for pension payments		
Mutual pension fund	205.651.511	175.873.134
Private pension fund	921.461	705.380
	<u>206.572.972</u>	<u>176.578.514</u>

All amounts are in thousands of Icelandic krona

Statement of Cash Flows 2020

	2020	2019
Inflow		
Premiums	10.759.958	11.134.088
Special supplementary contributions	743.433	715.719
Received interest income on cash equivalents and claims	56.290	109.605
Other inflow	12.961	18.501
	<u>11.572.641</u>	<u>11.977.914</u>
Outflow		
Pensions	4.741.225	4.279.771
Operating expenses	326.802	300.607
Investment in operating assets	1.714	5.776
Other outflow	31.895	35.524
	<u>5.101.635</u>	<u>4.621.679</u>
New disposable resources for investments	<u>6.471.006</u>	<u>7.356.234</u>
Investment transactions		
Received income from holdings in companies and funds	994.122	1.706.255
Investments in holdings in companies and funds	(44.166.580)	(31.606.044)
Sold holdings in companies and funds	33.332.236	22.374.284
Installments on bond principals and interest	7.393.634	8.301.205
Purchased bonds	(9.305.611)	(9.659.277)
Sold bonds	3.241.931	2.556.104
Paid cost on other investments	(2.649)	(3.928)
Sold other investments	26.000	0
Total appropriation	<u>(8.486.917)</u>	<u>(6.331.400)</u>
(Decrease), increase in cash equivalents	(2.015.911)	1.024.834
Exchange rate difference on cash equivalents	346.921	150.582
Cash equivalents at beginning of year	<u>4.959.071</u>	<u>3.783.655</u>
Cash equivalents at year-end	<u>3.290.081</u>	<u>4.959.071</u>

All amounts are in thousands of Icelandic krona

 FESTA LÍFEYRISSJÓÐUR

Krossmói 4a
260 Reykjanesbæ
Sími: 420 2100
Fax: 420 2101

Austurvegi 56
800 Selfossi
Sími: 420 2100
Fax: 482 2945

Kirkjubraut 40
300 Akranesi
Sími: 420 2100
Fax: 431 2841

festa@festa.is
www.festa.is
Kt.: 571171-0239